

TATRAN

Alica Bartková

KNIHA NEPOKOJA

TATRAN

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2014,
ako 5014. publikácia a 119. zväzok edície Slovenská tvorba.

Prvé vydanie

Prebal a väzbu navrhol VRANART, Peter Hrevuš.

Zodpovedná redaktorka Eva Melichárková

Jazyková redaktorka Eva Mládeková

Korektorka Katarína Széherová

Technický redaktor Jaroslav Zdražil

Sadzba RS-servis

Vytlačili Těšínské papírny, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Copyright © Alica Bartková 2014

Cover design © VRANART, Peter Hrevuš 2014

© Vydavateľstvo TATRAN 2014

ISBN 978-80-222-0697-6

I

PREBRALA SOM SA S PACHUŤOU KRVI v ústach a s tupou bolesťou v hlave. Sedím pripútaná o stoličku, ruky zviazané za chrbtom, nohy spútané. Chvíľu sa mi zdá, že je to len sen, že to nemôže byť pravda. Na okamih zase, že určite existuje banálne vysvetlenie so šťastným koncom. Rozhliadnem sa okolo seba a po chvíli si začínam spomínať. Veľká miestnosť s nízkym stropom, osvetlená slabým svetlom, napravo kopa náradia – lopaty, motyky, hrable... naľavo drevená policca so škatuľami, z nich vykúkajú drôty, káble a špagáty. Obzriem sa za seba a vidím dva fúriky a akési vrecia. Okno nikde. Chytila ma panika. A hnev. Zúrivosť. Naňho, na seba, na všetko. Ako som mohla byť taká hlúpa?! Ako sa toto všetko mohlo stať?! Zhlboka sa nadýchnem, no tentoraz pri výdychu uvoľnenie neprichádza. Okrem železitej chuti krvi z rozrazenej pery intenzívne cítim prach a zatuchnutú hlinu dlážky. Počujem len vlastný dych a tlkot srdca. Oboje zrejme čoskoro raz a navždy utíchne. Ktovie, ako dlho tu už takto som.

* * *

II

ŽIAROVKA BEZ TIENIDLA osvetľuje verandu starého domu. Ešte stále je svetlo, môžem rozoznať okolie, aj keď slnko už zapadlo. Nič sa tu nezmenilo. V sude na vodu je ponorená hadica, šinie sa ako dlhý, úzky, ružový had kamsi do záhrady s tohtoročnou úrodou, kde určite prevládajú zemiaky a fazuľa. O tie sa treba starať najmenej.

Otvorím nezamknuté dvere, v chodbe prekročím rad topánok a akési vrece, v kuchyni visia z lampy nad stolom dve mucholapky plné múch, okolo lietajú ďalšie muchy. Tie sa už nemajú kde prilepiť, tak si sadajú na nahnité ovocie na tanieri.

Položím na zem tašky s nákupom a zakričím: „Otec!“ Odpoveď nikde. „Oco?!“ Výkrik strieda len bzukot múch a tikot hodín na stene.

Zájdem do spálne, otec leží na kraji postele oblečený, rozvalený ako dajaký panák. Človek by povedal, že je mŕtvy, ale ja viem, že je len totálne namol, tak ako veľakrát predtým. Je zbytočné budiť ho, vyčítať mu to či preklínať ho. Najlepšie bude nechať ho tak, zavriem teda dvere spálne a idem vybaľiť nákup.

Do chladničky k slanine, horčici, starej majonéze a poloprázdny m fľašiam nastrkám syr, mlieko, ovocie, vajcia a kurča, ktoré chcem zajtra upiecť. Vedela som, že v nej nič nebude, hoci otec je paradoxne majiteľom jediného obchodu s potravinami v dedine. Pozriem na hodiny. 21.15. Spať sa mi ešte nechce, a tak zapnem telku v obývačke. Prvé, čo vidím, je samozrejme reklama. Prepnem kanál, tam tiež ide reklama. Narazím na akýsi kriminálny seriál a čakám na únavu, aby mi pomohla potlačiť začínajúcu depresiu, ktorú vo mne budí toto miesto.

Vedela som, že to bude zase takto – že nájdem otca v takomto stave, nie triezveho, že ma nebude čakať s večerou na stole, no aj tak ma to vždy raní. Namiesto sebaľútosti otvorím okno vo svojej bývalej izbe, na moje prekvapenie tu nie je toľko prachu, ako som čakala, usteliem si, nalejem si pohár červeného vína, ktoré som našla v chladničke, a počúvam, ako Claire Danes hovorí, že cieľom akéhosi Abu Nasira je zaútočiť na USA.

Prebudí ma ďalšia reklama – akcia na motorovú pílu. Ani neviem, kedy som zaspala. Odšuchcem sa do kúpeľne, umyjem si zuby, vyčistím tvár tampónom, prezlečiem sa a idem si ľahnúť do svojej starej izby, hoci prebudiť sa v nej je pre mňa rovnako ťažké ako v nej zaspať.

* * *

Zobudili ma iné zvuky, než na aké som zvyknutá. Prebúdzam sa na zvonenie budíka, ale väčšinou som hore už o niekoľko minút skôr a počúvam zvuky z ulice. Trolejbusy, autá, ťukanie a kovový hrmot. Tu napĺňa vzduch bzukot hmyzu, hvízdanie a spev vtákov, a kdesi v diaľke počuť kohúta. Na tieto zvuky som tiež bola zvyknutá, ale postupne som si odvykla, tak ako som si odvykla vstávať o pol ôsmej. Presne toľko ukazuje displej mobilu.

Pozviecham sa z postele a podídem k otvorenému oknu. Uvidím ho sedieť pod starou jabloňou na dvore. Takto možno sedel aj Isaac Newton, keď mu na hlavu spadlo jablko. Otec však rozhodne nie je z tých, ktorí by sa zaoberali zemskou príťažlivosťou, aj keby spadol. Aspoň teraz nie. Vyzerá ešte horšie ako pred dvomi mesiacmi, keď som tu bola naposledy. Nikdy sa celkom nevyrovnal s maminou smrťou, zomrela asi pred dvadsiatimi rokmi a odvtedy to s ním ide dole vodou. Boli aj svetlé chvíle, keď to vyzeralo, že je všetko v poriadku, no nikdy som tomu neverila. Skôr či neskôr otec opäť prepadol pitiu a mne nezostalo nič iné, len sa čo najrýchlejšie osamostatniť. Napriek všetkému mu to nemám za zlé. Keď som sa im narodila, boli obaja s mamou ešte sami deti – mali devätnásť, a keď som mala osem, zostal so mnou sám. Spočiatku sa snažil, ako vedel, no potom to z času na čas úplne vzdal. Raz som dokonca bola takmer rok u starých rodičov, už som

mala pocit, že sa nikdy nevráti. No vrátil sa a opäť sa snažil, ako vedel. A takto to išlo dookola, až kým som nešla na strednú.

Pozerám naňho a sotva verím tomu, čo vidím. Vyzerá ako zosobnená výčitka. Mala som naňho dohliadnuť! Mala som s ním byť častejšie! Ako som to mohla nechať zájsť až tak ďaleko? Vzápätí to však prebije myšlienka: on sa predsa má starať o mňa, a nie naopak! Myšlienky sa striedajú v rytme raz, dva, tri, raz, dva, tri... pocity ako ľútosť, vina a hnev tancujú čudný tanec, až kým ma to neprestane baviť.

Otvorím dvere domu, ktorý doteraz nazývam domovom, aj keď bývam už dosť dlho inde. Podídem k nemu, no on stále skláňa hlavu a civie do zeme. Vlasy mu padajú do čela, ruky si prekrížil na hrudníku – keď zomrela mama, často takto sedával. Na sebe má modrú mikinu, na rifliach akýsi flak a zafúlané tenisky, akoby sa brodil cez neďaleké zablatené pole.

„Čau.“

„Ahoj, moja,“ odpovie s hlavou stále sklonenou, akoby sa mi bál pozrieť do očí.

Nechcem naňho tlačiť hneď od začiatku, tak si len prisadnem k nemu, chrbtom sa opriem o strom a pravou rukou o jeho rameno.

„Nedáš si raňajky?“ spýtam sa, aj keď viem, že nič jesť nebude.

„Nie, nie som hladný. Prepáč, že si ma včera tak našla. Pracoval som dlho na záhrade a potom ma premohla únava.“

„Nemusíš nič vysvetľovať.“ Nepotrebujem počúvať milosrdné lži.

„Kedy si vlastne prišla?“

„Bolo už po ôsmej.“

„Hm...“

Zadívam sa naňho zblízka. Čoraz viac na ňom vidieť, že nie je v poriadku, je zanedbaný a vyzerá zle. Vždy vyzeral nedbalo, no čisto a šik. Aj keď chľastal. To sa mi na ňom páčilo. Bolo to preňho príznačné. Niekomu dá takáto módna nedbalosť zabrať, strávi pred zrkadlom aj hodinu, aby vyzeral, že sa vôbec neupravoval a je prirodzene a nedbalo pekný. Rozopne si gombíky na košeli, rozmýšľa pokiaľ – dva rozopne, jeden zase zapne... vyhrnie si rukávy, dá ich späť, prehrabe si vlasy dozadu, potom zase dopredu, aj tak nie je spokojný, aj tak nevyzerá dostatočne nedbalo, práve naopak, vyzerá strojene, smiešne, až trápne. Pri otcovi to neplatilo. Nedbalosť a zároveň akási ušľachtilosť bola pre neho taká prirodzená ako dýchanie. Bol jeden z tých, čo si môžu dať na seba aj vrece od zemiakov, a vyzerajú nedbalo dobre. No teraz...?

Lístie na jabloni už začína opadávať, leto strieda jeseň a dnes je jeden z tých pochmúrnych dní, aké bývajú len v tomto období. Špecifická vôňa lístia a rannej hmly mi udiera do nosa a keby ma nečakal ťažký rozhovor a možno celý ťažký víkend, zaplavila by ma spokojnosť. Drgnem otca do ramena a donútim ho, aby sa na mňa pozrel. V jeho pohľade je pres-

ne to, čoho som sa obávala. Vytráca sa z neho osobnosť, iskra, život. Ešte stále v ňom spoznávam otca, ktorého poznám, ale akoby strácal kus svojho JA kdesi, kam ja nemám prístup. Je ako dom plný spomienok, predmetov, nábytku, fotiek... ale postupne ho ktosi vyprázdnil, vystaľoval nevedno kam. Zostali len priestory zívajúce prázdnotou.

„Podme dnu, je chladno.“

Pomôžem mu vstať z vlhkej zeme ako dieťaťu alebo ako nevládnemu starcovi a až teraz zistím, že sa celý trasie. Ktovie, či pod vplyvom nadmernej dávky alkoholu, alebo pre jeho nedostatok, v každom prípade to bude ťažšie, ako som si myslela.

* * *

Po troch hodinách, počas ktorých som pred neho postupne kládla praženicu, pomarančovú šťavu, čaj, kávu, vodu... sa napil len vody a zapálil si cigaretu. Pred dvoma mesiacmi – už vtedy vyzeral, akoby ho niekto vypustil po týždni z kobky – som mu viac-menej navrhla, aby sa dal liečiť. Ešte ako dieťa som mu vyčítala, že to preháňa s alkoholom, no vždy ma odbil s tým, že to má pod kontrolou. Zo začiatku som mu možno aj verila, neskôr už čoraz menej, a nakoniec som vedela, že tomu ani sám neverí. Už skôr som ho mala donútiť, aby sa išiel liečiť. No ani teraz neviem, ako to urobiť.

Pozriem naňho, na praženicu, ktorá pomaly mení

konzistenciu, na cigaretový dym, ktorý sa vo vlhkom ovzduší drží pod stropom. Otec sa trasie už trochu menej, ale tras vystriedali kropaje potu a ťažké dýchanie. Boli obdobia, keď striedal alkohol s liekmi alebo ich bral súčasne. Oblbováky, stimulanty... Možno to robí aj teraz. Najradšej by som ho odtiahla na odvykačku hoci aj násilím, ale musím rozmýšľať reálne. Musí chcieť aj on.

„A Peter? Ako sa má?“ spýtal sa, aj keď je to asi posledné, čo ho zaujíma. Peťo je už skoro dva roky môj frajer, ale s otcom sa nikdy nezblížili. Peťovi prekáža otcova povaha a predovšetkým závislosť, a otca žerie jednoducho to, že mám frajera a nie som mu k dispozícii, keď si zmyslí. Asi by ho štvál ktokoľvek na jeho mieste, ale Peter navyše preto, lebo je podľa neho snob. Keď otec naposledy prišiel ku mne domov, určite mu neušiel Peťov vražedný pohľad, hoci bol v takom zúboženom stave.

„To myslíš vážne?“

„Čo?“

„Neznášaš ho.“

„Je to debil. Nechápem, ako s ním môžeš žiť.“

„On ťa tiež nemá v láske.“

„Ešteže tak.“

Opäť si zapáli a dym vyfúkne smerom k otvorenému oknu, ale ten aj tak stúpa k stropu.

„Keby ste sa poznali trochu lepšie, našli by ste si cestu k sebe.“ Myslela som tým, že Peter by mal poznať otca takého, aký vie byť, keď nepije, ale to dote-

raz nemal možnosť. Nenazve ho inak ako Psycho, ale keby ho poznal tak ako ja, nikdy by to nevyšlo.

„To ťažko.“

„Okej, možno nie.“

Mám sto chutí jednoducho naňho nahučať, aby sa išiel liečiť, a nie viesť trápne dialógy, o ktorých obaja vieme, že sú zbytočné. Ale tá zbytočnosť a naivita má isté čaro, o ktoré nechcem prísť. Predsa už len to, že ma sem zavolať, znamená, že ma žiada o pomoc. Malé divadielko na začiatok (akože sa nič nedeje a som tu kvôli niečomu inému) nezaškodí. Je to prirodzená ľudská vlastnosť – v ťažkých životných situáciách vykonávať bežné činnosti, návyky... a tváriť sa, že sa nič nedeje. Preto ide žena po manželovej smrti do obchodného centra a kúpi všetko, čo vidí, aj keď to vôbec nepotrebuje. Alebo napečie koláče pre celý regiment, len čo sa dozvie, že má rakovinu. Alebo sa podnikateľ tesne po krachu firmy vyberie na rodinný výlet. Alebo... Alebo sa ľudia rozprávajú o hlúpostiach, aby zakryli to podstatné.

„Otec, nechceš s tým svinstvom skončiť?“ vyhrknem nakoniec len tak. Pozrie na mňa, akoby nerozumel, o čom hovorím, ale vzápätí skloní hlavu a pokrčí plecami.

„Nie je to také zlé.“

„Vidím, čo vidím.“

„Ak ma chceš súdiť...“

„Nechcem ťa súdiť, preboha! Chcem ti pomôcť, aj keď si myslíš, že pomoc nepotrebuješ.“

„Máš pravdu, nepotrebujem.“

„Tak teraz ma počúvaj: je to s tebou na hovno. Videl si sa v poslednom čase v zrkadle? Za rok si schudol aspoň dvadsať kíľ. Vyzeráš ako troska a nemáš ďaleko k tomu, aby si sa uchľastal na smrť. Hovorím ti to, aj keď viem, že ma môžeš poslať do kelu, ale ja to riziko znesiem! Kto iný ti má povedať pravdu, ak nie ja?!“

Je to tak. Otec pozná ľudí zo širokého spoločenského spektra – od bohatých biznismenov po trosky z okolia, ktoré kradnú a predávajú šrot, aby mali na alkohol. No všetky tie vzťahy sú len povrchnou spleťou, ktorá ho obaľuje ako otravná pavučina. Každému je ukradnutý, nik mu nepovie, aby s tým svinstvom prestal.

Ticho. Netuším, čo sa mu preháňa v hlave. Dakedy som to vedela presne. Iba som sa naňho pozrela a vedela som, čo si myslí. No teraz sa mi jeho prázdne oči zdajú viac cudzie ako blízke. Sú vodnaté ako oči ryby. Ak sa nič nezmení, je len otázka času, kedy sa bielka v nich sfarbia na žltó. Vlastne je mi záhadou, ako je možné, že za tie roky ešte nemá cirhózu pečene.

„Oci, možno si myslíš, že ak si nebudeš môcť vypiť, život pre teba skončil. Ale určite to tak nie je. Máš predsa mňa.“

Pretrie si oči prstami a potom si ich zakryje dlanou. Vidieť, že ma neberie vážne, že všetko, čo hovorím ide mimo, mimo, mimo... Zrejme bude všet-

ko, čo poviem, naozaj nanič, ale povedať mu to musím. Aj za cenu, že mnou bude pohrdať, aj za cenu, že sa zmení akurát jeho postoj ku mne.

„Musíš sa dať liečiť!“

Unavene vstane, vezme zo stola mobil a cigarety, rozhodnutý odísť ktovie kam. A ja som rozhodnutá, že ak teraz odíde, budem naňho do smrti kašľať.

„Prosím ťa, nechod!“

Zastane, ruky vo vreckách, zhrbený. Toľko schudol, že sa zdá nielenže krehkejší, ale dokonca nižší.

„Ja nepôjdem do liečebne.“

To som mohla čakať. „Okej, nikto nepovedal, že odvykať si musíš iba v liečebni.“

„Zvládnem to sám.“

„To si možno myslíš, ale taký silný nie si. Nik nie je.“

„Minule som bol za Stelou. Povedala, že to zvládnem. Nefutovala ma ako ty.“

„Stelu nepočúvaj. Je to krava!“

„Je to tvoja teta!“

„Otec, koľkokrát použila namiesto deodorantu lak na vlasy?!“

„Dobre, dobre... Ale nehovor o nej, že je krava.“

Stela je jeho sestra a je rovnaká alkoholička ako on, možno ešte väčšia. A je fakt neznesiteľná. Všetci ju vždy ticho tolerovali, vraj preto, lebo ju opustil muž, ale nikomu nenapadlo, že ju opustil možno práve preto, aká je. Bolo bežné, že k nej chodili policajti – kvôli hlasnej hudbe, kvôli kriku, keď sa há-

dala so svojimi pochybnými známosťami, kvôli dymu zo zhorenej večere... Raz dokonca podpálila byt, takmer vyhorel do tla, lebo zaspala s horiacou cigaretou. Stihli ju zachrániť, nadýchala sa však splodín a strávila týždeň v nemocnici. Keď na ňu myslím, vždy mi napadne, ako dobre, že nikdy nemala deti.

„Prepáč, ale sám dobre vieš, aká je. Určite neber vážne nič, čo povie. Nemôžeš to zvládnuť sám. Ale nemusíš ísť ani do liečebne.“

„A kam asi?!“

Má pravdu. Kam asi? V kútiku duše som dúfala, že bude súhlasiť s liečebňou, čo je iba krycí názov pre psychiatriu, ale zároveň som vedela, že to odmietne. No ak liečenie neodmieta úplne, je zrejmé, že si svoju závislosť a jej dôsledky uvedomil. A to som chcela.

„Pomôžem ti,“ vypadne zo mňa, ani neviem ako.

„Čo?!“ Pozrie na mňa napoly znechutene a napoly skepticky.

„Mohol by si zostať načas u mňa.“

„A čo? Budeš mi robiť zdravotnú sestru? Čo tvoja práca? Čo Peter?“

„To nechaj na mňa,“ počujem sa hovoriť, ale ani sama o tom ešte nie som celkom presvedčená.

Na okennom ráme pristál drozd, zmapoval situáciu, usúdil, že vletieť dnu by bolo nebezpečné, a odletel, aj keď prišiel o možnosť ukradnúť si omrvinky zo stola.

„Už priveľa vecí v živote som nechal na teba, Rita. Toto si musím vyriešiť sám.“

„A ja ti hovorím, že ma budeš počúvať! Aspoň raz sa podvoľ a rob, čo ti poviem!“

Spravodlivý hnev akoby zabral aj na dym pod stropom, odrazu sa mi zdal redší, vyparil sa von. Otec súhlasne pokýva hlavou, pobavene na mňa pozrie a mne sa konečne uľaví. To, čo cítim, síce nie je pocit víťazstva, uvedomujem si, že svoju snahu možno aj oľutujem, ale mohlo to dopadnúť aj horšie.

Nalejem do dvoch pohárov pomarančovú šťavu, jeden mu podám bez toho, aby som čakala na jeho súhlas, a pripijem si s ním na nový začiatok.

* * *

Zvonku počuť pukavo-škrípavé zvuky. Silné, nečakané, čudné. Akoby sa tam zjavil obrovský škrečok a obhrýzal budovy. Vstanem z postele, podídem k oknu, no vidím len ľudoprázdnu ulicu osvetlenú pouličnými lampami. Zvuk neprestáva, šíri sa spoza paneláka, a vtom mi dôjde, že opravujú cestu. Pozriem na hodiny. Pol piatej ráno. Inokedy by som spala ešte dve hodiny, kým by mi nezazvonil budík a nedonútil by ma vstať, umyť sa, obliecť, vypiť silnú kávu a ísť do práce.

Keď som si na tento byt brala hypotéku, ktorú budem splácať ešte niekoľko desaťročí, netušila som, že vo vedľajšej izbe bude raz bývať otec. Neviem doke-

dy, neviem ani, či to bude mať nejaký účinok, ale za pokus to stojí. Peter tým rozhodne nadšený nie je – volala som mu hneď na druhý deň, ako som sa rozhodla, že otec bude na čas u mňa. Býval so mnou už pol roka, no hneď sa pobalil a odišiel naspäť k rodičom. Čakala som to, no aj tak ma jeho rýchla a nekompromisná reakcia prekvapila. No čo... byt je môj a môžem si v ňom robiť, čo chcem. Možno má otec pravdu a nehodíme sa k sebe. Možno je toto skúška, pri ktorej to zistíme.

Lahnem si naspäť do prázdnej postele a myslím na to, ako to celé asi dopadne. Buď dobre, alebo totálne nanič. Keď budem v práci, bude na otca dohliadať suseda – zdravotná sestra na dôchodku. Našťastie, práve taká osoba býva len o poschodie vyššie. Buď je to veľká náhoda a šťastie, alebo existuje niečo ako osud a aspoň raz mi nahral do kariet. Dohodla som sa s ňou, že jej zaplatím. Nechcela veľa, aj keď ešte netuší, čo ju s otcom čaká. Keď prídem z práce, budem naňho dohliadať ja, tak ako veľakrát predtým.

Pobalila som ho, prehrabala sa šatami, haraburdami a šuflíkmi plnými hlúpostí a natlačila veci do jedného veľkého kufra. Vyhádzala som všetok alkohol, prázdne fľaše, šuflíky plné všemožných tabletiiek aj plesnivé zaváraniny zo špajzy. Vyhodila som takmer všetko nepotrebné a podozrivé. Na obchode s potravinami som k ceduľke ZATVORENÉ pridala nápis DLHODOBO. Potom som natlačila otca do auta

podobne ako jeho veci do kufra a doviezla ho sem. Je možné, že za všetku snahu dostanem od života akurát tak päťou do tváre, no dúfam, že nie.

* * *

O niekoľko hodín sa pozerám na kolegu zavaleného papiermi s ceruzkou v zuboch. Pozerá raz na počítač, raz do papierov, zase na počítač, snaží sa niečo napísať, opäť zalistuje v papieroch... Vyzerá zmätentý, stratený a zúfalý. Vyzerám tak aj ja?! Na stole mám tiež papiere, počítač, telefón a hrnček s perami a zvýrazňovačmi. Z mailov, ktoré mi prišli od rána, si však ťažkú hlavu nerobím, a šesť návrhov na schválenie retailových úverov tiež čaká na stole. Práca v banke znamená – okrem toho, že na čosi ako kreativitu tu môžete zabudnúť (zvlášť človek na mojej pozícii) – aj to, že za priemerne osem hodín strávených v našom open office si v hlave odnášam domov nezmazateľný šum. Všetci tu telefonujú, šuštia papiermi, fukajú do klávesnice... nad veľkým, nepredelelným priestorom, kde všetci sedia na svojich miestach, sa vznáša šum a vrava, niekedy ma z toho bolí hlava. Neviem, ktorý debil open office vymyslel, ale povedala by som, že v ňom asi nikdy nestrávil celý deň.

Pozerám sa do papierov – akýsi muž pracujúci vo fabrike na hnojivá chce sedemtisíc eur na prerobenie kuchyne. Sumy, percentá, výpočty... To je moja práca, a baví ma čoraz menej. Možno by som mala

prejsť aspoň do korporátnej línie banky, kde by som sa nemusela zaoberať tým, koľko peňazí chce muž z vidieka na opravu strechy, alebo či bude predavačka pracujúca na polovičný úväzok schopná splácať nový plazmový televízor alebo sedačku do obývačky. Už som nad tým neraz rozmýšľala, no nikdy nie vážne. Možno by to bolo zase to isté, len o iných sumách a iných výpočtoch. No keď pre to nič nespravím, nikdy sa to nedozviem. Neviem si predstaviť, že tu budem sedieť o desať, dvadsať rokov, možno na inej stoličke, a pozeráť sa na tých istých, a možno iných kolegov, ktorí postupne šedivejú a nevedia sa zbaviť neurotických tikov spôsobených nespokojným životom. Neviem si to predstaviť, no s najväčšou pravdepodobnosťou to tak bude. Jedno je isté: NEBAVÍ MA TO!

Zapípa mi mobil, oznamuje príchod esemesky. Peter. Zase. Vraj ho to mrzí, vraj ako to ide s otcom... Sám by vedel, ako to ide, keby sa bol schopný trochu obetovať. Nemám naňho náladu a rozhodnem sa ho ignorovať.

Po štvrťhodine výpočtov a listovania v papieroch sa pri mne pristaví kolegyňa Olga, ktorá tu bola, už keď som nastúpila. Nosí také gýčové hodinky, až sú pekné. Veľký žltý ciferník tvoria namiesto čísiel obrázky – kvietok, slnko, zmrzlina a hrnček namiesto deviatky, dvanástky, trojky a šestky, a medzi nimi niečo ako cukríky. Na ruke ich drží tenký biely náramok, vôbec nezodpovedá ich veľkosti a ona si ich

neustále napráva, aby neboli nakrivo. Na jej inak upravenom zovňajšku – sukňa, blúzka, sako – vyzerajú komicky. Netuším, či k nim má aj estetický vzťah, no určite ju k tým hodinkám pútajú voľajaké city alebo spomienky. Zrejme ani nie k tým hodinkám, ale k človeku, ktorý jej ich daroval. Vždy som sa jej chcela na to spýtať, no nikdy som to neurobila.

„Rita, nepôjdeme dnes na obed do tej novej reštičky?“ spýta sa a oprie sa rukou s hodinkami o môj stôl.

„Jasné, môžeme.“

„A otec? Ako to dopadlo?“

Zobrala som si dva dni dovolenky – keď mi už týždeň nezdvíhal telefón, usúdila som, že s ním musím urobiť poriadky. Všetkým som povedala len to, že ide o rodinné záležitosti, ale skutočný dôvod som povedala iba jej. Jej mama sa dlho trápila s rakovinou a pred časom zomrela, takže viem, že problémy s rodičom je schopná pochopiť.

„Teraz je u mňa.“

„U teba?“

„Uhm.“

„Veď si hovorila, že pije ako dúha. To je tam sám?“

„Stará sa oňho suseda. Bývalá zdravotná sestra.“

„Aha. No... snáď to zvládne.“

„To dúfam aj ja. Aj tak sa desím toho, čo uvidím, keď prídem domov.“

Vtom mi zazvoní telefón a Oľga sa šuchtavou chôdzou prace preč. Má síce lodičky, ale akoby ich jej telo nikdy neprijalo. Zdvihnem telefón, akýsi kolega sa ma pýta, čo je s úverom číslo neviem aké. Prehrabem sa v papieroch a nadiktujem mu údaje.

* * *

Sedíme v reštaurácii, ktorá vyzerá ako mnoho iných a kraľuje jej veľký kovovo-sklený bar v strede. Náznak útulnosti – drevená podlaha ani solnička v tvare súdka – nezáživný, neosobný interiér nezachráni. Oľga si dala kuracie soté s ryžou, takmer ako vždy, predtým je spolovice dojedaná ryba so zemiakmi. Oľga je rýchlo, akoby nejedla týždeň, a za každým hltom si ukazovákom napráva okuliaru na nose.

„Čo Peter?“ spýta sa a napije sa koly.

„Čo s ním?“

„Asi nie je z otca nadšený...“

„To teda nie je. Odsťahoval sa.“

„To iba tak?“

„Hej... iba tak.“

Sedíme pri okne, väčšina stolov je tu pri oknách, takže ľudia chodia po chodníku rovno popri nás. Vonku sa čoraz viac mračí, asi bude pršať. Napadne mi, že nemám dáždňik, ak sa rozprší, môžeme zmoknúť do nitky, pretože do práce je to asi päť minút chôdze.

„Nie je to trochu prudké? To ste sa akože rozišli?“

„Čo ja viem? Sama neviem, čo by som robila na jeho mieste.“

„Ale trochu vydržať mohol.“

„Mohol. Preto sa s ním nebavím.“

„Hm...“

Vtom mi zazvoní mobil. Peter.

„My o vlku...“ poviem, no nezdvihnem.

„Prečo mu nezdvihneš?“

„Nemám naňho náladu.“

„Rita, mala by si to s ním čím skôr vyriešiť.“

„Ja viem... No sama neviem, čo chcem. Možno chcem, aby bol iný, ale meniť ho nechcem.“

„V čom iný?“

„Viac prispôsobivý, menej panovačný, menej snobský... Otec má pravdu. Je to snob.“

„Možno to len nie je správny chlap pre teba.“

„Možno nie, ale človek si nevyberá, do koho sa zamiluje.“

„Niekedy si treba určiť priority.“

„To znelo priam pedagogicky!“ Obe sa zasmejeme a dojeme podľa môjho názoru zbytočne predražený obed. Dáme si ešte kávu, vonku sa zablysne a na chodník padajú prvé kvapky.

„Oli, máš dáždňik? Lebo ja nie.“

„Jasné. Včera hlásili dážď.“

Keby ma niekedy zaujímali správy o počasí a neprepínala by som, len čo vidím moderátorku s ma-

pou za chrbtom, vedela by som to aj ja. Zaplatíme a predierame sa pod jedným dáždnikom lejakom späť do práce.

* * *

Otváram dvere bytu na štvrtom poschodí a už dopredu viem, že je to zlé. Suseda mi dvakrát volala do práce, že otec by mal byť hospitalizovaný a brať Entizol. Vraj takto zbytočne trpí a v domácich podmienkach nikdy nevieme, čo sa môže stať. Ja som však trvala na tom, že to skúsime sami a jemne som jej naznačila, nech robí len to, čo musí (čo zrejme znamenalo, že sa celý čas pozerala, ako strká hlavu do záchoda a neovládateľne sa trasie).

Z chodby vidím do obývačky, počuť odtiaľ televízor. Otcove nohy na sedačke, zabalené v deke, a susedin profil, niečo mu číta.

„Ako to išlo, pani Skalická?“

„Veď som vám hovorila, moja. Váš ocko by mal byť hospitalizovaný, lebo to nemusí dopadnúť dobre. Takto to môže narušiť život aj vám.“

„Aha.“ V tej chvíli sa nezmôžem na nič iné. Viem, že má pravdu, ale viem aj, čo som slúbila otcovi, a nechcem ho zradiť.

„Našťastie nie je agresívny, pacienti v jeho stave môžu byť.“

Myslím, že by ho bez problémov spacifikovala, aj

keby bol agresívny, pretože otec váži hádam aj o polovicu menej ako ona.

„To je dobre.“

„Ale pripravte sa na to, že mu bude stále zle, bude sa triasť a sem-tam bude náladový. A citlivý na zvuky. Raz chcel mať televízor zapnutý, raz vypnutý... teraz som ho zapla a neprotestuje.“

„Dobre. Ďakujem, pani Skalická.“

„Ješť mu už nedávajte nič, aj tak by to vyvrátil. Najlepšie by bolo, keby bral Entizol alebo Campral. Nemal by takú chuť vypiť si. Ale ako myslíte...“

Berie si veci a v teplákoch, tak ako prišla, sa presúva do bytu o poschodie vyššie.

„Nechala som vám na stole nejaké brožúry,“ zakričí z chodby.

„Za všetko ďakujem. Uvidíme sa zajtra.“ Potom už len počujem tresnúť dvere.

Otec vyzerá ako skapatá ryba. V tvári bledý, spotený, a pritom sa trasie.

„Oco?!“

„Hm...?“ ozve sa ako z iného sveta.

„Ale nič.“ Hádam bude v noci pokoj.

Z chladničky vyberiem nátierku a syr a spravím si sendvič. Myslím na to, že by som si dala pohár vína, ale hneď, ako som sem doviezla otca, som všetko víno odpratala. Vezmem brožúru zo stola v kuchyni a čítam. *Abstinenčné príznaky alkoholikov: potenie v tvári a na rukách, nervozita, trasenie rúk, zvracanie, rýchle zmeny emócií, poruchy spánku, pulzujúce*

bolesti hlavy, vyčerpanosť, bledá pokožka, úzkosť, strach, rýchle, nekontrolovateľné pohyby očí, neprirodzené pohyby, rýchly pulz, nechť do jedla... Keby som mala poruke ceruzku, môžem všetko odfajknúť.

Počujem pesničku z detského seriálu, pozriem sa na televízor – kreslené postavičky sa smiešne pohybujú, afektované výrazy majú naznačovať, že sa deje niečo ohromne zábavné, a ich tralalala ma o tom nepresviedča. Ale deti do troch rokov to vraj ohromne baví, vymysleli to vraj psychológovia, preložili to do ktovie koľkých jazykov a tvorcovia určite za to zhrabli kopu peňazí. Otec sa krčí zabalený v deke a pochybujem, že to vníma.

Postavím si vodu na čaj a dostanem chuť zapáliť si. Nefajčila som už asi rok, ale teraz neviem, čo so sebou a chuť na cigaretu je prekvapivo veľká. Viem, že niekde by tu mala byť škatuľka. Nevyhodila som ju, lebo niekedy si zvykol zapáliť aj Peter. Neviem však, kde ju odložil naposledy. Otváram šuflíky, dvierka na kuchynskej linke... nakoniec ju nájdem na balkóne. Zapálím si a potiahnem. Neviem, či sa mi ulavilo, som si istá, že mi škodí, no som rozhodnutá dofajčiť ju až do konca.

Na balkóne sú veľké staré črepníky, boli tu, už keď som sa nasťahovala. Majú bielo-zelenú glazúru a miestami sú poškodené. Nikdy som do nich nič nezasadila, no možno to nie je zlý nápad. Staráť sa o rastliny a pozeráť sa, ako rastú. Možno by som mala nasadiť bylinky, ktoré potom využijem v ku-

chyni. Bazalku, mätu, majoránku... Alebo zaujímavý kvet, ktorý veľmi nekvitne, pretože som alergická na peľ.

Počujem, že varná kanvica vypla, tak zahasím cigaretu napriek tomu, že som ju chcela vyfajčiť celú. Zalejem si mäťový čaj a skontrolujem mobil. Ďalšie neprijaté hovory od Petra. Poriadne sa nadýchnem a vytočím jeho číslo. Po chvíli zdvihne.

„Čau.“

„Čau.“

„Prečo si mi nezdvihla?“

„Volám ti teraz, nie?“

„Rita, prepáč. Asi som urobil chybu, že som sa hneď odpratal.“

„Si zbabelec.“ Nemienim mu to ulahčiť.

„Ja viem.“

„Čo vlastne chceš, Peťo? Keď nie si ochotný akceptovať moje problémy, o čom je potom náš vzťah?“

„Vieš... mohla si to s otcom zariadiť aj inak. Mohol ísť predsa na liečenie.“

„Ja viem. No rozhodla som sa takto. Viem, že ho neznášaš a chceš od teba, aby si ho tu mal na očiach v takom stave, je asi priveľa. No tiež si sa k tomu mohol postaviť inak. Vieš, keď sa nad nami zamyslím, väčšinou bolo všetko tak, ako si chcel ty. Keď raz chcem niečo ja, mohol by si to rešpektovať, aj keď sa ti to nepáči.“

„Veď ja to rešpektujem!“

„A ako?! Zutekal si ako malé decko.“

V telefóne nastalo ticho, až mám pocit, že zložil.

„Chýbaš mi,“ povie po chvíli.

„Ty mne tiež.“

„Neprídeš za mnou?“

Mám chuť tresnúť telefón o zem! To snáď nie je možné! Dobre vie, že musím byť nepretržite pri otcovi, vie aj to, že sem môže prísť on. To ale nie je schopný spraviť, zrejme je preňho ponižujúce vrátiť sa sem a navyše mať ešte na očiach otca. Niekedy mám pocit, že „schopnosť empatie“ sú preňho rovnako znejúce slová ako „zemiaky za štyridsať centov“ – tým druhým však aspoň rozumie.

„Peter, spamätaj sa!“ Zložím zhnusená jeho priveľkým egom a sebeckvom.

Prejdem do obývačky, sadnem si do kresla, otec sa za ten čas vôbec nepohol z akejsi embryonálnej polohy. Detské gýče v telke vystriedali dospelácke gýče plné sexu a predstieraných romantických citov. Nevie, čo je pre dospelého diváka horšie. Prepnem inde, tam zas akýsi patológ z kriminálneho seriálu pílil telo obhorenej mŕtvolky a pritom hovorí kolegovi, že sa ide rozvádzať so ženou.

Vypijem čaj, čakám, kým ma vysielanie dorazí, no aj keď ešte nie som celkom unavená, idem do postele. Od otca by som zbytočne chcela, aby sa premiestnil do postele, a tak doňho iba horko-ťažko natlačím za pohár vody a idem si ľahnúť.

* * *

Ležím v tráve, je šero, len neviem, či sa stmieva, alebo brieždi. Som blízko nášho domu, doma u otca, viem, že som tam, ani sa nemusím obzerať okolo. V zornom poli mám ríbezľové kríky, ktoré som oberala od detstva, za nimi stúpa mierny kopec s chodníkom vedúcim k susednému domu. Nepočuť hmyz ani iné zvuky, je to dosť čudné. Chcem sa pohnúť, no nejde to. Silou-mocou sa pokúšam zodvihnúť ruky a nohy, no akoby som bola zrastená so zemou. Chytá sa ma panika, nič nepomáha, kričím...

Budím sa posediačky na vlastný krik a všimnem si, že v chodbe sa svieta. Vstanem, dvere do záchodu sú otvorené, nahliadnem dnu a vidím otca, ako sa kľčovito drží záchodovej misy. Jedna nočná mora strieda druhú.

„Oco?!“

„Hmm...?“

Nenapadne mi nič iné, len doniesť mu pohár vody a vreckovku.

„Prepáč, že som Ťa zobudil.“

„To nič. Už ti je lepšie?“

Pozrie na mňa takmer vyčítavo, no zhovievavo. Asi sám nevie, čo povedať. Pomôžem mu vstať, s jeho mušou váhou to zvládam ľahko, a odvediem ho do postele. Postavím mu k nej vedro, na nočný stolík pohár so šumivým aspirínom a idem si ľahnúť. Pozriem sa na budík – je 00.43. Počítam s tým, že do rána vstanem ešte niekoľkokrát.

Zhruba o pol hodiny sa rozletia dvere na izbe, vzá-

pätí na vécku, a je to tu zase. Ani som nestihla znova zaspať. Dávivé zvuky mi rezonujú v ušiach, hladkám otca po chrbte ako malé dieťa, ako to robil on mne, v detstve som vracala vždy, keď sme prišli z jarmoku. Nerobili mi dobre výpary z klobás, dym a davy ľudí. Nenapravil to ani balón v ruke, ani gýčovú hračka. A je to tak dodnes.

Znova odvediem otca do postele, znova sa pokúšam zaspať. A takto sa to opakuje ani neviem koľko ráz.

* * *

Ráno sa zobudím po dlhom čase na zvonenie budíka, a nie niekoľko minút pred ním. Vstanem, skontrolujem otca, počujem jeho chrapľavé odfukovanie, takže konečne spí.

Idem do kúpeľne, dám si sprchu, vyčistím si zuby a pozerám sa na vlastný odraz v zrkadle. Na prvý pohľad vidno, že som nevyspatá, dokonca sa mi pod očami rysujú kruhy, ktoré som nikdy nemala. Pokožka je ochabnutejšia ako pred piatimi rokmi, predsa len už nemám dvadsať... Pozerám sa na seba zelenými očami, presne takými, aké má otec, a konštatujem, že by som mala so sebou niečo robiť. Dlhé hnedé vlasy sú až príliš dlhé, nechty na rukách tiež, a v okolí očí sa mi začínajú objavovať prvé vrásky, na ktoré by bolo asi treba jeden z tých krémov, ktoré v kuse ukazujú v reklame. No čo... vyčistím si tvár tampónom, nanesiem krém, aký mám poruke,

a v kuchyni zjem jogurt s vločkami. Oblečiem sa, vychystám do práce a už mi zvoní pri dverách suseda.

„Dobré ráno, akú ste mali noc?“

„Okrem nočnej mory, a potom tej skutočnej, to išlo celkom dobre.“

„Dobre?“

„No... vlastne som mohla predpokladať, že sa ne-
vyspím.“

„Aha. To som si myslela aj ja. Nezmenili ste názor na to liečenie?“

„Nie. Otec by to, napriek všetkému, určite nechcel.“

Nazrie do izby, kde spí otec, a sadne si do kresla, kde sedela včera. „Ako myslíte... Ale viete, že zá-
zraky tu nespravím.“

„To je mi jasné. Ak to bude veľmi zlé, zavolajte mi, prosím vás,“ poviem a zabuchnem dvere s čudným pocitom, že tam nechávam otca so susedou, ktorú som dovtedy len sporadicky stretávala na chodbe.

Cestou do auta si všimnem, že mám pokrčenú sukňu. A poriadne. Vyzerá, akoby som v nej spala. Keď sa na mňa ľudia pozorne zadívajú avidia kruhy pod očami, pokrčenú sukňu a jemne utrúpe-
ný výraz, ktovie, čo si pomyslia. Môj nedbalý výzor má k tomu niekdajšiemu otcovmu dosť ďaleko. Možno si ľudia pomyslia, že po nociach popíjam, a ani im nenapadne, že jedného alkoholika liečim doma.

Deň prebehol ako zvyčajne – mails, telefonáty, papiere, čísla, čísla, čísla... Hluk a šum v hlave. Dnes mi v nej však šumí ešte viac, pretože som nevyspatá a telo cíti, že potrebuje oddych. Oľga mi povedala, že vyzerám hrozne, inak to bolo každému jedno. Esemeska od Petra, ako veľmi ma miluje, vyznela až trápne (slová a skutky sú dve rôzne veci), keď som ju videla, musela som sa smiať. Kolega si asi pomyslel, že mi šibe, keď sa smejem sama pre seba.

Vystúpim z auta, namierim si to ku vchodu a o chvíľu už otváram dvere bytu. Naskytne sa mi podobný obrázok ako včera, len otec namiesto ľahu sedí, stále sa však krčí pod dekou a nevyzerá, že by veľmi vnímal.

„Dobrý deň, ako to dnes išlo?“

„Podobne ako včera, a bude to tak ešte niekoľko dní, týždňov... to je individuálne. Ale to som vám už hovorila,“ povie suseda a zároveň počujem správu, že akési dieťa v Amerike zastrelilo svoju opatrovatelku.

„Hm... Jedol niečo?“

„Uvarila som zeleninové rizoto, trochu si dal. Dajte si aj vy, ak chcete. Je dobré.“

„Ďakujem, pani Skalická.“

„Niet za čo. Ja už pôjdem,“ dvíha sa z kresla.

„Nezostanete ešte na chvíľu?“

„Nie, moja, som usedená, pôjdem domov. Tak zase zajtra.“

„Ako myslíte. Tak zajtra.“

Presuniem sa k otcovi, sadnem si vedľa neho. Položí mi roztrasenú ruku na koleno a povie: „Je mi zle!“

„To vidím!“ Musím sa smiať, aj keď mi nie je všetko jedno. Som však rada, že aspoň rozpráva.

V telke hlásateľka v žltom saku hovorí, že nejaký muž sa modlil nahý pred kostolom a pobúrila tým babky, vracajúce sa z omše. Povedala to takým vážnym hlasom, že to vyznelo ešte komickejšie. Otec si ľahne, vydá pritom čudný zvuk, ja sa presuniem do kuchyne. V hrnci na sporáku je rizoto, vonia naozaj dobre, no teraz naň nemám chuť. Spravím si kávu, aj keď je už pol šiestej a skôr by som sa mala vyspať, ako byť zase hore celú noc, no mám na ňu chuť. Vyjdem na balkón, zapálím si cigaretu a spolu s dymom vdýchnem jesenný vzduch. Povieva jemný vetrík a aj na štvrtom poschodí počujem šuštať lístie na zemi. Až tu, pri tejto cigarete, na balkóne svojho bytu si uvedomím, ako rýchlo to všetko ide. Prešlo leto, ani neviem, kedy začalo opadávať lístie zo stromov, už je jeseň, tma už o šiestej, vonku to vonia inak. Roky utekajú tiež, zrazu nemám dvadsať ani nereálne sny a plány. Som človek, čo chodí každý deň do práce a vedie monotónny, nudný život. Starostlivosť o otca je vlastne len spestrením a narušením rutiny. Keby tu nebol, zrejme by som o takomto čase mala v ruke pohár vína, či už tu, alebo v nejakom nudnom podniku, ktorý vybral Peter, a hrali by sme sa na to, že si máme čo povedať, hoci by sme hovorili stále o tom

istom. Pravda je taká, že to medzi nami už dávnejšie nie je také ako na začiatku. Spočiatku som si myslela, že je to len prechodný stav, že sme obaja prepracovaní alebo čo, ale nie. Až teraz to vidím jasne. Veci prídu a odídu – šťastie, láska, smútok... Všetko je relatívne. Aj sám život.

Zahasím cigaretu, vetrík rozfúkal popol z popolníka ktovie kam, a zabuchnem dvere na balkóne. Z izby počuť zvuky reklamy a otcovo stonanie. Podídem k nemu, vreckovkou mu utriem pot z čela, podám mu vodu. Nechce.

„Čo ťa bolí?“

„Hmm... Brucho... Všetko...“

Vidím, že sa neustále potí, alebo trasie od zimy. Musí však stále piť vodu – to je jedna zo základných vecí, aby sa mu prečistil organizmus. Musí sa napiť, aj keď nechce.

„Otec, musíš sa napiť!“

Poslúchne, pozviecha sa, ako malé dieťa chytí pohár do oboch rúk a vypije jeho obsah. S povzdychom si opäť ľahne a ja si idem vypiť kávu.

Zadívam sa na maminu fotku, na inú, kde som s ňou aj ja, na fotku, kde sme všetci traja. Zavesila som ich nad kuchynský stôl, takto ich mám na očiach každý deň. No málokedy sa na ne pozriem. Veď ako sa hovorí, pod lampou je najväčšia tma. Mám tam asi šesť rokov, mama ma drží okolo pása, učupená pri mne. Fotil nás otec na lavičke pri našom dome, ktovie, kam neskôr zmizla. Mama bola iný typ ako ja –

blond vlasy, nižšia, krehká... Ja sa skôr podobám na otca. V poslednom čase na ňu viac myslievam, možno práve preto som sa podvedome zapozerala na tie fotky. Ktovie, aké by to bolo, keby žila? Ktovie, čo by povedala na to, čo sa teraz deje? No viem, že je zbytočné myslieť na to, čo by bolo, keby... rovnako ako rýpať sa v minulosti. Tú chybu spravil otec – nedokázal sa od nej odpútať a dopadol takto. Ak by sa ľudia zdržiavali tým, čo bolo, sentiment a sebaľútosť by im nedovolili napredovať. Dopijem kávu a čakám, čo bude.

* * *

O niekoľko hodín mi to už poriadne ide na nervy. Viem, že to otec nerobí náročky, ale asi naozaj nie som pripravená starať sa oňho v takomto stave. Najhoršie sú tie vzdychy. Sú celkom tiché, a predsa preniknú každým hlukom, ako hudbou z televízora, tak aj dunením lietadla vysoko na oblohe.

Vzdychy-nevzdychy, pomôžem otcovi vstať a odvediem ho do kúpeľne, aby sa osprchoval. Nesprchoval sa, odkedy sem prišiel, začínam to cítiť. Po desiatich minútach stále počujem prúd vody, no žiadny iný zvuk. Klopem na dvere.

„Oci?!“

Nič.

Otvorím dvere a nájdem otca skrčeného vo vani, na chrbát mu dopadá prúd vody a on len bezmocne

sedí, neschopný pohybu. Napriek protestom ho vyťahnem von, oblečiem mu čisté tepláky a pomôžem mu do spálne. Zostane ležať na posteli s nohami pri hrudníku. Keď ho tam tak vidím, zistím, že keby sa dal dokopy, napriek tomu, v akom je stave, vyzeral by celkom k svetu. Je pomerne mladý, veď má len štyridsaťsedem, a ak sa aspoň priblíži fotkám z mladosti, obzrie sa za ním nejedna žena. No to chce ešte kopu práce a sebazaprenia. Nielen jeho, ale aj môjho.

Napadne mi, že by som predsa len mala zapnúť jeho telefón. Človek nikdy nevie, čo sa môže stať, napokon, vyzerá to, akoby ho niekto niekam uniesol. Nikomu nič nepovedal a zatvoril obchod... Ľuďom by sa to mohlo zdať čudné, poznám domýšľavosť domáciach u nás na dedine. Zo skrine teda vyberiem otcov telefón ukrytý za šálmi a zapnem ho. Nabehne štyridsaťdva neprijatých hovorov, z toho väčšina od tety Stely, ostatné budú zrejme od susedov, dodávateľov a zákazníkov z obchodu. Tiež niekoľko esemesiek, tri od Stely, ktorá od neho samozrejme chce peniaze. Na to môže zabudnúť! Odpíšem jej, že otec je v poriadku, je u mňa, a že si nemá robiť starosti. Opäť ho vypnem, aby dala pokoj.

Presuniem sa pred televízor a čakám, kým na mňa príde únava pri kriminálnom seriáli, kde niekoľko žien prezlečených za Audrey Hepburn z Raňajok u Tiffanyho vylúpilo klenotníctvo. Stále počujem otcovo stonanie, napriek tomu, že mu chcem pomôcť, mám pocit, že ho týram. Lezie mi to na nervy, zatvo-

rím všetky dvere, potom ich zase otvorím – čo keby niečo potreboval? Keby sa dusil a ja by som to nepočula? Myšlienky ma unavujú viac ako telka, tak si konečne idem ľahnúť.

* * *

Prebudí ma krik. Najprv si neuvedomím, že to je krik, len sa prudko preberiem s vedomím, že ma niečo zobudilo. Až o pár sekúnd, keď otec zase zakričí, je mi jasné, čo to bolo. Nerozumiem, čo kričí, počujem len nezrozumiteľné: „Ááááá...!“

Vyskočím z postele, vbehnem do vedľajšej izby, zapálím svetlo a uvidím otca, ako sedí v rohu izby, nepríčetne reve a trasie sa ako osika. Moja prítomnosť akoby ho ešte viac vystrašila.

„Oco!“

Zaujal obrannú pózu. Je mi jasné, že je v delíriu, ani som o tom nemusela čítať. Asi má vidiny, ktovie, čo si myslí o mne. Ak bude takto revať ďalej, o niekoľko minút budú zvoniť pri dverách susedia alebo v horšom prípade polícia. Dotknem sa mu ruky, potom ramena, nezdá sa, že by ho to prenieslo do reality.

„Oci, už je dobre. To som ja, Rita!“

„Rita...“ zopakuje a pozrie sa na mňa, no akoby sa pozeral cezo mňa. Akoby som mala priehľadnú hlavu zo skla a nemohol ma vidieť. Čo si s ním počnem? Takýchto pacientov určite priväzujú o posteľ, aby neublížili sebe ani ostatným. Ale čo mám robiť

ja? Nezostáva mi nič iné, len byť pri ňom a prebdiť ďalšiu noc. Aspoňže nie je agresívny. To by som ho už dala hospitalizovať a kašľala na všetky dohody.

Naberiem pohár vody, snažím sa ju doňho dostať, utriem mu pot z tváre a sadnem si na posteľ, on sa zatiaľ krčí v kúte. Pre nezainteresovaného diváka by to vyzeralo nielenže čudne, ale aj komicky. Vezmem zo stola brožúru od susedy, zalistujem v nej a čítam: *Pri delíriu pacient mohutne halucinuje – môže vidieť rôzne drobné zvieratá (tzv. mikrozoopsia), často vykonáva zaužívané, zautomatizované pohyby (napr. šoféri z povolania šoférujú auto). Dostavuje sa hrubý tremor (tras). V čase a priestore sa orientuje nepresne alebo vôbec nie, výrazná je porucha krátkodobej pamäti a porucha konsolidácie pamäťových stôp (t.j. nie je schopný zapamätať si nové údaje a udalosti). Dochádza k poruchám psychomotoriky – pacient je zvýšene aktívny, nepokojný, agresívny či naopak, celkom pokojný, utlmený. Toto sa môže rýchlo meniť.* Okrem toho môže byť otec presvedčený, že ho chcem zabiť, môže dostať epileptický záchvat, arytmiu alebo mu môže zlyhať dýchanie. No zbohom!

Hodiny ukazujú 2.30. Napijem sa z narýchlo spravenej kávy, aj keď to, čo vidím, ma dostatočne prebralo. Otec ťažko dýcha, snažím sa ho upokojiť, nič nepomáha. Chcem ho prikryť dekou, ale bojuje s ňou, akoby to bola dajaká príšera. V ďalšej brožúre sa dočítam, že z bylín sa na upokojenie používa aj medovka lekárska, tú by som mala mať niekde v kuchyni.

Navarím čaj z medovky, podám otcovi hrnček, aby sa napil, najprv podobrotky, ale nechce, tak mu ho pridržím pevne pri hlave, kým to takmer celé nevy-pije. Čítam: *voľnopredajné lieky: Leikan, Guajacuran, Magne B6, Passedan... Odporúčané doplnky vý-živy: B-komplex + vitamín C, vitamín A, horčík, magnézium, valerián, ľubovník...* Zajtra to všetko nakúpim v lekární.

V duchu počítam, koľko som spala. Mohla som zaspať okolo desiatej, takže zhruba štyri a pol hodiny. Nie je to málo, no neviem, či dosť na to, aby som zvládla deň v práci. Asi ráno zavolám, že som chorá. Z myšlienok ma vytrhne otec: „Nie!“ kričí ako blázon, pritom sa pozerá kamsi na zem, akoby tam videl namiesto parkiet niečo iné.

„Upokoj sa, nič tam nie je.“

Zhrozene ukazuje roztrasenou rukou na vyleštené parkety, ktoré som asi pred týždňom umývala. „Áááá!“ kričí ďalej. Čudujem sa, že ma susedia ešte nepoctili nechcenou návštevou.

„Naozaj tam nič nie je, to sa ti len zdá,“ opakujem zbytočne. Stále má paranoidné vidiny, bohvie, čo tam vidí. Dúfam len, že ho to čochvíľa prejde, že sa unaví a konečne zaspí. Alebo si aspoň ľahne a sklapne.

Nad dverami visí obraz – slimačie ulity, nakreslila som ho ceruzou, keď som mala asi desať rokov. Nevedela som sa rozhodnúť, kam v byte by sa najviac hodil, tak som ho zavesila sem. Do izby, kde občas prespia moji známi a kde teraz býva otec. Kedysi

som aj kreslila a maľovala. Vraj som mala aj talent, no nemohla som ho rozvíjať, musela som sa venovať praktickejším veciam. Po maminej smrti som sa k ceruze a výkresu dostala čoraz menej. Ale aby som otcovi nekrivdila – bolo to vo mne. Vždy keď som vyriešila kompozíciu, prestal ma obraz zaujímať. Doťahovanie mi jednoducho pripadalo ako strata času. Vidieť to aj na týchto ulitách – vytieňovala som len jednu, zvyšné dve iba čiastočne. Niekde som sa dočítala, že Leonardo da Vinci to robil tiež. Keď vyriešil kompozíciu, obraz nechal nedokončený, alebo ho dal dokončiť svojim učňom.

Neviem, čo by da Vinci robil s mojím otcom, no ja to s ním určite mienim dotiahnuť až do konca.

* * *

Zobudím sa v akomsi polosede, opretá o stenu, s vankúšom za krkom. Strhnem sa, akoby som zmeškala koniec sveta, a zrak mi padne na otca, ktorý leží na zemi pri posteli. Presnejšie, polovicou tela – od pása nadol – je pod posteľou. Ktovie, pred čím sa skrýval. Možno predo mnou. V každom prípade sa mi zdá už pokojnejší, no stále bdie a vôbec neviem, čo sa mu odohráva v hlave.

Mobil ukazuje 6.15. Pozviecham svoje zmeravené telo a zamierim rovno do kúpeľne. Tam na seba nechám padať prúd vody s nádejou, že ma preberie a naštartuje do nového dňa. Najradšej by som v spr-

che zostala celý deň. No nejde to. Po piatich minútach z nej vyleziem a zistím, že by som vlastne mohla ísť do práce. Sprcha ma neprebrala tak, ako som čakala, ale stačí to, aby som to tam dnes prežila. Ešte káva a snáď budem celkom použiteľná.

* * *

Stojím v lekárni a v rade predou mnou ešte čaká chalan s červeným nosom a staršia pani s čiapkou z béžového úpletu. Za mnou tiež stoja ľudia a v odrazoch na pultovom skle vidím, že začínajú nervózne prestupovať z nohy na nohu. Lekárneň má špecifický pach a atmosféru, ktorú som vždy mala rada. Všetky tie škatuľky, dózičky, fľaštičky... len škoda, že polovica ľudí tu kýcha a kašle. Asi začína chrípková sezóna a je dosť pravdepodobné, že si odtiaľto s liekmi odnesiem aj nejaký vírus. V duchu si opakujem, čo chcem kúpiť: Leikan, vitamín C, B-komplex, vitamín A, betakarotén... prakticky všetky vitamíny a niečo na upokojenie a nevoľnosť. Netrvá až tak dlho, kým sa dostanem na rad a pri okienku opakujem to, čo som si hovorila v duchu. Lekárnička na mňa podozrievavo pozrie a spýta sa: „A nechcete rovno komplexné vitamíny?“

„Nie,“ trvám na svojom.

Do igelitky mi ukladá škatuľky, kým nie je plná, pokladňa vydá známy zvuk a na displeji sa objaví suma 63,70. Priveľa za vitamíny.

Zaplatím, vezmem igelitku a pracem sa z lekárne. Vyjdem von a dostanem dažďovú sprchu. Mala by som konečne nosiť so sebou dáždňik! No čo... aspoň sa preberiem. Dnes v práci nechýbalo veľa a bola by som zaspala na stole. A to ešte neviem, čo ma pri otcovi do rána čaká. Bojím sa, aby som nezaspala tak tvrdo, že sa nezobudím, ani keď ma bude potrebovať. Čo mám však robiť?

Naštartujem auto a idem domov.

* * *

Na zemi sa krčí žena, drží sa za hrud', akoby ju niekto bodol, vzápätí si všimnem, že cez prsty jej preteká krv. Na pravej strane, hneď pod kľúčnou kosťou, má zranenie, odkiaľ jej tečie. Cez biely sveter, po medzi prsty, až na zem, kde sa tvorí mláka. Nie je však veľká, museli ju zraniť len pred chvíľou. Čo sa mohlo stať? Je útočník ešte tu? Obzerám sa. Nikde nik. To neznamená, že sa neskrýva niekde v skrini alebo v kúpeľni. Zamierim tam a pritom vytáčam stodvanástku. Po niekoľkých sekundách sa mi však namiesto očakávaného: „*Dovolali ste sa na linku stodvanásť*“ alebo niečo podobné ozve iba príšerný rev. Neviem, čo to má znamenať, no som ešte zmätenejšia, keď zistím, kto je tá žena. Otázka *Ako je to možné?* sa bije s otázkou *Je to vôbec možné?* No obe sú rovnako zbytočné. Tá žena som ja. Pozerám sa na seba, ako zomieram, a nemôžem s tým nič urobiť.

Budím sa s čudným pocitom a s tušením, že by som mala skontrolovať otca. Budík ukazuje 2.55. Napriek tomu, že už niekoľko dní trpím nedostatkom spánku, cítim sa celkom odpočinuto. Lahla som si síce už o deviatej, a keď mi pani Skalická povedala, že s otcom dnes neboli problémy, že dokonca aj niečo zjedol, išla som spať bez strachu, že by ma otec mohol potrebovať. Prečo mám potom taký čudný pocit?

Zapálím lampu na nočnom stolíku, sadnem si na posteľ a prepadne ma nepríjemná predtucha. Takúto predtuchu som mala len zopár ráz, niekedy bola zbytočná, niekedy sa ukázala správna. Mala som ju aj vtedy, keď zomrela mama. Podvedome som sa asi už dávno pripravovala na to, že by sa to mohlo stať, bojovala s rakovinou takmer rok a strácala sa nám pred očami. No keď napokon zomrela, bol to takmer rovnaký šok, ako keby nečakane dostala infarkt. V ten deň som si poobede skladala na stole v kuchyni puzzle a otec píľil niečo v záhrade. Odrazu som mala pocit strašnej osamelosti, nepokoja, smútku a čudného strachu. Prestala som skladať a s plačom som utekala za otcom. Do hodiny volali z nemocnice, že mama zomrela.

Zhlboka sa nadýchnem, až sa mi trochu zatočí hlava, a idem sa pozrieť na otca. Dvere sú pootvorené, nič nepočuť. Žiadne vzdychy ani chrčanie, ani chrápanie, za to by som teraz bola vďačná. Rozsvietim svetlo a vidím otca s hlavou trochu vyvráte-

nou dohora. Nezdá sa, že by dýchal. Oči má potvorené, nehybné. Počujem sa, ako kričím: „Oci! Oci!“ Zbytočne. Skontrolujem mu tep, necítim nič, ani na zápästí, ani na krku. Vytočím stodvanástku, diktujem adresu, hlas na druhom konci sa ma pýta, či dýcha. Nie. Či má tep. Nie. Je to ako v zlom sne a ja dúfam, že sa prebudím, rovnako ako pred chvíľou.

Robím mu masáž srdca, dávam mu umelé dýchanie, presne tak, ako som to počula a videla už asi stokrát, no nikdy som to nemusela použiť. Tlačím časťou dlane na hrudnú kosť na pomyselné čiare medzi bradavkami. Tridsať stlačení s frekvenciou sto stlačení za minútu do hĺbky štyri centimetre. Stláčam a vdychujem mu vzduch do pľúc. Hrudník sa nedvíha. Stláčam a znovu dýcham. Nič. Vtom akoby mi niekto vytrhol žalúdok, cítim nevýslovnú tiaž, nie som schopná pohybu, všetko na mňa doľahne. Nie som schopná ani plakať, len sedím s nohami pritiahnutými k hrudi, na otca sa už nepozerám. Pozriem sa len na telefón, z ktorého som volala sanitku. Hodiny na ňom ukazujú 2.45 – čas, keď zomrel môj otec.

O niekoľko minút zvoní pri dverách záchranná služba, ledva vládzem prísť k dverám. Robia to isté, čo ja pred chvíľou – masáž srdca a umelé dýchanie. Bezvýsledne. Vraj to vyzerá na zlyhanie srdca. Lekárka konštatuje smrť a mňa čaká telefonát do pohrebnej služby.

Alica Bartková

Tak je to teda. Stane sa to. Len tak. Nič ma na to nepripravilo, nič mi to neuľahčilo. Akoby ma niekto hodil do vody, ale nenaučil plávať. V mysli zmätene mecem rukami a nohami, lapám po dychu, neviem, čo mám robiť, na čo sa skôr sústrediť. Zostáva mi len dúfať, že sa neutopím.

* * *

III

POČUJEM ZNÁME ŤUKANIE na streche. Ozýva sa iba sem-tam. Niekedy je výraznejšie, inokedy menej, občas sa ozýva z viacerých miest, potom zase len z jedného. Na strechu padajú orechy zo starého stromu za domom. Otec ich vždy zráňal naraz, mlátil pritom palicou o konáre. Lomoz vyplašil všetkých psov v susedstve, až sa ostošesť rozštekali. Ja som mu potom pomáhala vylúpať ich zo šupky a pozbierať do vriec, kde sa sušili. Vždy sa bál, že nárazy poškodia šindľovú strechu, ktorá zostala ešte pôvodná. Kúpil tento dom od starého manželského páru, hneď ako sa s mamou dozvedeli, že sa mám narodiť – išli z mesta na dedinu a starí manželia z dediny do mesta, k deťom. Vlastne ani neviem, aký starý je tento dom, ale tú strechu odvtedy určite nevymenil a každých päť-šesť rokov ju iba natrel moridlom. No posledné roky nerobil okolo domu takmer nič. Žľab je nielen zhrdzavený, ale aj upchatý. Budem ho musieť vyčistiť a natrieť. Aj tráva za domom a v záhrade je pokosená len čiastočne, akoby tam behal s kosou nejaký blázon.

„Mám tu veľa práce,“ poviem Petrovi do telefónu.

„Čo?“

„Prepáč, čo si hovoril?“

„Hovoril som, že prídem okolo piatej.“

„Aha. Dobre, budem ťa čakať.“ Zložím.

Priznám sa, že Peter mi čoraz viac ide na nervy. Aj keď ku mne prišiel hneď, ako sa dozvedel, že otec zomrel, aj keď mi pomohol s pohrebom, ktorý je zajtra, nemôžem sa zbaviť pocitu, že je rád, že otec zomrel. Vlastne sa nečudujem, že je v podstate rád, je to celkom pochopiteľné, ale aj tak mi to prekáža. Nemal otca rád, ani on jeho, a prekáža mi aj to, že sem príde. Tento dom je otcov priestor, a to, že sem Peter príde, mi pripadá ako znesvätenie alebo čo. A tiež ma štvie, že uvidí, kde som vyrastala. V konfrontácii s jeho snobskou výchovou mu orechy padajúce na šindľovú strechu môžu zdvihnúť nos ešte vyššie. Najradšej by som mu povedala, aby nechodil, ale to by zase bolo čudné. Navyše, vždy lepšie, ak príde on, akoby sa sem mala nasáčkovať Stela, o ktorú by som sa musela starať ako o malé dieťa a počúvať jej prejavy prehnaného žiaľu. A čo, dofrasa, čakala?! Pri štýle, akým otec žil, sa to dalo čakať už dávno.

Je však pravda, že otcovu smrť si tak trochu vyčítam, veď je možné, že keby som ho neprehovárala, aby sa liečil, mohol ešte žiť. Aj keď nie dlho, ale mohol. Je to vlastne tragikomické – otec chľastal toľko rokov, a napokon ho zabilo, že pár dní abstinovao.

Nech už je to, ako chce, dúfam, že Stela sa konečne spamätá a tiež prestane chľastať.

Včera mi zabralo takmer pol dňa, kým som obvolala vzdialenú rodinu a známych. Slová vzdialená rodina sú v tomto prípade presné, je vzdialená nielen pokrvne, ale aj citovo. Pri niektorých menách z otcovho zoznamu dokonca vôbec neviem, o koho ide. Zoznam uložený v kredenci používal iba na Vianoce, keď potreboval napísať adresy na vianočné pohľadnice. S tým som mu posledné roky pomáhala, pretože už dobre nevidel, čo bol tiež následok alkoholizmu. Vždy mi hovoril, o koho ide, že je to taká a taká teta a neviemaká prateta s rodinou a bratranec z druhého, tretieho kolena... no vzápätí mi to vyfučalo z hlavy ako kúzelnícky dym. Keď vidíte iba mená na papieri a neviete si k nim priradiť tváre, údajné osoby sa napriek menám menia na anonymný dav.

Pozvala som aj pani Skalickú, slúbila, že príde. Neodpustila si svoje: „Ja som to hovorila.“ Áno, otec mal byť hospitalizovaný, ešte by žil, ale nechcel to tak, a dohoda, ako sa bude liečiť, znela jasne. Aj tak ma škríe otázka, či som sa naozaj mala riadiť tým, čo chcel on. No celé to špekulovanie, čo by bolo, keby... ma už unavuje a je nanič. Aj tak si za to môžem sám.

Pozriem sa na stenu v kuchyni plnú fotiek. Sú tam aj tie isté, ktoré mám doma zavesené ja. Väčšina z nich je z mojich detských čias, som na nich ja,

mama, otec. Na jednej je dokonca náš pes Goliáš. Volali sme ho síce Goliáš, ale počúval na akékoľvek meno. Keby som naňho zavolala trebárs aj Peter, pribehol by. Pamätám sa, že mama sa na tom vždy strašne smiala, a keď sa smiala ona, smiala som sa aj ja. Goliáš uhynul bez zjavnej príčiny krátko po maminej smrti, možno práve preto, že z domu sa stratil smiech.

Najradšej by som na pohreb nešla. Alebo by som tam celkom rada postavila svoju maketu, ktorú i zaslintajú, zaslzia a obalia úprimnými (neúprimnými) sústrastami namiesto mňa. Pamätám si to z maminho pohrebu – ľudia, ktorých som v živote nevidela, mi potriasali rukou a bozkávali ma na obe líca. Teraz to bude možno ešte horšie, pretože príde aj zopár mojich kamarátov a kolegov a ja sa nemôžem zbaviť pocitu, akoby som sa pred nimi mala vyzliecť. Je to skrátka príliš osobné, príliš obnažujúce.

Už aby to bolo za mnou!

Vyjdem po drevených škrípajúcich schodoch na povalu, ktorú zub času nahlodal asi najviac z celého domu. Všade prach a nepotrebné, zabudnuté veci, ktoré tu našli útočisko. Staré stoličky s chýbajúcimi nohami, šatstvo nahádzané v kúte, škatule, truhlice, skriňa, rozbité zrkadlo... Otvorím menšiu truhlicu, je stále plná mojich hračiek z detstva. Plyšový zajac s chýbajúcim uchom obžraný roztočmi, bábika bez pravej ruky nie a nie otvoriť jedno oko, pozostatky z lega, autička, torzá ďalších bábik, rozpadajúce sa plyšáky... Všetky vo mne vyvolávajú výčitky, rovna-

ko ako pomyslenie na otca. Zatvorím truhlicu a pozriem sa do rozbitého zrkadla. V zaprášenom skle sotva rozoznávam vlastný obraz. Najskôr si to ani neuvedomím, myslím si, že mi len slzia oči od prachu, ale o pár sekúnd mi dôjde, že plačem. Konečne. Rumádzgam ako malé dieťa, sadnem si na zem a skryjem tvár do dlaní, utieram si horúce slzy, no po tvári sa šinú nové a nové. V zrkadle vidím zronenú postavu, niečo v sebe objavila, ale najmä o niečo dôležité prišla.

* * *

Z popolníka stúpa dym zo zle zahasenej cigarety, z rádia sa ozýva hlas ministra obrany z tlačovej konferencie kvôli akýmisi stíhačkám a za domom škrieka orešnica. Pri jej škreku mám pocit, že ma nečaká nič dobré. Tak ako pri škreku takmer všetkých vtákov. Vždy som mala ten pocit, a myslím, že nielen ja. Nie nadarmo ľudia v minulosti verili, že havrany svojím škrekom oznamujú smrť, chorobu, vojnu alebo čokoľvek zlé. Mne sa to však nikdy nepotverdilo. Dnes sa prvý raz pozerám na hodiny, ukazujú rovných dvanásť. O niekoľko sekúnd mi to potvrdí aj kostolný zvon, na dedine bije na pravé poludnie. Toľko zvukov naraz mi nerobí dobre. Vypnem rádio a zavriem okno, aby zvuky aspoň zoslabli.

„Naozaj tu nemusíš byť so mnou,“ poviem Petrovi, ktorý sa opiera o kuchynskú linku a sřka čaj.

„To je v pohode, o mňa sa nestaraj. Som tu rád.“
Mám sto chutí povedať mu, že mal so mnou zostať vtedy, keď otec ešte žil, no radšej držím jazyk za zubami, lebo musím priznať, že na pohrebe mi bol oporou. Pohreb a kar boli totiž presne také, ako som očakávala. Na pohrebe samé úprimné (pováčšine neúprimné) želania sústrasti a bezbrehé slzenie, doteraz nechápem, prečo plačú aj ľudia, ktorých ani nepoznám. Dokonca sa dotrepali aj Petrovi rodičia, ale našťastie hneď po pohrebe odišli. Na kare už všetci príbuzní prevažovali v ústach kusy štrúdle a obložených chlebov a usmievali sa od ucha k uchu. Dala som si tvarohovú s višňami, bola naozaj dobrá. Postarala sa o to cateringová firma a zacvakal to Peter. Kar v jedinej spoločenskej miestnosti pri pohostinstve, v tejto malej dedine, akoby urobil bodku za otcovým životom. Nechcela som, aby to bolo tam, nechcela som, aby to bolo tak, ale vlastne neviem, ako inak by som si to želala. Ani ako by si to želal otec. Peter mi bol po celý čas poruke a jeho prítomnosť na mňa pôsobila ako obranný štít voči všetkým ľuďom, ktorí sústreďovali pozornosť na mňa. Nikdy som nebola rada stredobodom pozornosti. Vždy som sa snažila takýmto situáciám vyhnúť. No tu som sa tomu vyhnúť nemohla. Viem, že niektorí z tých ľudí smútili za otcom úprimne, keď už nie kvôli nemu, tak aspoň kvôli mne, ale mali si uvedomiť, že posledné, na čo človek myslí, keď mu umrie niekto blízky, je, aké chlebíčky a koláče budú jesť pozostalí na

kare. Keď som videla, ako Stela prevaľuje v ústach kus akejsi šunky a v pravidelných intervaloch dvíha k ústam poldecák, mala som chuť tresnúť ju po hlave prázdnu táckou od obložených chlebíkov. Aj keď je jeho sestra. Aj keď je moja teta. A po všetkých sesterniciach a bratrancoch ani neviem z koľkého kolena by som najradšej hodila nedopité poháre. Prišli, boli tam, so známymi črtami na neznámych tvárach (predsa len – krv nie je voda), pojedli a popili všetko, čo videli, a všetky otázky týkajúce sa môjho osobného života zaklincovali otázkou, či sa nechystám mať deti. Chvíľu som myslela, že ma naozaj porazí a môžu hneď ísť na ďalší pohreb, že sa mi to celé len zdá, a na chvíľu mi napadlo, že jednoducho odídem. No prežila som to vcelku normálne, s Petrom vedľa mňa, za nechtami ešte zem, ktorú som sypala na otcovu truhlu, snažiac sa ignorovať reči príbuzných a známych.

Prestalo zvoniť, orešnica kamsi odletela, okrem tikania hodín nepočuť už nič. Peter položí prázdny pohár na stôl a prisadne si ku mne.

„Čo spravíš s domom?“ spýta sa a zapáli si ďalšiu cigaretu.

„Neviem.“

„Nechceš ho predať?“

„Možno. Teraz určite nie.“

„Hm... Ozaj, kto bola tá žena, čo sa na teba tak podobala?“

Naozaj, bol tam starší, zrejme manželský pár,

usudzujem podľa toho, že odchádzali spolu, tiež som si všimla, že sa na ňu dosť podobám. Ani nie tak jednotlivými črtami, ako celkovým vzhladom – tvarom hlavy, výrazom tváre... Na ostatných sa sem-tam tiež dala vystopovať rodinná podoba, ale pri tejto žene to bolo asi najvýraznejšie. Vyžarovalo z nej čosi podivne známe, zo všetkých príbuzných som pri nej po prvý raz mala pocit, že je to moja rodina. Keby som nevedela, že starí rodičia z oboch strán sú už mŕtvi, pokojne by som uverila, že tí dvaja neznámi sú moja stará mama a starý otec. Žena mala slzy v očiach, vyzerali úprimné, no akosi podvedome som vytušila, že neplače kvôli otcovej smrti. A možno aj áno. Ktovie. Neviem, kto to bol. Asi vzdialená príbuzná, ktorej podoba sa o niekoľko desaťročí neskôr objavila na mojej tvári.

„Neviem.“

„Ani netušíš?“ Peter sa nechápavo pozerá na mňa.

„Neviem, kto to bol. Už som ti predsa povedala, že sme sa s rodinou veľmi nestýkali.“

„Hm... Ale tá podoba bola zreteľná.“

„Asi bola. Mám pocit, že som ju už niekde videla. Oboch. Aj toho muža.“

„A kde?“

„To neviem. Možno na pohrebe mojej mamy.“ Keď sa snažím rozpamätať, naozaj sa mi hmlisto vybaví, že som ich videla na maminom pohrebe. Aj vtedy mi veľa ľudí potriasalo ruku, objímalo ma

a bozkávalo, ale ženu som si všimla lepšie. Rovnako ako teraz.

„A...?“

„A... čo?“

„Nechceš to zistiť?“

„A ako, prosím ťa? Jediný, s kým som sa bavila dlhšie, bola Stela, lenže tá bola opitá už na pohrebe, takže si asi ťažko vybaví, kto tam bol.“

„Tak zavolaj niekomu inému.“

„To by už len vyzeralo! Zavolám nejakému bratrancovi z ikstého kolena, ktorému som nikdy v živote nevolala, a začnem sa ho vypytovať na akúsi ženu, na ktorú sa podobám... Veď je to vlastne jedno.“

„Ako chceš. Ja len, že niekedy je dobré poznať rodinu.“

„A niekedy nie.“

„Niekedy možno nie.“

Otvorím okno, dym z cigarety ma už štípe v očiach. Napriek tomu si zapálím aj ja.

„Peťo?“

„Hm?“

„Nenahneváš sa, keby som tu chcela byť niekoľko dní sama? Vieš... vyriešiť si nejaké veci, predovšetkým v hlave. A celé to tu trochu upratať.“

„Jasné, že nenahnevám. Môžem odísť už dnes, ak chceš.“

Pozriem naňho, nemám guráž povedať mu, aby sa hneď pratal. Viem, že kvôli mne si zobral dovolenku. Aby som nebola sama. To je síce fajn a som mu za to

vďačná, ale na nič sa ma nepýtal, tak ako vždy. Teraz potrebujem byť sama. Niekedy robí veci úplne naopak.
„Dnes ešte nie,“ poviem a pritúlím sa k nemu.

* * *

Na druhý deň ráno, hneď po raňajkách, keď Peter odišiel, som išla do otcovej izby s cieľom zbaliť jeho šaty a odpratať nepotrebné haraburdy. Otvorím skriňu a všetky jeho košeľe, svetre a kravaty vo mne vyvolávajú masochistické pocity. Dotýkať sa ich a baliť ich do vriec mi pripadá, akoby som sa dotýkala otca, akoby som ho tým zneuctila, akoby som na to nemala právo. No nechať ich napospas moliam tiež nie je bohviečo. Ak to nespravím teraz, tak už asi nikdy! Nová, ešte zabalená košeľa a niekoľko kravát, čo som mu dala na Vianoce a na všetky možné sviatky, akoby sa mi vysmievali do tváre. Odložím ich nabok. Možno si ich zoberie Peter.

Zhruba po hodine som už zo všetkých tých šiat, skladania a ukladania unavená, už ich len nemilosrdne a nervózne natláčam do vriec a kufrov. Ani neviem, kam ich vlastne dám. Asi pôjdu na povalu, kým sa nerozhodnem, čo s nimi ďalej. Nechám si len jednu kockovanú flanelovú košeľu, pamätám si ju z detstva. Je už spraná, zelené štvorčeky vybledli a biele už nie sú také biele. Ešte z nej cítim jeho vôňu, očividne ju donedávna nosil. Opatrne ju ukladám do igelitky a opäť sa neubráním slzám.

Skriňa je takmer prázdna, zostala tam len akási váza, niekoľko nohavíc a čiapka, tak sústredím pozornosť na dve škatule v hornom priečinku. Sú pomerne ťažké, položím ich na posteľ. Jedna je plná úradných listín, všakovakých zmlúv a účtov, týkajúcich sa obchodu, v druhej je plno pohľadníc a listov. Chytím zväzok listov, upútali ma, lebo nie sú otvorené. Čo to môže znamenať? Ako spiatočná adresa je uvedená naša, meno adresáta je rovnaké ako dievčenské meno mojej mamy. Pán a pani Rosenbaumovi. Na všetkých je pečiatka: adresát nezastihnutý alebo nedoručené, čiže listy sa vrátili späť. Očividne ich písala mama mojim starým rodičom. Ale prečo by to robila? Všimnem si dátum. Mala som vtedy asi tri roky. Mama mi povedala, že jej rodičia zahynuli pri dopravnej nehode ešte predtým, ako som sa narodila. Prečo by im písala?

Otvorím obálku, rozložím list a čítam:

Drahí rodičia,

nepíšem Vám preto, aby ste mi odpustili, nemám pocit, že som niekedy urobila niečo zlé, ale chcem sa uzmierniť. Už v minulom liste, ktorý sa mi vrátil späť, som Vám písala, že máte vnučku. Teraz možno cítite voči mne zatrpknutosť, ale neskôr by Vás mohlo mrziť, že Vás nepozná. Chcem, aby poznala svojich starých rodičov...

Je to vôbec možné? Oni nezomreli? Odrazu mi v hlave zapadnú do seba takmer všetky kusy rozhádzanej skladačky. Tí dvaja na pohrebe predsa len

boli moji starí rodičia! Museli to byť oni. Prečo by sa však s mamou pohádali tak, že sa prestali stýkať?

Čítam ďalej: ...viem, že Ivana nemáte radi, ale ja ho milujem, mám s ním dieťa, a aspoň to by ste mohli akceptovať. Keby ste ho spoznali, zistili by ste, že je úžasný človek a myslím, že by ste si ho oblúbili aj Vy. Vaša vnučka sa volá Rita. Po Tebe, mami.

Dokonca mi dala meno po nej! V hlave mám zmätok. Nielen myšlienkový, ale aj citový. Hnevám sa na starých rodičov, o ktorých existencii som doteraz netušila, zrejme vďaka ich hlúposti. Mamu zapreli asi kvôli otcovi, aj keď neviem prečo. Hnevám sa aj na otca, aj na mamu, že mi nepovedali pravdu, je mi ľúto, keď si pomyslím, ako sa mama musela trápiť. A otec určite tiež musel zápasiť s tým, či mi povedať o starých rodičoch, alebo nie. Smútok zo straty otca, smútok nad tým, že mama zomrela bez rodičovskej lásky, že nemala čas ani možnosť veci napraviť, mi múti rozum, a tak len paralyzovaná sedím na posteli. Po chvíli otvorím ďalší list:

*Milí rodičia,
máte vnučku! Volá sa Rita a určite by bola rada,
keby ste patrili do jej života...*

Ktovie, či by som bola rada. Ktovie, akí sú, keď zapreli vlastnú dcéru a evidentne som im ukradnutá aj ja. Aj keď mi pred chvíľou napadlo, že by bolo fajn spoznať ich, teraz už o tom pochybujem. Čo sú to, dofrasa, za ľudia?! Zapreli mamu preto, že sa vydala za otca. Tomu naozaj nerozumiem. Bol to predsa

dobrý človek, napriek tomu, že toľko pil, ale to až po matkinej smrti, keď si nevedel rady so životom. Navyše, po matkinej smrti sa vykašľali naňho aj na mňa, a to sa mi zdá nepochopiteľné.

... *s láskou Vaša Ester*. Tak sa končí každý list. Je ich asi desať. V jednom z nich je dokonca priložená fotka, presne tá istá, čo visí v kuchyni, som na nej ja s mamou.

Zhlboka vdychujem vôňu starého papiera, niektoré listy už trochu zožltli, napriek tomu, že sú v obálke. Obálky na okrajoch tiež zožltli a keď z nich vyberám listy, trochu sa z nich práši. Prach pomaly víri v slnečnom svetle a vyvoláva vo mne čudnú nostalgiu za niečím, čo mohlo byť, ale nie je. Čítam samé: ...*pochopte ma, prosím... mám Vás veľmi rada... aspoň sa pokúste...* Nechápem, ako mohli byť takí nekompromisní. Je pravda, že tie listy nečítali, no niektorý sa k nim možno predsa len dostal. Ale to nič nemení na tom, že sú tvrdohlaví a svojím spôsobom úbohí.

Keď som sa rozhodla pre život s Ivanom, ani na chvíľu som nezapochoybovala, že som si vybrala správne. Verím, že mama to myslela úprimne.

Kým listy dočítam, prejde aspoň hodina. Po tom všetkom mám pocit, že starí rodičia o niečo prišli. Vlastnou hlúposťou sa ochudobnili o niečo, čo im už nič nemôže nahradiť. Keď to chceli takto, nech si to tak majú! Už som sa pevne rozhodla, že za nimi nepôjdem. A keby sa pokúsili o kontakt so mnou oni,

neviem, či by som sa s nimi vôbec chcela stretnúť. Tie listy si však vezmem, ako pamiatku na mamu. Každý som vložila do pôvodnej obálky s výraznou pečiatkou NEDORUČENÉ, zviazala ich gumičkou, ako boli predtým, a pustila som sa do upratovania zvyšku domu.

Staré šaty, nábytok, rozhádzaný riad v kuchyni, kopa novín a časopisov, papiere, fotografie... všetko mi to víri v hlave spolu s prachom a myšlienkami na mamine listy. Keď znovu pozriem na hodiny, sú už dve popoludní. Ani som nestihla nič zjesť, tak si aspoň namažem chlieb syrokrémom a zapijem ho dvojitou kávou. Neviem síce načo, keď som čulá až-až, no káva ma paradoxne niekedy upokojuje.

Hodinu nato už otváram dvere od otcovho obchodu v dedine. Hneď ma ovalí kyslastý zápach ako pripomienka a výčitka, že som to mala urobiť už skôr. Cítiť nahnité ovocie či zeleninu v prepravkách pri dverách. Elektrina je stále zapojená, takže mraziace boxy fungujú. Jogurtom to však nie je nič platné, aj z niekoľkých metrov vidím, že majú vyduté viečka. Po záruke budú určite aj syry a nátierky, ktoré na mňa podozrivo pozerajú z regálu. A mlieko! Vyduté škatule mlieka a zakysanky sa nebezpečne blížia k prasknutiu. Všetko postupne vyhadzujem do kontajnera za obchodom, zdravím pritom známe tváre zo susedstva, väčšinou už trochu zostarli, niektoré som zahliadla aj na pohrebe. Priplichtil sa ku mne kocúr pani Betky, otvorím mu trvanlivé mlieko a na-

lejem mu vonku do misky. Čo je to, dofrasa, za potravinu, že vydrží tak dlho bez ujmy na kvalite! A takisto všetky možné keksy, trvanlivé pečivo, paštéty... Musí v nich byť kopec chémie, najlepšie urobím, keď vyhodím aj tie. No všetko trvanlivé, čo sa mi vojde do auta, napokon aj tak vezmem so sebou. Ostatné rozdám susedom, pretože som rozhodnutá obchod zatvoriť. Otec v ňom aj sám predával, zamestnať predavačku by bol výdavok navyše a obchod by bol na hrane stratovosti.

Vybehnem hore miernym kopcom s dvomi taškami plnými potravín, aby som sa aspoň časti z nich zbavila, práve k domu tety Betky, ktorej kocúr ide za mnou. Tetu Betku poznám už od mala, hrávala som sa s jej synom a s ostatnými deťmi z dediny. Už dlho som ju však nevidela a len preto viem, že je to jej kocúr, lebo mi to povedal otec. Motal sa pri obchode vždy, keď som ho prišla pozrieť. Vlečiem ťažké tašky po zablátenom vyšliapanom chodníku, div sa nepretrhnem, míňam drevený plot akejsi rodiny, ktorú som nikdy veľmi nepoznala, ich priezvisko sa tuším začína na F. Fábry... Faltýn... Neviem. Zabudla som aj meno. Zatáčam kúsok doprava, tam je už terén rovný, otvorím bráničku domu, kde som sa neraz hrala, keď som bola dieťa. Priestranný trávnik je nakrátko posekaný, živý plot okolo úhľadne zostrihaný, okrasné kvetiny na verande vždy boli, no teraz sú akési iné. Všetko je iné, úhľadnejšie a malebnejšie, ako si pamätám. Žeby dom zmenil majiteľov? O tom by sa mi otec hádam zmie-

nil. Šiním si to na verandu, klopem na dvere, zvoním na malý biely zvonček, no nik neotvára. Zvláštne. Žeby niekam odišla a kocúra tu nechala len tak? Volám: „Teta?! To som ja, Rita!“ Nič. Chystám sa na odchod, keď vtom vyjde spoza domu akýsi muž. Sprvu sa trochu zľaknem, nikoho iného som tu nečakala, a už vôbec nie dospelého muža. Z detstva mám totiž akosi zafixované v pamäti, že sme tu boli len my – deti a Jakubova mama Betka, pretože jej manžel zomrel krátko po narodení ich jediného dieťaťa a syna vychovávala sama. Mužova tvár sa mi zdá povedomá, no neviem si ho zaradiť, nech sa snažím, ako chcem. V posledných dňoch som videla toľko tvári, že už mám zmätok aj v tých, čo dobre poznám.

„Rita?!“ povie začudovane. Isto ma teda pozná.

A vtom mi to dôjde. Nemôže to byť nik iný ako Jakub, Betkin syn. Nesmelo poviem: „Jakub?“

„Hej, to som ja.“

„Prepáč, skoro som ťa nespoznala.“

„Ani sa nečudujem. Veď je to už doba...“

„To teda je. Prišla som za tvojou mamou s vecami z obchodu.“

„Akými vecami?“

„Idem totiž zrušiť obchod a chcem sa nejakých vecí zbaviť.“

„Aha.“

„Nechám to teda tu, ak môžem. A kde je vlastne tvoja mama?“ Zložím tašky na verandu a zídem zo pár schodov dole.

„Teraz je u svojej sestry v meste. Inak, ešte raz úprimnú sústrasť. Tvoj otec bol fajn. Veď vieš, že som ho mal rád.“

„Ďakujem.“ Viem, že to myslí úprimne, ako jeden z mála.

„Bol som aj na pohrebe, asi si ma nespoznala.“

„Prepáč, ale bolo tam toľko cudzích tvárí, že som z toho doteraz zmätená.“

„Jasné. Zrejme som sa aj dosť zmenil.“

Rozmýšľam, či sa až tak zmenil. Jemné detské črty vystriedali výraznejšie, dospelácke, ale inak to nie je až taká zmena. Asi môže za to chabá ľudská pamäť, že som ho hneď nespoznala. „Ani nie,“ poviem po odmlke.

Dlhšie sa na mňa zadíva, až mám pocit, že nerozumel, čo som povedala, a po chvíli povie: „Nedáš si kávu?“

Napokon, prečo nie. „Jasné, rada,“ poviem, aj keď kávy mám už nadnes dosť.

Vojdeme dovnútra, tiež to tu nie je také, ako si pamätám, všetko je zrenovované, modernejšie, v chodbe sú namiesto drevenej podlahy kachličky, v kuchyni sa namiesto bielej linky a bielych skriniek leskne kov a tmavohnedé drevo.

„Vyzerá to tu úplne inak,“ poviem a sadnem si na lavicu k stolu, ktorá tam kedysi tiež nebola.

„Trochu sme to zrenovali.“

„Trochu?“

„No dobre... úplne.“

Slnko preniká cez záclonu s kvetinovým vzorom. Niečo tu predsa len zostalo z predošlej atmosféry. Natíska sa mi otázka, čo tu vlastne robí. Je stred týždňa, keby som si nezobrala dovolenku, bola by som teraz v práci. Tak ako väčšina ľudí.

„Počúvaj, ako sa vlastne máš ty? A čo tu robíš?“

„Bývam tu.“

„To vážne?“ Nečakala som, že by tu mohol niekto v mojom veku bývať natrvalo. Neviem si predstaviť, čím sa potom živí.

„Mhm. Presťahoval som sa sem po rozvode. Vždy ma to sem ťahalo, no žena na dedinu ísť nechcela. Chcela žiť úplne iný život, ako chcem ja, a tak sa to po dvoch rokoch skončilo.“

„To ma mrzí.“

„Nemá ťa čo.“

Kávovar dovaril kávu, Jakub mi donesie pod nos pariacu sa šálku a položí na stôl cukor.

„A ty?“

„Čo ja?“

„Máš niekoho?“

Samu ma prekvapí, že neviem, čo povedať. Peter je síce teraz so mnou, no dá sa to nazvať skutočným vzťahom? Po chvíli poviem: „Našiel by sa niekto.“

„Prečo tá odmlka?“

„V poslednom čase to nebolo bohviečo.“

„Hm... niekedy sa skrátka veci kazia aj bez nášho pričinenia.“

„Así áno.“

Všimnem si, že kus steny pri dverách zostal pôvodný, nepremalovaný. Tesnia sa na ňom miniatúrne náčrtky všakových postavičiek ľudí, zvierat či príšer, ktoré sme tam kedysi načmárali. Jakubova mama nás vtedy skoro zabila, ale potom sa jej to natoľko zapáčilo, že to tam nechala. A vidím, že aj Jakubovi.

„Stále sú tam,“ ukážem na stenu.

Zasmeje sa. „Hej, bolo mi ich ľúto zatrieť.“

„Asi si tu spokojný, však?“ spýtam sa, aj keď vidím, že je.

„Vieš, nepredstaval som si, že v tridsiatke budem žiť na dedine s mamou, ale stále lepšie ako s manželkou, s ktorou si nerozumiem, a na mieste, ktoré nemám rád.“

„To je pravda.“

„A čo ty? Počul som, že robíš v banke.“

„Hm... Ja som si tiež nepredstavovala, že skončím práve tam.“

„Čo... nebaví ťa to?“

„Nebaví.“

Zasmeje sa, až mu takmer vyprskne káva z úst. „Vieš, vždy som si myslel, že budeš študovať umenie. Boli sme síce len deti, ale kreslila si pekne.“

„Myslíš?“

„Veď nie nadarmo som tú stenu nechal tak.“

„Ty si sa vtedy tiež celkom činil.“

„Hej, bolo to fajn... ak chceš, môžeš pokračovať. Niekde by tu mala byť fixka.“

„Okej.“ Vstanem, podá mi fixku, podídem k stene a načmáram tam rýchlymi ťahmi čudného tvora s veľkými očami. Obaja sa na tom smežeme, potom k nemu prikreslí niečo on, opäť sa smežeme, až napokon ani nevieme čomu. Asi absurdnosti celej tej situácie.

„Je to dobrý nápad, asi začnem na stenu kresliť aj doma.“

„To by si mala.“

Chvíľu len tak mlčky stojíme pri stene, potom povie: „Počuj, predtým, ako si prišla, som sa chcel ísť prejsť do lesa. Mám tam vytipované miesto, kde na sto percent nájdem dubáky.“

Aj keď sa do hodiny začne stmievať, poviem: „Prečo nie...? Podme.“

O päť minút kráčame vyšliapaným chodníkom do lesa, kde som už nebola hádam aj desať rokov. Po oboch stranách chodníka sú brezy, za ten čas poriadne narástli, rovnako ako ostatné stromy ďalej, ich koruny sa z oboch strán spájajú, takže mám pocit, že vchádzame do akéhosi neznámeho tunela.

„Pripadá mi, že som tu nikdy nebola.“

„Tak sa to tu zmenilo?“

„Stromy sú väčšie, chodník je viac vyšliapaný...“

„To vieš, čas veci mení.“

Po oboch stranách chodníka rastú huby, podľa tvaru a farby určite jedovaté. Avšak pri jednej z briez sa skvejú tri hlávky, ktoré sú mi povedomé.

„Pozri tam! Nie sú to brezáky?“ ukážem nabok.

„Máš pravdu. Si dobrá, ja som ich mal takmer pod nosom a nič som nezbadal,“ povie, odtrhne ich a očistí od zeme.

„Na hubách som už nebola sto rokov. Kedysi som na ne chodila rada.“

„Viem. Pamätáš si, ako sme vtedy našli toľko smrčkov?“

„Hej, bola ich celá záplava. Dovtedy som ani nevedela, že taká huba existuje. Najprv sme si mysleli, že je jedovatá, ale tvoja mama povedala, že sú to smrčky.“

„Hmm... Škoda, že na tom mieste už nikdy nenarastli.“

„Prečo vlastne?“

„Neviem. Asi sme tam mali nejaké nechať.“

Po zhruba pätnástich minútach chodník zmizol a vystriedala ho tráva a mierny svah. Jakub zvierá v ruke košík na huby a ja si spomeniem, že pri upratovaní som dnes našla presne taký istý. Zadávam sa na starého kamaráta, zapadajúce slnko mu ožaruje hnedé vlasy, lesknú sa, má ich rovnako dlhé ako v detstve. Uvedomím si, že má v sebe čosi, čo mal aj môj otec. Akúsi nedbalú eleganciu. Má na sebe obyčajnú sivú košeľu a rifle, stavím sa, že vlasy si ráno len prehrabal rukou, no pritom vyzerá tak, že sa môže rovno postaviť pred módného fotografa.

„Vyzeráš dobre,“ vyklízne mi.

„Čo? To by som mal povedať ja tebe!“ zasmeje sa.

„Nie, naozaj. A na svoj vek vyzeráš mladší.“ Má

tridsať, je o rok a čosi starší odo mňa, no vyzerá na dvadsaťpäť.

„Ďakujem. Ty si vždy vyzerala dobre.“

Po svahu sme sa ocitli na rovine porastenej stromami a ja rozmýšľam, prečo sme vlastne prerušili kontakt. Na základnú školu sme chodili spolu, väčšinou nás do mesta vozila Jakubova mama, môj otec len občas, jeho problémy s alkoholom sa práve rozbiehali. Potom som išla na strednú, doma som bola len zriedka a Jakub tiež. Teraz je už zbytočné rozoberať, prečo sme sa prestali stretávať, a obom je nám to jasné.

„Je to ešte ďaleko?“

„Nie, už len kúsok. Dúfam, že sa nenudíš.“

„S tebou? Nikdy.“

Všimnem si, že Peter je takmer úplný jeho opak. Jakub má svetlohnedé vlasy, modré oči, jemné, takmer ženské črty. Peter je čiernovlasý s hnedými očami a ostrými, výraznými črtami. Aj postavy majú rozdielne – kým Jakub je taký vysoký ako ja, Peter má skoro dva metre. Keby som ich postavila vedľa seba, vyzerali by takmer ako dva rôzne živočíšne druhy.

„Aha, pozri!“ vytrhne ma z úvah.

Asi tri metre od nás je skupinka hríbov. Väčšie, menšie... môže ich byť zo desať.

„Mal si pravdu.“

„Toto miesto ma nikdy nesklame.“

Intenzívna vôňa húb umocňuje radosť z ich zbie-

rania. Už som na ňu takmer zabudla. Obaja zbierame huby, ukladáme ich do košíka a nechávame za sebou len jedovaté. Po chvíli už kráčame naspäť, no keby sa nezačalo stmievať, v hľadaní by sme ešte pokračovali.

„Počuj, čím sa vlastne živíš? Doteraz to vlastne neviem.“ Naozaj mi doteraz nenapadlo opýtať sa ho to. Uspokojila som sa s tým, že žije na dedine a chodí po lese, ale to na prežitie asi nestačí. Musí sa niečím živiť. Vlastne ani neviem, čo nakoniec vyštudoval.

„Som psychológ.“

„Čo?!“ takmer vykriknem. To je asi posledné, čo by mi napadlo.

„V meste mám ambulanciu, už asi tri roky.“

„Kto by to do teba povedal?“

„A čo by si tipovala?“

„Vlastne... ani neviem. No psychológ by to nebol.“

„No vidíš... som samé prekvapenie.“

„To teda si. To ťa baví – každý deň dochádzať?“

„Polhodina autom nie je tak veľa. A necestujem každý deň – víkendy mám voľné.“

„A čo dnes?“

„Dnes som mal len dve sedenia doobeda.“

„Aha.“

Uvedomím si, ako skoro sa už stmieva. Zotmelo sa rýchlejšie ako zvyčajne, lebo nebo zatiahli mraky značiace dážď.

„Asi ide pršať. Mali by sme si pohnúť.“

„Mhm,“ prikývne, pridá do kroku, no vtom sa šmykne na klzkej tráve a padá na svahu aj s košom. Hríby sa rozkotúlali kade-tade, napriek všetkému sa mi to zdá smiešne.

„Si v poriadku?“ spýtam sa zadfžajúc smiech a zbieram huby naokolo.

„Jasné. Ty si riadne škodoradostná!“ zasmee sa aj on.

„Prepáč, ale vyzeralo to smiešne.“

Pozbierame všetky huby, na chvíľu zastaneme, a vtom, akoby vo mne niekto stlačil gombík, mu všetko poviem: „Dnes som prišla na to, že moji starí rodičia žijú. Prerušili s mamou kontakt, keď sa vydala za môjho otca. Písala im listy, ale všetky sa vrátili. A boli aj na pohrebe. Ja... Všetky tie listy...“

„No tak, upokoj sa. Pekne postupne.“

Prečo som to povedala práve jemu? Možno nie je nadarmo psychológ. Asi sa mu často stáva, že ľudia s ním rozoberajú svoje tajomstvá.

„Si prvý, komu to hovorím.“

„Mhm.“

„Tú vetu počuješ asi často.“

„Ani nie.“

O polhodinu sme už opäť v jeho kuchyni a ja mu vysypem všetko, čo mám na srdci. Problémy s otcom, problémy s Petrom, nespokojnosť so sebou, so životom, smútok, hnev, chaos... všetko chrlím Kubovi do tváre. Pokojne sedí, vôbec nevyzerá prekvapene či znudene, určite sa takto tvári aj pri svojich pacien-

toch. Neviem, či je to profesionálna deformácia alebo prirodzená vlastnosť. Zdá sa, že ho to naozaj zaujíma, mám pocit, že to hovorím správne mu človeku. V podstate mi na to nepovie takmer nič, ale keď sa vyrozprávam, uľaví sa mi. Napokon, ľudia možno chodia k psychológom hlavne preto, lebo sa nemajú s kým porozprávať. Keď skončím, dá mi priesady kvetov, ktoré mu rastú na balkóne, a odídem za tmy.

* * *

Poťahujem z cigarety za známych zvukov ulice a lakťami sa opieram o zábradlie na balkóne. Je už dosť zima, trochu ma strasie, odklepem popol do popelníka nad črepníkmi. Zasadila som do nich kvety od Jakuba, a aj keď na to nie je vhodné obdobie, vyzerajú, že sa im darí.

Dnes bolo v práci rušno, lebo kolega s komplicom okradli banku o takmer dvestotisíc eur. Na komplikovane účty prijímal fiktívne vklady a ten to potom vyberal v iných pobočkách banky. Mizerný podvod. Bola len otázka času, kedy na to prídu. To sa už viac oplatí lupiť starým známym spôsobom – v čiernej kukle so zbraňou v ruke. Percento úspešnosti je určite väčšie. No bolo to aspoň malé narušenie každodenného stereotypu. Aj keď sa nič nezmenilo na tom, že kolega celý čas obhrýzal ceruzu a s Oľgou som obedovala to isté jedlo, čo vždy. Poďakovala som sa jej, že bola na pohrebe, padlo mi celkom

dobre, že som ju tam videla, na rozdiel od väčšiny rodiny.

Zahasím cigaretu, idem dnu, otvorím si fľašu vína a užijem si posledný večer sama, pretože Peter sa sem chce opäť nasťahovať. Sadnem si pred televízor, ide akýsi dokument, starý verklikár hrá na ulici netuším v akom meste, znie to dosť falošne, asi mu už prsty tak neslúžia, alebo možno nikdy nevedel hrať poriadne. V ruke mám ovládač, no niečo ma núti počúvať ďalej. Ako keď dieťa falošne hrá na husliach. Píli vám to uši, najradšej by ste si ich zapchali, ale zároveň je v tom niečo, čo vás núti počúvať ďalej. Mieša sa vo vás ľútosť s dieťaťom, ktoré sa o niečo zbytočne snaží, odpor k falošným tónom, ale aj obdiv k tej snahe. Falošné tóny vyvolávajú i čudnú melanchóliu, údiv nad opravdivosťou života, nad krásou nedokonalosti...

Aj keď udalosti posledných dní a týždňov neboli šťastné, práve naopak, boli mrzuté, smutné či hrozné, no aspoň narušili stereotyp života, ktorý sa mi tiež veľmi nepozdáva. Keď budem opäť žiť s Petrom, dni aj večery sa znovu stanú jednotvárnymi, až nudnými obrazmi všedných dní, nerozoznám dnešok od zajtrajška. Chcem vôbec, aby sa ku mne nasťahoval? Vlastne ani neviem. Keby som rázne odmietla, asi by to znamenalo definitívny koniec nášho vzťahu. Mrzelo by ma to? Neviem. Chaos v množstve myšlienok a pocitov tlmí víno, s každým glgom ho ubúda.

Verklikár už dávno dohral a ja prepnem na ktorý-si z radu kriminálnych seriálov, ale všetky sa mi už tiež zdajú stereotypné.

* * *

Čašník predomňa kladie možno už stú kávu svojej služby s rutinou a nacvičenou, možno aj nenacvičenou zdvorilosťou, do čela mu padá ofina čiernych vlasov, tmavými očami sa nepozera na nás, ale len na predmety, s ktorými pracuje. Oľga s ním flirtuje, aspoň sa snaží, jej úsmev od ucha k uchu a rozžiarené oči bez okuliarov sa ťažko dajú vysvetliť inak. Už viem, prečo ma ťahá na obed stále sem. A dáva prepitné, akoby zarábala desaťtisíc.

„Oľga, dokedy to takto pôjde?“

„Čo?“

„Len sa nerob. Je až smiešne okaté, že sa ti ten čašník páči.“

„To až tak vidno?“

„Videl by to aj slepý.“

„Tak čo mám robiť, keď si ma nevšíma?“

„Neviem. Hocičo, aby si ťa všimol. Napokon, čo ty vieš, či sa nepáčiš aj ty jemu, len si udržiava odstup, tak ako od všetkých, lebo je v práci? Flirtovať s tebou by bolo neprofesionálne.“

„Keď ja som nikdy nebalila muža. Všetci, s ktorými som niečo mala, zbalili mňa.“

„Skús mu na účet napísať meno a číslo na mobil.“

„Čo?! To je trápne.“

„Nie je to trápne. Trápna si ty, že sa tu zbytočne škeríš. A stále ma sem ťaháš, aj keď to máme z práce dosť ďaleko.“

Pozrie sa na mňa trochu zahanbene, trochu urazene, skloní hlavu, pošúcha si rukou krk, pozrie sa na svoje gýčové hodinky a povie: „Okej, tak ja to teda urobím.“

„Hurá!“

„Ale kým mi nezavolá, tak sem neprídeme.“

„Okej.“

„A vlastne ani potom.“

„Okej.“

„Dokelu! Kam vlastne budeme chodiť na obed?! Už som si tu zvykla.“

Pri Olge mám občas pocit, že moja logika a život nie sú na tom až tak zle.

* * *

Strhnem sa z polospánku, Peter vedľa mňa pokojne odfukuje, no mne sa v hlave opäť rozkrútil kolo-toč myšlienok, stále tie isté, sem-tam nové neriešiteľné protirečenia, a každé z nich je v čomsi pravdivé... Raz vyhráva presvedčenie, že najlepšie bude nikdy nekontaktovať starých rodičov a nekompromisne odmietnuť každý ich prípadný pokus o zblíženie. Správať sa rovnako tvrdo ako oni. Ignorovať rodinu a ľudskosť v sebe. No na druhej strane sa občas, len na pár

sekúnd prikloním k myšlienke, že ak sa do smrti budem tváriť, akoby neexistovali, o niečo dôležité prídem.

Vyklážnem spod periny, na špičkách prejdem k dverám a v chodbe vyberiem zo skrinky zväzok listov od mamy. Listy zviazané gumičkou sú uložené v takom poradí, v akom som ich našla. Prejdem do obývačky, položím ich na stôl a z kresla sa na ne pozerám, akoby to bola časovaná nálož. Už sa ich ani nedotknem, no zrak mi zakaždým zablúdi k detailu na prvom z nich. Adresát. Adresa starej matky a starého otca. Zapnem notebook a prsty už lietajú po klávesnici. Google mi ukazuje mapu z výšky a akési obrázky priamo z ulice. Kliknem na obrázky a najprv si myslím, že ide o omyl, že som zadala zlú adresu. Nie, adresa je správna, číslo domu, teda ak sa to vôbec dá nazvať domom, sa zhoduje tiež. Klikám na šípku doľava, potom doprava, okolo celej osi, no vidno len jediný príbytok, obrovský honosný dom, akýsi kaštieľ s prístupovou cestou za veľkou kovovou bránou. Sprvu sa mi to nechce veriť. Žeby naozaj bývali tam? Také domy predsa patria len zámožným rodinám. Žeby mama bola z takej bohatej rodiny? Postupne úlomky začínajú zapadať do seba. Možno sa od nej odvrátili práve preto, že otec bol pod ich úroveň. Možno si predstavovali, že si vyberie niekoho z takých kruhov, ako bola ona. Nenaplnila ich očakávania, tak sa jej jednoducho zriekli. Krv vo mne vzkypí od hnevu. Sebeckí nafúkaní ignoranti!

Ako mohli mamu nechať žiť tak, ako žila! Peňazí sme síce mali tak akurát, no nikdy ich nebolo nazvyš. A po maminej smrti nepomohol otcovi nik. Teda okrem jeho vlastných rodičov, ktorí boli fajn, no tiež neboli bohatí a rýchlo sa pominuli, takže otec zostal na všetko sám. Ani vlastne neviem, či má mama súrodencov. Tvrdila mi síce, že je jedináčik, no pri všetkých klamstvách už neviem, či tomu mám veriť. Ak nie, tak určite si žili a stále žijú v dome ako z rozprávky úplne sami a sedia na vreciach plných peňazí, ktorými nemôžu potešiť nikoho okrem seba. Definitívne som sa rozhodla, že sa nimi nebudem zaoberať. Znechutene zaklapnem notebook, vypnem svetlo a idem si ľahnúť, hoci ani nedúfam, že zaspím.

* * *

V práci celý deň bliká lampa, až mám pocit, že sa mi vysmieva. Nik s tým nič nerobí, je to čudné a zdá sa, že to neprekáža nikomu okrem mňa, čo je ešte čudnejšie. Začína ma z toho bolieť hlava a keď po mňa príde Oľga, nemám ani chuť na obed.

„Čo ti je?“

„Je mi zle z tej lampy.“

„Veď to nie je až také hrozné.“

„Keď mi je z nej zle, tak asi je!“

„No dobre... Nahlásila si to?“

„Nahlásila.“

„A klasicky s tým nikto nič nespravil. Poobede zavolám správcovi aj ja.“

„Na obed nejdeš?“

„Nie.“

„Tak poď som mnou iba tak. Aspoň vypadneš spod blikajúceho svetla.“

Presvedčila ma. No jej reči o novom vzťahu s čašníkom, ktorý sa jej ozval ešte predvčerom, keď mu dala svoje číslo, mi tiež nerobili ktovieako dobre. Nechcelo sa mi to počúvať, vlastne mi polovica z nich vošla jedným uchom dnu a druhým von a len som sa tvárila, že ju počúvam. Vraj má dvadsaťsedem a externe čosi študuje. A volá sa tuším Roman. Alebo Robo? To je jedno. Sedeli sme v reštike, čo je najbližšie k práci, a kým Oľga krájala, žula a hltala kurča, ja som srkala minerálku s citrónom. Keď sme už boli na odchode, zazvonil mi telefón. Na displeji sa objavilo meno, ktoré by som čakala najmenej. Jakub.

„Čau.“

„Čau. Dúfam, že nevolám nevhod,“ začal spýtavo.

„Nie. Práve som na obede.“

„Počuj, nechystáš sa sem niekedy? Čosi mi totiž napadlo, kvôli tomu, čo si mi hovorila, a rád by som sa s tebou znovu porozprával.“

„Vlastne... ani nie. Ale keď tak o tom rozmýšlam, môžem prísť.“ V tú chvíľu som si spomenula, že by som konečne mala vyčistiť a natrieť ten žlab, kým nenasneží.

„To je super. Tento víkend?“

„Okej. Ešte sa ozvem.“

„Dobre, zatiaľ sa maj.“

Zložil.

„Kto to bol?“ spýta sa Oľga.

„Kamarát.“

„Aký kamarát?“

„Z detstva. Býva na dedine, kde býval môj otec.“

„A čo chcel?“

„Aby som prišla.“

„To len tak?“

Pre Oľgu je zrejme nepochopiteľné mať mužských kamarátov bez toho, aby za tým bolo čosi viac. „Len tak, predstav si!“

„Možno sa na teba namotal.“

„Oľga, prestaň. Je to môj dobrý kamarát.“

„Keď je taký dobrý, prečo si ho doteraz nespomínala?“

„Lebo sme sa dlho nevideli.“

„Aha! Takéto dlhé nevidenia a následné objavenia bývajú nebezpečné. Daj si pozor, aby si sa nezamilovala.“

„Bože! Oľga, odkedy si taká odborníčka na vzťahy? Nemám šestnásť. Ani on. A mimochodom, psychológ je on, a nie ty.“

„A ešte k tomu psychológ... Ten ťa dostane, ani nebudeš vedieť ako.“

„Kristepane, z teba ma hlava bolí viac ako z toho pokazeného svetla.“

V záhrade zhrabúvam lístie. Opadalo už takmer všetko, stromy zostali obnažené, čudné tvary konárov vydané napospas pohľadom. Kde-tu už začalo hniť, robím to v poslednej chvíli. Nachystala som si rebrík, oprela ho o žlab a vedľa položila špachtľu a metličku. Peter sa ma trochu zhrozene spýtal, či to myslím vážne, no potom povedal, že žlab vyčistí on. Doteraz však z domu nevystrčil ani päty, pije whisky, čo mi zostala zo zlikvidovaného obchodu, a ak to takto pôjde ďalej, nič nespraví. Možno otec ani nebol na vine, keď pil. Možno za to nesie vinu tento dom, tu sa stane alkoholikom každý. A teraz by mal navyše príležitosť, veď som z obchodu zobrala asi päťdesiat fliaš všakovakého alkoholu. Otec si dal na výbere alkoholu dosť záležať, sama som sa čudovala, prečo na policiach v obchode stojí drahá whisky, giny, či kvalitné vína, miestnym alkoholikom by určite stačil tuzemský rum, vodka a krabicové víno. Ktovie. V každom prípade, uchľastať sa dá rovnako kvalitným alkoholom ako tým lacným. Teraz to v dome vyzerá ako niekde v bare. Keď to uvidel Peter, hneď si jednu z fliaš otvoril.

Pohrabané lístie dám na jednu kopy, treba ho ešte dať na fúrik a odniesť na kompost. Vojdem dovnútra a vidím, že Peťov vysmiaty výraz vystriedal mierne nepríčetný pohľad. To neveští nič dobré. Ešte zopár pohárikov, a bude úplne na mol. Flaša je

do polovice prázdna a vzhľadom na to, že to vypil za necelé dve hodiny, je celkom možné, že sa čoskoro povracia. S Kubom sme sa dohodli, že o pol hodiny príde za mnou a zoznámi sa s Petrom. No čo teraz? Odkladám fľašu, protestuje, chce ešte, ťahám ho na záchod, aby sa vyvracal, tiež protestuje, niečo nesúvisle mumle, napokon ho dotiahnem aspoň do svojej izby, kde sa zvalí na posteľ a vyzerá presne ako otec. Vyzujem mu tenisky, na stolík položím pohár s vodou a zostáva mi len čakať, kým vytriezvie. Zatvorím dvere s pocitom déja vu a s neodbytnou myšlienkou: To snáď nie je možné! Naozaj má toto miesto na ľudí taký vplyv, alebo sa pri veľkom množstve alkoholu človeku zdá, že jeho účinok je slabší? Keby videl len jednu fľašu whisky, nie celý arzenál, možno by sa tak neopil. Ktovie. V každom prípade musím všetky tie fľaše poskrývať a porozdávať. Už len z estetického hľadiska je to hrozné, lebo kuchyňa a otcova izba je plná nielen fliaš, ale všetkých trvanlivých potravín. Nemala som čas riešiť to. Nemám na to čas ani teraz, na dvere už klope Jakub.

„Čau,“ vpustím ho dnu a sama seba sa pýtam, prečo som ho pozvala sem, keď som mohla ísť radšej k nemu, kde je aspoň poriadok.

„Čau.“ Na stôl položí fľašu vína, čomu sa pri pohľade na množstvo fliaš na linke, na zemi a na stole začneme obaja smiať.

„Nevedel som, čo mám doniesť.“

„Ako vidíš, nemusel si nosiť nič. Ešte ti niečo pribalím.“

„Kde je Peter? Dobre si pamätám – volá sa Peter?“

„Hej, Peter. Spí. Je mi to trápne, ale keď uvidel tie fľaše, jednu si otvoril a opil sa do nemoty.“

„Aha,“ povie, nevyzerá prekvapene.

„Čakala som, že povieš, že si vyberám mužov podľa otcovho vzoru, alebo také niečo. Čiže nezodpovedných alkoholikov.“

„Vôbec nie. To sa stáva. Pri tom, čo tu vidím, sa mu ani nečudujem.“

„Prepáč, nemala som čas odpratať to. A vlastne ani nemám kam.“

„To je v pohode, mne to vôbec nevadí.“

Pozriem na hodiny, je už po jedenástej, čiže takmer čas obeda. „Nedáš si kurča? Ráno som ho piekla.“

„Nie, ďakujem, možno neskôr. Prišiel som sa s tebou porozprávať.“

„Hej, jasné. A o čom vlastne?“

„O tvojich starých rodičoch.“

„Čo?!“ skoro mi zabehla slina. Po tom, čo som o nich zistila, som to pokladala za uzavretú kapitolu a vracat' sa k tejto téme, hoci len v myšlienkach, mi pripadá ako brnkanie na nervy.

„Vieš, rozmýšľal som o tom a dospel som k názoru, že bude lepšie, ak ich spoznáš.“

„Ako to môžeš vedieť?“

„Mnoho mojich pacientov sa snaží potláčať v sebe

city či myšlienky, a práve z toho často pramenia ich trampoty. Zbytočný vzdor je na škodu. Keby si ich spoznala, buď by si sa utvrdila v tom, že ich už nechceš vidieť, alebo by si si ich oblúbila. Niekedy je potrebné odpustiť a preniesť sa cez veci z minulosti.“

To, čo hovorí, mi dáva zmysel, no zároveň ma to poburuje. Aj keď je psychológ, nevie, čo cítim. „Jakub, viem, že veríš tomu, čo hovoríš, určite to myslíš dobre, ale ja sa jednoducho nedokážem preniesť cez to, čo spravili mojej mame. A vlastne aj otcovi a mne. Navyše som zistila, že sú nechutne prachatí a zrejme preto sa od mamy odvrátili. Čakali, že si vyberie rovnako bohatého muža alebo čo. Nemali záujem stretávať sa so mnou, hoci vedeli, že majú vnučku. Prečo by som ich teraz mala vyhľadávať?“

„Rozumiem ti, ale aj keď sa ti to teraz nezdá, môže v tebe zostať niečo, čo ťa bude do smrti škriekať. Nevypovedané veci sú ako kameň v topánke.“

„Ver tomu, že sú mi ukradnutí.“

„Hm... a ako vieš, že sú bohatí?“

„Vygúglila som si ich adresu na internete a zistila som, že bývajú v akomsi kaštieli či v niečom takom. Podobný dom som naposledy videla vo filme Deviatá brána od Romana Polanskeho. Ani som nevedela, že na Slovensku sú také domy.“

„To vážne? A si si istá, že bývajú tam?“

„Bola to jediná budova široko-ďaleko.“

„Chápem, že ťa to muselo našťvať. Ale uvedom si, že môžeš dediť.“

„Na ich peniaze sa môžem vykašľať.“

„Rita, už len to, že si sa pozrela, kde bývajú, znamená, že si cítila istú potrebu stretnúť sa s nimi.“

„Možno hej, a možno to bola iba obyčajná zvedavosť. No keď som zistila, že sú to nafúkanci, ktorí zapreli vlastnú dcéru kvôli svojmu snobstvu, pevne som sa rozhodla, že ich nikdy nechcem vidieť a všetky ich pokusy o stretnutie odmietnem.“

„Okej, chcel som ti len poradiť. Vieš, že to myslím dobre. No je to tvoje rozhodnutie. A navyše, nechcel som sa stretnúť iba kvôli tomu. Chcel som ťa opäť vidieť.“

Pri tej vete si spomeniem na Oľgine reči, no spomienku hneď zaplaším. „Aj ja ťa rada vidím.“

Vonku sa rozpršalo, jemný dážď bubnuje na otvorenú okenicu.

„Vždy keď sa stretneme, začne pršať. Čo to znamená?“

„Hej, no najskôr to neznamená nič,“ povie a oprie sa o lavicu.

„Spravím ti kávu? Alebo otvorím víno?“ poviem, aj keď je ešte doobedie. No čo... je predsa víkend.

„Otvor. Snád' nedopadneme ako Peter.“

* * *

O hodinu už kráčame po starom kameňolome za dedinou. Odtiaľto ju máme ako na dlani, vrátane môjho a Jakubovho domu. Ani vlastne neviem, pre-

čo sme sem išli. Možno z nostalgie, alebo len preto, aby sme nezobudili Peťa. A možno sa nám len zdalo prirodzené vychodiť víno, čo sme vypili, a kurča, čo sme zjedli. Napriek tomu, že je už neskorá jeseň, slnko je ostré a oslepuje ma, takže musím žmúriť. Ale je pekne jasno, v slnečnom svetle má všetko zreteľné obrysy. Ideme po halde kameňov, občas sa nám pod nohami niektorý uvoľní, vezme so sebou ďalšie a už sa sunú s ťukaním dole. Pamätám si, ako sme raz ušli z domu a štverali sa oddola až nahor, s každým krokom sme sa o polovicu zosunuli, takže nám to trvalo dosť dlho, ruky sme mali krvavé od ostrých hrán, no nevzdali sme sa. Vlastne sme ani nemohli, pretože zísť dole by bolo rovnako riskantné ako pokračovať nahor. Keď sme prišli domov, obaja sme dostali poriadny výprask.

Jakub kráča predo mnou po úzkom chodníku, ak sa to dá nazvať chodníkom, tvoria ho iba menšie skaly na rozdiel od ďalších okolo, občas sa obráti a prižmúrenými očami sa na mňa pozrie.

„Pamätáš si, ako sme sa štverali hore?“ spýta sa odrazu.

„Práve mi to napadlo. Ako sme mohli byť takí blbí?“

„Ale napokon to stálo za to. Nie?“

„Aspoň máme na čo spomínať.“

„Hm...“ Zastane, tým donúti zastať aj mňa, ruky si dá do vreciek bundy, zadíva sa dole na skaly, potom do diaľky na dedinu. Po chvíli povie: „Vieš, nemyslel som si, že sa mi len tak vyparíš zo života.“

Márne som dúfala, že na túto tému sa nikdy nebudeme baviť. „Ani jeden z nás za to predsa nemôže. Skrátka boli také okolnosti. Teraz je už zbytočné rozoberať, ako a prečo sa to stalo. Nemyslíš?“

„Ja viem... Ale boli sme si blízki, však?“

„To hej.“

„Vlastne si ani nespomínam, s kým okrem teba som ešte zažil taký pocit blízkosti a dôvery.“

„Ani ja.“

„Možno to bolo len preto, lebo taký súzvuk je možný iba v detstve.“

„Myslíš?“

„Neviem.“

„Pán psychológ nevie?“

Zostane ticho, akosi zosmutnie, čelom k slnku žmúri ešte viac, na chvíľu si oči zacloní rukou, akoby chcel zaostriť na čosi v diaľke, potom skloní hlavu a s rukami vo vreckách len tak mlčky stojí, až mám chuť spýtať sa ho, či mu nič nie je. Vtom sa obráti, urobí krok ku mne a chytí ma za ruky. Do poslednej chvíle neviem, ako to mám brať, či ide o dôverné kamarátske gesto, alebo o niečo celkom iné. Nemám odvahu spýtať sa ho. O pár sekúnd je mi už všetko jasné, potvrdili sa Olgine reči, ktoré som pokladala za nezmysly. Pritiahne si ma k sebe, najprv ma objíma a potom mi vlepí dlhý bozk na ústa. Som z toho trochu v šoku, nečakala som to, je mi to trochu nepríjemné, pretože musím rýchlo prehodnotiť svoje city k nemu. Beriem to skoro ako podraz, pretváрку,

ktorá vyšla na povrch, ale zároveň zistím, že jeho bozk mi vôbec nie je nepríjemný. Práve naopak. Bozkávať sa s ním ma baví. Chvíľu len tak na seba hľadíme, čakáme, čo urobí ten druhý, snažíme sa vyklučkovať z chaosu a nájsť riešenie. To sa čoskoro objaví, pretože ho pobožkám ja. To je obom dostatočne jasné. Aj to, že naše kamarátstvo je definitívne v koncoch.

* * *

Peto vyliezol z izby o pol tretej. Vydal čudný zvuk a za tým povedal: „Čau.“

„Čau.“

Ako v spomalenom filme si sadol za stôl a so zvrášteným obočím sa rozhliadol okolo seba, akoby tu nikdy predtým nebol.

„Chceš kávu?“

„Tá by bodla. Prepáč, že som to prehnal.“

„To je v pohode.“ Cítim sa previnilo, teraz by som mu odpustila, aj keby bol naliaty mesiac v kuse. Jeho vygumovaný výraz, svedčiaci o tom, že nič nevie, mi na jednej strane robí dobre, na druhej strane ma tlačí svedomie a vyvoláva vo mne ľútosť. V tom lome vo mne narástol zbrusu nový atómový hríb, hneď tam mi bolo jasné, že sa ho len tak nezbavím. Pocit silnejší ako výčitky či vôľa v Jakubovej neprítomnosti neslabne, ako som si myslela. Až ma trochu desí, ako sa môže niečo také silné prihodiť tak náhle. Rozmýš-

lam, či to bolo aj s Peťom na začiatku rovnaké. Či som aj k nemu cítila to, čo teraz cítim k Jakubovi. Nie, nebolo. Tiež som bola doňho zamilovaná, doteraz ešte trochu som, no s Jakubom je to čosi celkom iné.

„Pôjdem vyčistiť ten žľab,“ povie po chvíli a usrkne si z kávy.

„No to určite! V takomto stave nejdeš nikde. Ešte sa ti zatočí hlava a spadneš z rebríka!“

Pozerám sa naňho a neviem, kedy a ako mu mám oznámiť neželané novinky. Teda kedy nazbieram odvahu. Chcem mu to vôbec povedať? Jasně, že nie! Najlepšie by bolo, keby ma opustil on. Alebo keby sa to medzi nami skončilo len tak, dostratena, žiadne vysvetľovanie ani nariekanie, ani výčitky. To sa ale nestane. Pretiera si oči, prehrabuje vlasy, sfka kávu a snaží sa spamätať. Som vôbec pripravená na to, aby sa mi len tak odpratal zo života? Neviem. Dokelu! Bolo mi toto treba?! Nielenže mám dosť komplikovaný život, ešte sa mi doň pripletie aj Kubo.

„Dobre teda, urobím to zajtra.“

Nemám odvahu predstaviť si, čo bude zajtra.

* * *

Čosi ma prebudilo. Neviem čo. Najprv som si myslela, že to je otec s niektorým svojím abstinenciým príznakom, ale vzápätí mi krutá realita dala facku a ja som si uvedomila, že otec je mŕtvy. Možno vydal nejaký zvuk Peter, ležiaci vedľa mňa. Opäť som

doma, v panelákovom byte, vtesnanom medzi ostatné ako bunka vo včelom pláste. Cítim sa ako v akej si šablóne, ktorá nedáva veľa priestoru na odchýlky. Celá tá usporiadanosť, pravidlá a takzvaný normálny život mi už začínajú liezť na nervy. Najradšej by som zobrala obrovské kladivo a rozbila pravidelnosť a rutinu na márne kusy. V práci by som klientom konečne povedala, čo si o celej banke myslím – že banke sú ukradnuté a ide jej len o to, aby ich čo najviac oškľbala na úrokoch. A keď sa dostanú do problémov, je jej to úplne jedno. Nebude im tolerovať meškajúce splátky. A pekne im naučtuje všetky skryté poplatky, aké si len dokážu predstaviť. Ilúzia istoty, ktorú banka vytvára, pôsobí až smiešne vtieravo. A naša práca? Tá je tiež smiešna. A stereotyp s Petrom? Niekedy je mi z toho až fyzicky nevoľno. Najradšej by som mu to vykričala v hysterickom záchvate do očí, až by mal zo mňa strach ako malé decko. Stereotyp je dokonca aj v potrave, ktorú dennodenne do seba pchám. Občas by som radšej zjedla hoci aj konzervu pre psov, ako dookola videla na tanieri to isté. Nuda! Nuda! Nuda! No v tom stereotype je aj akási istota. Pocit bezpečia, že veci sú tak, ako majú byť. Neviem, či je to len ilúzia, alebo či po zvážení všetkých životných ciest, ktorými sa môžem uberať, je stereotypný život tou najlepšou z nich. Keď čo len na chvíľku pomyslím na to, že by som mohla žiť inak, a to akýmkoľvek smerom, v každom z tých smerov sa objaví Jakub. Obkolesuje môj súčasný život, je

všade okolo, no zatiaľ doň nezapadá. Nezapadá sem, do tohto bytu, k mojej práci, ku mne. Nevieť, či sa to niekedy zmení, a neviem, či som ochotná podstúpiť s Jakubom cestu do neznáma a riskovať, že veci nevyjdú podľa mojich predstáv. A prísť aj o to, čo mám. Hovorí sa, že kto neriskuje, nezíska, ale nemyslím si, že je to vždy pravda.

Pozriem sa na hodiny, ukazujú 2.30. Otočím hlavu k Petrovi, pokojne odfukuje, v tme vidieť len jeho siluetu a to, ako sa mu dvíha a klesá hrudník. Nevieť si predstaviť ani to, že to takto bude aj o desať, dvadsať rokov. Možno mu narastie brucho, oplešatie a nebude ticho odfukovať, ale nahlas chrápať.

Kolotoč myšlienok ma donúti vstať a ísť do kuchyne napiť sa vody. Vonku sa čosi rozbliká, možno auto, možno pokazená lampa... Blikot svetla ladí s rytmom mojich myšlienok, striedajú sa v pravidelných intervaloch – otcova smrť, Peter, práca, Jakub, starí rodičia, smrť, Peter... až mám pocit, že mi preskočí.

* * *

Mám strašnú potrebu povedať niekomu, čo sa deje. Čo sa deje v mojej hlave, čo sa deje okolo mňa, čo by sa mohlo diať, ale nedeje sa. No keď sa pozriem na Oľgu, ako si napráva okuliare, zavalená prácou rovnako ako všetci kolegovia, rovnako ako ja, hneď sa tej myšlienky vzdám. Keď si skontrolu-

jem zoznam ľudí v mobile, zistím, že všetci kamaráti zo strednej školy či výšky sa kamsi vyparili, naše životy sa postupne rozviazali ako povolené lano a neprichádza do úvahy kontaktovať ich a otravovať príliš intímnymi vecami. Mám len svoj stereotyp, to je všetko.

Na obede sa pozerám na Olgu – prežíva, napráva si okuliare, prežíva... dokonca sa ma spýta, či mi niečo nie je, ale klamem, že nie. Síce by mi dobre padlo niekomu sa vyrozprávať, no na druhej strane nechcem, aby to Olga rozoberala, naprávala si pritom okuliare a ďalej prežívala. Hustnú vo mne rozporuplné pocity, tolko váhania, neistoty a čudnej nervozity som v sebe v živote necítila. Pripadá mi, že jediný, kto by ma mohol upokojiť a pochopiť ma, bol ešte pred týždňom Jakub. No teraz? Kamaráta, ktorého som v ňom mala, som v to popoludnie stratila.

Dohodli sme sa, že ak budem chcieť, ozvem sa mu ja. Stále mám nutkanie zavolať mu alebo mu napísať. No zbabelosť, či ako to vlastne nazvať, zatiaľ vyhráva, a tak nutkaniu odolávam. Viem, že keby som sa mu ozvala, bol by to ďalší krok k zblíženiu, a nie som si istá, že to skutočne chcem. Alebo by sa ten krok predsa len dal vziať späť? Nie som si istá už ani tým.

Mimovoľne mi napadne, že možno by bolo najlepšie od všetkého načas odísť. Na nejaké miesto bez známych ľudí, sama. No dovolenku som si už minula, takže ani to nepripadá do úvahy.

* * *

Stále to isté dookola. Už ani neviem ako dlho. Až to jedného dňa už nevydržím a beriem do ruky telefón.

„Čau,“ zdvihne to takmer ihneď.

„Čau.“

„Som rád, že voláš.“

Bodaj by nebol...

„Musím ťa znova vidieť.“

„Už som sa bál, že sa neozveš.“

„Vieš, deje sa toho toľko, až mám občas pocit, že mi z toho preskočí.“

„Môžeš prísť kedykoľvek.“

„Kedy?“

„Sama povedz...“

„Zajtra večer?“

„Budem ťa čakať.“

Len čo to povie, počujem vo dverách Peťov kľúč. Premiešam kuracie soté na karí v hrnci, na stôl položím dva tanierne a nahodím previnilý úsmev od ucha k uchu s vedomím, že zajtra ho idem podviesť.

* * *

Cítim sa ako špina. Šoférujem už hodinu, mierim k domu, kde som vyrástla, počúvam rádio a vôbec nevnímam, čo sa stade ozýva. Peťovi som povedala, že prespím u Olgy, lebo ideme na dámsky záťah.

Totálne trápne! Vlastne ani neviem, či toto stretnutie niečo vyrieši, možno sa, naopak, všetko ešte skomplikuje, ale viem, že sa s Jakubom stretnúť chcem, že sa s ním musím stretnúť. Uvedomila som si, že vlastne býva s mamou, za iných okolností by som ju rada videla, no teraz na to nemám žalúdok a poprosila som ho, aby jej o mne nič nehovoril. Zatiaľ. Stretneme sa teda u mňa, kde je stále neporiadok, presne tak, ako sme to tam nechali. Peťo nakoniec nevyčistil ani ten žlab, a to sa už onedlho objavia prvé snehové vločky.

Cestou mu volám, že tam čoskoro budem, už je tma, okolie osvetľujú iba svetlá auta a sem-tam pouličná lampa. Parkujem na chodníku pod domom a vyjdem miernym briezkom k domu. Nemá kľúče, čaká ma vonku, vidím len obrysy jeho postavy v tmavej bunde. Prídem k nemu, chvíľu na seba hľadíme, snažíme sa v tme zaostriť zrak, no nejde to. Nepovieme si ani slovo, objímam ho a ideme dnu.

* * *

Ráno mi opäť trvá zopár sekúnd, kým si uvedomím, kde som. Vo svojej detskej izbe, s Jakubom vedľa seba. Chvíľu si dokonca myslím, že je to Peter, a na moment som prekvapená, že je to niekto iný. Nikdy som si ani nepomyslela, aké je to jednoduché. Podviesť niekoho, s kým chodím. Nikdy predtým som to totiž neurobila. S Jakubom to však bolo také

prírodné, vlastne ani nemám pocit, že by som urobila niečo zlé.

Nechcem ho zobudiť, potichu vykĺznem z postele, v kuchyni prichystám raňajky, dám si sprchu a vyjdem von. Sadnem si pod starú jablňu, kde ešte nedávno sedel otec. Sedím presne tak, ako sedával on, a myslím na to, že by bol asi rád, keby to o nás s Jakubom vedel. Jeho mal rád, na rozdiel od Petra. Škoda, že sa toho nedožil.

Je už poriadna zima, pritiahnem si golier kabáta bližšie ku krku a zbadám, že Jakub ma pozoruje cez okno. Usmeje sa, zakýva mi, ja jemu a idem dnu.

* * *

Prepínam kanál s akčným seriálom na reláciu o varení, kde akási žena všetko krája a komentuje takmer každý rez. Cez víkend sme toho veľa nena-hovorili, no aspoň som si vyjasnila, že už nemôžem byť s Petrom. Takto to predsa ďalej nejde. Ale ako mu to povedať?! A kedy? Neviem, či na to vôbec nájdem vhodný čas, pri relácii o varení to rozhodne nejde. Keby som teraz vypla televízor a pritom, ako drží balíček čipsov a lenivo ich prežúva, mu šplechla do ksichtu niečo také, tiež by to bolo, akoby dostal nečakanú sprchu splaškov. To mu nemôžem spraviť. No vhodný čas na to asi nebude nikdy a čím skôr mu to poviem, tým lepšie. Nielen pre mňa, ale aj preňho. Tentoraz on prepne na kriminálny seriál, policajti

tam naháňajú nejakého zločinca a ja mám odrazu pocit, že mu to predsa len musím ihneď povedať. Otočím sa k nemu, šmátra rukou v sáčku, neprítomne pozerá na obrazovku, nevníma môj pohľad.

„Peťo?“ poviem po chvíli.

„Hm?“

„Peťo, prosím ťa, pozri sa na mňa.“ Vypnem televízor a srdce mi div nevyskočí z hrude. Keby mi teraz niekto meral tep, asi by rovno zavolať záchranku.

„Čo sa deje?“ nechápavo sa pozrie. Vtom mu zazvoní telefón, zdvihne, chvíľu počúva.

„Doriti!“ vykrikuje. „To musí byť teraz? Okej, idem.“ Obráti sa ku mne: „V práci sme niečo pokaš-lali. Musím to tam ísť napraviť.“

„Niečo vážne?“

„Asi hej. Čo si to chcela povedať?“

„Ale nič.“ Teraz naozaj nie.

„Okej. Nevie, kedy prídem.“

„Dobre. Tak nech sa vám darí.“

Oblečie sa a o chvíľu je preč. Konečne som nabrala odvalu, a jednoducho to nevyšlo. Keby som bola poverčivá, mohla by som to brať ako znamenie. No nie som. Ale neviem, kedy sa zase odvážim povedať mu to.

* * *

Po sérii nepredvídaných udalostí, ktoré sa udiali vždy vtedy, keď som sa chystala oznámiť Petrovi, že sa s ním rozchádzam, teraz konečne sedíme v oby-

vačke, kulisu zase robí televízor a ja ho po dlhom odhodlávaní vypnem.

„Peťo...?“

„Hm?“

„Už dlho ti chcem niečo povedať.“

„Čo?“ Zbystrí pozornosť, určite tuší, že to nebude nič príjemné.

Toľkokrát som si to premietala v mysli, v hlave sa mi ikskrát odohrával scenár tejto situácie, vedela som, že to bude ťažké, ale keď sa to teraz deje naozaj, je to ešte ťažšie.

„Chcem sa s tebou rozísť,“ poviem na rovinu, bez zbytočných omáčok.

Chvíľu nechápavo hľadí na mňa, nechápavo sa pozrel, už keď som vypla televízor, ale teraz by sa jeho výraz dal prirovnať k výrazu slaboduchého dieťaťa. Nehýbe sa, ani nežmurká, čakám, kým zareaguje prvý. Po chvíli, ktorá mohla trvať niekoľko sekúnd, v mojej mysli však trvala celú večnosť, napokon povie: „A to len tak?“

„Prepáč.“

„Prečo?!“

„Peťo, už to medzi nami nefunguje tak, ako by malo.“

„To myslíš vážne?“

Radšej mlčím. Ticho niekedy povie viac ako zbytočné slová.

„Máš niekoho iného?“ povie po chvíli a traťí kliniec po hlavičke.

„Mám,“ nezostalo mi iné, ako priznať sa.

„Koho?“

„Jakuba.“

„Ja som vedel, že nie je iba kamarát!“ vykrikuje a vystrelí z gauča. „Ten hajzel!“

„Nie je to jeho vina.“

„Ešte ho obhajuj!“

Chodí rýchlo sem a tam od dverí k oknu, rozhadzuje rukami, nadáva, prská sliny... Ja som radšej ticho. Netrvá to dlho, čakala som oveľa dlhší a väčší výstup. Ale aj tak sa mi každé jeho slovo zaráva pod kožu ako žeravá ihla. Napokon sa pobalí, rýchlo pchá veci jednu cez druhú do kufrov, ja tam len stojím, reve, nech naňho nečumím, sadnem si späť do obývačky, počujem, ako mu veci padajú z rúk, vypadávajú z kufrov, nahádzané piate cez deviate ich napokon zazipsuje, počujem kolieska na parketách aj to, ako sa na chvíľu zastavia. Stojí v chodbe a pozerá sa na mňa. Podídem k nemu, až vtedy si uvedomím, že mi po tvári steká slza.

„Peťo...“ Ani sama neviem, čo chcem povedať.

Pokrúti hlavou, tým mi naznačí, nech sa nenamáham, kolieska kufrov sa opäť dajú do pohybu a razom je preč. Tak takéto to je. Lahké, ale zároveň strašne ťažké. Lahko sa to povie, ale niešť potom v sebe pocit viny, ktorý sa len tak neodplaví, je ťažké.

Táto situácia ma unavila natoľko, že aj keď je len niečo po deviatej, idem si ľahnúť. Sama v posteli sa cítim lepšie. Možno by to tak malo zostať. Možno by som nemala začať žiť s Jakubom, ale chvíľu byť sama.

Aj keď bol hlavným dôvodom rozchodu s Petrom, nebol jediný. Myslím, že iba skrátil cestu, ktorá tak či tak smerovala k tomuto bodu.

* * *

Hovorím Olge, že medzi mnou a Petrom je koniec. Vlastne to ani nemám komu inému povedať.

„Čo?! Kedy?“ povie a ďalej pitve kuracie stehno.

„Včera.“

„A ako to zobral?“

„Čo ja viem... Spravil menší výstup, pobalil sa a odišiel. Čakala som, že to bude horšie.“

„Hm... A s tým Jakubom čo?“

„Neviem.“

„Akože nevieš?“

„Proste neviem.“

„Ja som ti vravela, že to s ním nebude len tak. Nanovo objavený kamarát, s ktorým si až priveľmi rozumieš, to mohlo dopadnúť jedine takto.“

„Áno, áno... Tvoje slová sa potvrdili. Spokojná?“

„Mhm.“

Dám si posledný hlt z hubového rizota a zrak mi padne na malý leták na stole. Zbadala som ho hneď, ale nevenovala som mu pozornosť. Je to reklama na nejakú párty s dídžejom, o ktorom som nikdy nepočula, v bare, kde som nikdy nebola. Je to zajtra. Uvedomím si, že zajtra je už piatok.

„Nepôjdeme tam zajtra?“ Poklepkám prstom po letáku a posuniem ho k Olge.

Napraví si okuliare a povie: „Nie sme na to už staré?“

„Nie je to jedno?“

„Okej. Prečo nie... Už sa ani nepamätám, kedy som sa bola len tak zabaviť v meste.“

„Ja tiež nie.“ Naozaj si nespomínam, kedy naposledy som bola v bare s kamoškami. Asi ešte na výške. S Peťom a jeho kamarátmi sme boli zopárkrát na nejakých žúroch, no to už bolo iné.

„Tak teda dohodnuté. A nieže si to rozmyslíš!“

Pre istotu si leták vezmem so sebou, lebo o hodinu už nebudem mať ani poňatia, kde vlastne to má byť.

* * *

Kubovi som zavolala, že cez víkend neprídem, lebo musím čosi vybaviť. Neviem, či to má logiku – keď konečne môžem byť s ním bez skrývania sa a pocitu viny, radšej idem na akúsi akciu a ani nie som si istá, či tam chcem ísť. Teraz sedím v bare plnom ľudí, dídžej asi vypeckoval hudbu na maximum, lebo nepočujem vlastné slovo, Oľga mi stále niečo ziapa do ucha, ale rozumiem len polovici z toho, čo sa snaží povedať. Vypijem na ex asi piaty rum a zapijem ho kolou.

„Myslím, že sme tu najstaršie!“ zakričím Oľge. Tipujem, že vekový priemer ľudí v bare je asi dva desať rokov a minimálne tretina z nich je sfetovaná.

„Ja som ti hovorila, že sme už staré!“ Odchlipne si z rumu a zatvári sa kyslo.

Sedíme pri stolíku pre dvoch pri stene, oproti je bar a medzi ním a nami zrýchlene tancujú sfetované deti.

„Dala by som si cigu!“

„Čo?!“

„Že by som si dala cigu!“

„Veď nefajčíš.“

„No a čo...? Ale teraz by som si dala!“ ziape.

„Tak si choď kúpiť!“

„Tu cigarety nemajú. Už som sa pýtala.“

„Tak si od niekoho vypýtaj.“

„To je trápne!“

„Čo?!“

„Že je to trápne!“

„Čo by bolo... pozri sa, tamten chalan fajčí.“

„Ja za ním nejdem!“

„Okej, tak idem ja!“

Zdvihnem sa, idem k chalanovi, pochybujem, že má vôbec osemnásť, bez problémov mi dá cigaretu, pripáli mi, a len čo sa otočím, narazím na Petrových kamarátov. Lukáš a Robo. Už len tí mi tu chýbali! V meste je asi sto barov, a oni sa musia dotrepať práve sem!

„Čaute!“

„Čau, Rita, odkedy fajčíš?“

„Ja nefajčím. To je pre kamošku.“

„Akú kamošku?“ zareve mi do ucha Robo.

Ukážem prstom na Oľgu, ktorá sedí chrbtom a nechápavo sa obracia.

„A kde je Peťo?“

„Rozišli sme sa.“

„Čo?!“

„Že sme sa rozišli!“

Možno sa mi to len zdalo, ale ani jeden sa netváril prekvapene, skôr ich to pobavilo.

„Kedy?!“ reve Lukáš. Akoby to nebolo jedno!

„Predvčerom! Idem za Oľgu, kým jej nezhasne cigareta! Majte sa!“ a pracem sa od nich. No len čo si Oľga zhlboka potiahne, už sú pri nás. Je mi jasné, že sa ich už nezbavím.

Zvyšok večera si navzájom reveme do uší, vedieme zbytočné reči, exujeme drinky, Lukáš balí Oľgu, zdá sa, že Oľga nemá nič proti, rehoceme sa na hlúpostiach a takto to ide dookola, až kým nezačnem vidieť dvojmo. Navyše mám asi halucinácie, zdalo sa mi, že som zahliadla Jakuba, ako ide na véciko. To je však blbosť. Čo by tu robil...? Idem na záchod, nejaká baba sa ma tam pýta, či nemám éčko, pozerám sa do zrkadla, rozhodnem sa, že si prefarbím vlasy na blond alebo na čierno, ešte neviem... Vyjdem von a pred vécikami čaká Robo. Ťahá ma nabok, vraj ma vždy chcel a teraz, keď som voľná, by sme to vraj mohli spolu skúsiť. Tým zaklincuje večer. Bože, čo je to za kamaráta! To by naozaj Petrovi spravil?! Je rovnako povrchný ako on. Poviem mu, nech ide do kelu, a s Oľgou za päťami a náhlym poznaním, prečo ma nočné hýrenie prestalo baviť už pred rokmi, sa pracem preč.

IV

ODBOČUJEM Z DIALNICE, idem kilometer po vedľajšej ceste a znova zabočím doprava, ako mi káže navigácia. Po miernom svahu stúpam ešte asi pol kilometra, musím povedať, že táto príjazdová cesta nie je bohviečo. Po ľavej strane strmý svah, po pravej tiež, len opačným smerom – nahor, a miestami vyzerá, že sa čochvíľa zosype. Po zhruba pol kilometri sa však terén pekne vyrovná a auto vojde na prekvapivo veľkú planinu. Vyzerá to presne tak ako na internete, až na to, že teraz je všetko posypané tenkou vrstvou snehu. Zastanem pred bránou, je otvorená a za ňou ma čaká dlhá, rovná prístupová cesta vedúca rovno pred vchod domu. Zastala som, vypla motor, v hlave mi kričia pochybnosti, či robím dobre, keď tam idem. Cítim sa trochu ako zradca. Zrádzam mamu, otca, vlastnú hrdosť. No keby som tam nešla, bolo by to možno ešte horšie. Otočím kľúčom v zapalovaní a opäť sa pohnem s autom k domu. Prejdem cez bránu, idem po príjazdovej ceste, je taká rovná, dlhá, po oboch stranách je iba tráva posypaná snehom, že si pripadám ako v počítačovej hre

alebo na trenažéri, akoby to ani nebol reálny svet. Zastanem vedľa ďalších dvoch zaparkovaných áut, vypnem motor a s pochybnosťami vystúpim. Zhlboka sa nadýchnem studeného vzduchu, trochu ma to upokojí. Na tvár mi dopadne snehová vločka, mimovoľne si spomeniem, ako sme s mamou vždy zbierali prvý sneh a robili z neho miniatúrnych snehuliakov. Pohnem sa k robustnému schodisku zo svetlého kameňa, v jemnej snehovej pokrývke zostávajú za mnou stopy ako dôkaz každého môjho kroku. Na veľkých dverách je mohutné mosadzné klopadlo, zbytočný pozostatok z minulosti. Hneď vedľa je zvonček, natiahnem k nemu ruku, chcem zazvoniť, no vtom sa dvere otvoria. Za nimi stoja obaja. Stará mama, starý otec. Neviem, čo povedať. Nehovorím nič.

Pred dvoma týždňami som našla v schránke list, ktorý ma poriadne zmiatol. Bol od nich a stálo v ňom, že by ma veľmi chceli spoznať, že budú radi, keď prijem ich pozvanie, a že si chcú vyjasniť isté veci. Neviem aké a či je vôbec čo vysvetľovať, ale po týždni zatrpknutého odmietania myšlienky, že by som čo i len vkročila do ich domu, sa aj pod vplyvom Jakobovho presvedčania čosi vo mne zlomilo, a tak som napokon tu.

„Ahoj, Rita,“ povie ona a pokúsi sa ma objať. Reč môjho tela jej v tom však zabráni, a tak len vystrie ku mne ruku. Opäť ma zarazí, aké sme si podobné.

„Dobrý deň.“ Hádám len nečakajú, že ich budem oslovovať babka a dedko.

„Sme veľmi radi, že si prišla a že ťa môžeme spoznať,“ zvíta sa so mnou on.

„Ja tiež,“ poviem, aj keď o tom nie som presvedčená. Sú to pre mňa cudzí ľudia, ale zároveň je v nich čosi blízke.

Vstúpim do jamy levovej a rozhliadnem sa okolo. Robustné zábradlie z tmavého dreva, dominujúce vstupnej hale, ukazuje cestu na ďalšie poschodie, už som unavená z hádania, čo ma tam zase čaká. Rýchly sled prekvapivých udalostí, ktoré sa udiali v poslednej dobe, ma už natoľko otupil, že by ma asi ani neprekvapilo, keby ma tam čakal sám satan s vidlami v rukách, trojhlavý drak chrliaci oheň, moja mama – živá a zdravá, otec s fľašou v ruke či moja vlastná smrť.

„Poď, moja, ukážeme ti, kde vyrastala tvoja mama.“ A už ma vedú dlhou chodbou, po ľavej strane okná, po pravej troje dverí v pravidelných rozstupoch, za nimi sú izby. Na rozdiel od exteriéru nie sú až také veľkolepé. Čakala som, že budú väčšie, honosnejšie, s vyššími stropmi. V architektúre sa veľmi nevyznám, ani netuším, v akom období mohol byť dom postavený, no uchoval si čo-to z dobovej atmosféry, už len vďaka nábytku, vyzerá to tu takmer ako v múzeu. Skrine, skrinky, stôl, stoličky, obrazy či drobné predmety. Iste sa odtiaľto nepohli aj vyše sto rokov. Hovoria mi, že tento dom vždy patril rodine starého otca, vraj bol akýsi gróf. Starú mamu si zobral, keď mala dvadsaťdva rokov, a už sú spolu tak-

mer pol storočia. Dlho nemohli mať deti a moja mama bola ich vytúžené dieťa. Hneď si pomyslím, že k vytúženému dieťaťu by sa mali správať inak. Rozprávajú mi o obrazoch na stene od toho a toho maliara, o knihách, o drevenom stolíku z čias Márie Terézie či o akejsi dvestoročnej almare. Na niekoho by to mohlo zapôsobiť, no mňa nikdy nezaujímali staré veci a k niektorým mám priam odpor. Napríklad k starému nábytku, ktorý títo dvaja zrejme pedantne oprašujú. Zaujímajú ma úplne iné veci, nie majetok, čo mi ukazujú. No zatiaľ sa ich nechcem na nič pypytovať, čakám, kým sa rozhovoria sami.

Nasledujú dve hodiny zbytočných rečí o všetkom možnom, len nie o tom, čo chcem skutočne počuť, honosný obed, ktorý servíruje pani v stredných rokoch, stará mama ju volá „naša Milka“. Vraj ona už variť nevládze a Milka jej pomáha aj s upratovaním. Pochybujem, že niekedy sama varila či upratovala. Nie je síce už najmladšia, ale určite by zvládla navariť obed. Teraz sa to nazýva pomoc v domácnosti, ale v minulosti sa taká osoba ako Milka nazývala jednoducho slúžka. Je mi to trochu proti srsti, obed je však dobrý, zjem ho celý, aj predjedlo, aj zákusok. Po dvoch hodinách vypadne zo starého otca, že keby sa dalo, vrátili by čas späť a zachovali by sa k mojej mame, otcovi a ku mne úplne inak. Vraj inú rodinu okrem mňa nemajú.

„Veľmi nás to všetko mrzí,“ povie stará mama, dokonca vyroní slzu.

„Prečo až teraz?“ Nebudem im to nijako uľahčovať.

„Vieš... čím je človek starší, tým viac si uvedomuje hlúposti minulosti.“

Nepoviem nič, len pozerám na lesklý povrch stola.

„Chceli sme, toľkokrát... Ale čím dlhšie sme to odkladali, tým to bolo ťažšie.“

Som ticho.

„Spočiatku sme sa na ňu veľmi hnevali... Vždy si robila, čo chcela. Bola rebelka, búrila sa proti všetkému, možno aj proti sebe samej. Ale keď sa bez nášho vedomia rozhodla žiť s tvojím otcom, to už bola posledná kvapka.“

Čuším ako nemá.

„Teraz nás to všetko strašne mrzí a dúfame, že nám raz odpustíš.“

„Viete, hovoríte, aké ťažké to bolo pre vás. Ale asi ani netušíte, aké ťažké to bolo pre mamu. Po otcovej smrti som našla listy, čo vám písala. Všetky sa vrátili späť.“

„Áno, boli sme tvrdohlaví, zatrpknutí...“

Zabudli doplniť, že sebeckí a snobské. Zase som ticho.

„Tvojho otca nám je veľmi ľúto,“ povie stará mama.

„A mrzí nás, ako si vyrastala,“ dodá on.

„S tým, ako som vyrastala, som spokojná.“ Neznosím, aby sa teraz rýpali v mojom detstve. Stále som ticho, iba pozerám na tanierik s hnedými škvrnami od čokoládového koláča.

„Rita, ani ja, ani Ivan nečakáme, že nám odpustiš. Ale aspoň sa o to pokús, prosím Ťa. To, čo sa stalo, ako sme sa zachovali, nemôžeme vrátiť späť ani to nemôžeme napraviť, ale aspoň sa ti chceme ospravedlniť.“

„Áno, chceme sa ti ospravedlniť. Takže... prepáč nám to všetko.“

Čo už mám na to povedať? Odpustiť im len tak nemôžem, zachovali sa fakt hnusne, ale znamenajú pre mňa niečo také blízke, že sa na nich už nedokážem hnevať. Nahromadená zúrivosť ma opustila, ale zabudnúť nemôžem. Napokon poviem: „Ďakujem. Beriem na vedomie.“

Pozrú sa na seba, potom na mňa a usmiejú sa. „Som veľmi rada, že nie si taká tvrdohlavá, ako sme boli my.“

Vidím, že keď rozpráva, trochu sa jej pritom hýbe nos, presne ako mne. S ním mám zas spoločné držanie hlavy. Keď na niečo intenzívne myslím, mám ju trochu zvesenú a naklonenú naľavo. Možno to robí veľa ľudí a nemám to spoločné len s ním, ale ak je to v génoch, tak som to zdedila jedine po ňom.

„Rita, vieš... najali sme si detektíva, aby sme Ťa vypátrali. Dúfam, že nám to nemáš za zlé, ale nemali sme tvoju adresu.“

„Aha.“ To ma prekvapuje. Doteraz som nerozmýšľala, ako sa vlastne dozvedeli, kde bývam.

„Zistil aj to, že robíš v banke.“

„To je pravda.“ To nie je tajomstvo, detektívovi to určite nedalo zabrať.

„A si tam spokojná?“

„Ani nie.“

„Hm... a nerozmýšľala si, že by si robila niečo iné?“

„Zatiaľ nie.“

„Zistil tiež, že máš priateľa. Teda, aspoň to predpokladal.“ Začínam si pripadať ako na výsluchu.

„Áno, mám. Je to kamarát z detstva. To on ma vlastne prehovoril, aby som sa s vami stretla.“

„Naozaj?“

„Áno. Je psychológ a tvrdí, že stretnutie s vami mi pomôže odbúrať bremeno, ktoré v sebe nosím, a celé to môže mať pozitívny efekt.“

„A má?“

Rozmýšľam, čo povedať. „Zatiaľ neviem.“ Naozaj neviem.

Zvyšok dňa sa rozprávame o veciach, ktoré nesúvisia ani s mamou, ani s mojím otcom. To by bolo príliš riskantné. Čím viac ich pozorujem, tým lepšie vidím, koľko spoločného majú so mnou. Prevedú ma poschodím, cez ďalšie izby, až mám pocit, že som v akomsi historickom hoteli, a nie v dome, obývanom dvoma ľuďmi. Všetkému kraľuje obrovská knižnica, hotový raj pre každého knihomola. Vraj slúži starému otcovi ako pracovňa, je architekt a stále občas spolupracuje na nejakom projekte. To som nevedela. Svedčia o tom aj rolky papiera poukladané na seba pod veľkým stolom a nákresy budov na stole či na stojanoch po stranách miestnosti. Nakoniec ma

zavedú do izby, ktorá patrila mame a nikdy ju neprerobili. Je asi štyrikrát taká, aká bola moja. Sprvu neviem, ako zareagovať, lebo historický priestor pre-robený na izbu pubertiačky sedemdesiatych rokov vyzerá trochu komicky. No vzrušenie, že vidím kúsok maminho bývalého života, je silnejšie. Obom sa začnú tísnuť do očí slzy, vidieť, že to v nich vyvoláva spomienky, napokon povedia, že ma tu na chvíľu nechajú samu a že ma budú čakať dole. Zostanem sama v izbe, do ktorej možno nevstúpili, odkedy mama odišla. Prach tu však nie je, nechali ju zrejme upratovať, akoby stále čakali, že sa sem vráti. Je to zvláštny pocit. Akoby som sa ocitla v tajnom zákutí mami-nej duše. V živote, ktorý žila ešte predtým. Deti si neuvedomujú, že ich rodičia žili aj predtým, ako ich priviedli na svet. Až keď nazriete do útržkov ich minulosti, uvedomíte si, že rodičia vás poznajú celý váš život, ale vy celý ich život nepoznáte, chýba tam kus pred vaším narodením. Odrazu ich môžete vidieť v inom svetle. Kto by bol povedal, že mama mala na stene v detskej izbe zavesenú reprodukciu Caravaggiovho *Státia Jána Krstiteľa*? To je aj môj obľúbený obraz. Mohla by to byť náhoda, možno jej bolo jedno, čo visí na stenách, možno jej ho vybrali rodičia, ale hneď vedľa neho visí reprodukcia grafiky *Hladní* od Kolomana Sokola, ktorého mám tiež veľmi rada. Buď má rovnaký vkus mama, alebo niekto iný. Ale som v jej izbe a to pravdepodobne znamená, že som s ňou mala spoločné viac, ako som si mys-

lela. Na písacom stole sú zarámované tri fotky – mama a dve dievčatá, na všetkých troch tie isté, na všetkých vyzerajú šťastne. Evidentne najlepšie kamarátky a rovesníčky, pretože na jednej fotke môžu mať asi desať rokov, na druhej pätnásť a na tretej sú už asi dospelé. Jedna má výrazné tmavé oči mandľového tvaru, tmavé vlasy a orlí nos. Vyzerá priam komicky. Mám pocit, že som ju už kdesi videla, no nespomínam si kde. Druhá je nevýrazná blondína. Musím uznať, že mama na všetkých vyzerá najlepšie. Položím fotky späť a obzerám sa ďalej. Na stolíku pri posteli je starý magnetofón a na policičke nad ním sú magnetofónové pásky, ktoré som nevidela už poriadne dávno. Musela ich zbierať začiatkom sedemdesiatych rokov. Pink Floyd, Deep Purple, David Bowie, Slade, The Doors... Možno sú už nefunkčné. Ďalej knihy, skoro samá klasika – Dostojevskij, Bulgakov, Proust... ale aj kniha o Beatles, knihy o výtvarnom umení a kopa starých časopisov. Hľadám niečo ako denník, niečo ešte osobnejšie ako všetky tieto veci, ale ak by si mama aj písala denník, už by tu dávno nebol, keď zmizla, jej rodičia určite prehľadali celú izbu, aby zistili, kde je ich dcéra. Vtom zbadám na nočnom stolíku, hneď za magnetofónom, rúž. Zoberiem ho, otvorím, privoniam. Cítiť, že záruka už dávno vypršala, no nesmrdí. Pripadá mi intímnejší ako všetky ostatné veci dohromady. Prejdem si ním po chrbte ruky, zanechá krvavočervenú stopu. Druhou rukou si ho chcem zotrieť, no čiara nie a nie

zmiznúť. Vložím si rúž do vrečka nohavíc a zídem dole.

Neviem, ako to celé dopadne, no stretnutie so starými rodičmi nebolo až také nepríjemné, ako som čakala. Keď sa vraciam autom po čoraz hrubšej pokrývke snehu, už sa stmieva. Prehovárali ma, aby som tam prespala, no to som rozhodne odmietla. Sľúbila som, že k nim prídem znova. A to, čo sľúbim, väčšinou splním.

* * *

Všetko je idylické. Až priveľmi. Ani som netušila, že človek môže žiť takto. Celý ten zmätok, čo sa mi usadil v hlave, postupne odplavil tok nových myšlienok a to, čo cítim teraz, by sa konečne dalo prirovnať k niečomu ako šťastie. Cítim, že Jakub mi úplne rozumie, mám pri ňom pocit bezpečia. Už sú to takmer dva mesiace a ani raz sme sa nepohádali. Pozerám sa von oknom, ako v svetle lúčov padajú snehové vločky. V pravidelných intervaloch a rozstupoch, akoby aj to bolo dokonalé. Až priveľmi.

Otočím sa na druhú stranu a vidím, že Jakub ma pozoruje. V tme sa mu lesknú oči, usmeje sa a pritom trochu zamľaská.

„Tiež nespíš?“

„Rád sa na teba pozerám. Myslel som si, že spíš. Nad čím rozmýšľaš?“

„Nad všeličím.“

„Aj nado mnou?“

„Aj nad tebou.“

„Hmm...“

„Nechce sa mi veriť, že je odrazu všetko také fajn. Odrazu mám teba, rodinu... Dokonca bohatú. To je... akoby som vyhrala v lotérii alebo čo.“

„Ten ich dom je naozaj super!“

Minulý týždeň sme tam boli s Jakubom spolu. Veľmi si s nimi rozumel. Možno dokonca viac ako ja. Predtým som tam bola dvakrát sama a celkom si na nich zvykám.

„Minule mi povedali, že ho zdedím. A zdedím aj celý ich majetok.“

„Vážne? Koľko?“

„To netuším.“

„Fíha!“

„Ešte neviem, či to prijmem. Pripadá mi to čudné.“

„To nemyslíš vážne! Bola by si hlúpa.“

„Možno.“

„Určite!“

„No dobre... bola.“

Chvíľu sa len tak na mňa pozerá, pohladká ma po tvári, mám pocit, že mi chce niečo povedať, no nevie sa odhodlať.

„Deje sa niečo?“

„Nie... Vieš, že v sobotu ideme k mojej mame.“

„Jasné,“ poviem, hoci som na to úplne zabudla. Jeho mamu mám rada, takže sa nemusím obetovať pre niečo, čo nechcem. Navyše, musím odpratať sneh

spred domu, dovnútra sa asi budem musieť prebrodiť. Vstanem z postele, lebo viem, že pohár na stolíku pri nej je prázdny. „Chceš niečo z kuchyne? Idem sa napiť.“

„Vďaka, nechcem nič.“

V kuchyni sa pozriem na hodiny – ukazujú 2.45. Presne čas, keď zomrel otec.

Napijem sa a idem spať do postele. Jakub má už oči zatvorené, nereaguje, dýcha pomaly. Zaspal.

* * *

Snehové vločky prudko dopadajú na čelné sklo auta, stierače ich nestíhajú zotierať a čím bližšie sme k nášmu cieľu, tým väčšie záveje sa tvoria. Najradšej by som zostala doma, ale Jakub trval na svojom. Včera prišiel z práce rovno ku mne a teraz sa jeho autom trepeme k jeho mame. Z rádia hlásia snehové správy, vraj je všade metelica a záveje, preto odporúčajú, aby ľudia nikam necestovali, ak nemusia. Za tým pustia Rihannu, jej mékanie sa nedá vydržať, radšej preladím na voľajakú elektronickú hudbu.

„Jakub, ako dlho vlastne bývaš u mamy?“ Aj keď teraz už takmer stále býva u mňa, takže moja otázka vlastne už nie je aktuálna. Nedá sa povedať, že by sa ku mne nastáhoval, ešte vždy si ku mne nepreniesol všetky veci. Z práce má ku mne ďalej ako k mame, občas vidieť, že mu to cestovanie už lezie na nervy.

„Niečo cez dva roky. Takže poobede pôjdeme k tebe odpratať sneh?“ prehodí rýchlo tému.

„Jasné. Ale čo najskôr, lebo čím neskôr to urobíme, tým viac budeme mať práce.“

V zornom poli sa objaví pluh, zdá sa, že ide práve odtiaľ, kam máme namierené. Cesta do zapadákov je odrazu prejazdnejšia ako diaľnica.

„Nebude ti v pondelok vadiť, že musíš ísť cez ten sneh odo mňa do práce?“ Blbá otázka – jasné, že cestovať hodinu a pol cez snehové záveje je nanič.

„Možno to v pondelok bude lepšie.“

Nebude.

„Ozaj, na budúci týždeň chceme ísť s Oľgou a ešte s jedným kolegom po práci niekam von.“

„S kým?“

„S Oľgou. Veď vieš, minule sme s ňou boli v meste.“

„Aha. Dobre, pôjdem teda domov.“

„Ty by si tiež niekedy mohol ísť s kamarátmi von. Ešte si ma so žiadnymi nezoznámil.“

„Som samotár,“ povie naoko žartom, aj keď viem, že to myslí vážne.

„To žiadnych nemáš?“

„Vlastne ani nie. Tí zo strednej sa kamsi rozprchli, kamaráti z výšky tiež, a keď som za posledné roky išiel von, bolo to s kamarátmi mojej ex. Po rozvode som sa s nimi prestal stýkať.“

„Aha. Nechýbajú ti?“

„Vôbec.“

„Takže okrem mňa nikoho nemáš? Si sám ako prst? To je sexi.“

„Myslíš?“ zatiahne ironicky.

„Asi si mi vydaný napospas.“

„Vyzerá to tak.“

Čím bližšie sme k miestu, kde sme obaja vyrástli, tým viac vo mne silnejú bolestné spomienky na otca. Je to tak vždy, nech robím, čo robím, nemôžem si pomôcť. Slzím, hľadám vreckovky, nemôžem ich nájsť, Jakub mi utiera slzy rukou. Je to trápne, ale zároveň strašne milé. Zastavíme takmer rovno pred bývalým otcovým obchodom. Už tam nie je obchod, je to zavreté, nie je tam nič. Zoberieme veci z auta a ideme vyšliapanou snehovou cestou hore.

* * *

Doobedie prebehlo tak ako minule a predminule. Strávili sme tu Vianoce aj Nový rok a bolo to fajn. Jakubova mama je jednoduchá, srdečná osoba, takú by chcelo mať asi každé dieťa. Presne takú si ju pamätám z detstva. Len čo sme prišli, snažila sa do nás napchať jedlo, koláč, čo upiekla pre nás, obložené chleby, slané pečivo... Zo slušnosti si vždy niečo dám, aj keď práve nemám chuť. Takzvaný efekt starých mám. Na obed vraj bude pečené mäso s kapustou a s knedľou. Keby som tu mala bývať, priberiem sto kíl. Čudujem sa, že Jakub je taký chudý.

„Betka, ako to, že Kubo za dva roky pri tebe ne-pribral?“

„Dva roky?“

„Vyše dva roky, čo tu býval...“

„Ale aké dva roky? Hádám rok aj niečo.“

To ma prekvapilo. Dva roky a rok je rozdiel. Snáď by si mal pamätať, ako dlho kde býva. Ale prečo by mi klamal. „Naozaj?“

„Áno, natrvalo sa sem nasťahoval predminulý rok začiatkom jesene. Pamätám si to, lebo susedova dcéra vtedy išla prvýkrát do školy.“

„Aha. Jakub mi povedal, že pred dvoma rokmi.“

„Hmm... Možno sa pomýlil.“

„Možno.“ Je vôbec možné pomýliť sa v takom nie-čom?

Jakub nesie plné náručie naštiepaného dreva do kozuba a kričí, nech mu pomôžem. Chcem sa ho na to spýtať, no pomyslím si, že teraz nie je vhodný čas rozoberať to. Napokon, o nič dôležité nejde.

Naobedujeme sa, dáme si kávu a Jakub ma odra-zu ťahá von, vraj nadýchať sa čerstvého vzduchu. Všade je hrobové ticho. Sneh akoby prikryl aj zvuky. Zídeme z terasy, vyjdeme zasneženou cestou k dre-vene j besiedke pod lesom, kde sú rozostavené svieč-ky. Pomyslím si, že ich tu ktosi zabudol, no Jakub ich začne suverénne zapaľovať.

„Kubo, prečo zapaľuješ tie sviečky?“

„Rita, vieš, že ťa milujem.“

„Viem, aj ja teba.“

Už tuším, čo bude nasledovať, a neviem, či chcem, aby to prišlo.

„Chcem ti dať to, čo nijakej inej. Chcem ti dať seba. Si jediná žena, s ktorou chcem stráviť život,“ vysype a klakne si.

No doriti! Na toto nie som pripravená. Prišlo to prirýchlo. Nikdy som si nepomyslela, že ma niekto požiada o ruku, keď budem mať na sebe rifle, hrubý sveter a vetrovku. A on takisto.

„Vezmeš si ma?“ A vytasí zamatovú škatuľku s prsteňom.

Neviem. Čo mám povedať? Nechcem ho raniť. Toto chce odvahu. Mám ho rada. Čo mi bráni povedať áno? Nie som si istá. Budem si niekedy istá? Načo čakať? Neviem si predstaviť, že by som teraz povedala niečo iné ako áno. Ale akosi mi to nejde z úst. Pozerám naňho, ako kľáčí a čaká na moje jediné slovo. Možno som slabá. Čo iné mi zostáva? Počujem sa, ako hovorím: „Áno.“

Jakub vyskočí, vyzerá šťastný, natešený ako malé dieťa. Budeme sa teda brať. Neviem si to predstaviť. Ani neviem, čo to presne znamená. Spoza altánku donesie šampanské a poháre, pripíjame si na nový začiatok.

V

HODINY ODBÍJAJÚ DVANÁSŤ. Nervózne mrvím prstami, celé telo mám napnuté, sánka mi tŕpne. Zimu vystriedala jar. Svadbu vystriedal pohreb. Zobrali sme sa narýchlo na úrade, len za prítomnosti Jakubovej mamy a mojich starých rodičov, ani jeden z nás netúžil po zbytočnom divadielku. Ako svadobný dar sme dostali dom v meste a slušne napakovaný účet. Starí rodičia na mne nešetrili. Snažili sa mi vynahradiť, že o mňa celé roky nedbali. Teraz sú mŕtvi. Autonehoda. Práve keď som si na nich zvykla a začala ich oslovovať starká a starký. Polícia mi prišla oznámiť, že sú mŕtvi a že ich mám prísť identifikovať. Povedali mi, že blízko ich domu do nich narazilo nejaké auto, a že neďaleko odtiaľ našli zaparkované pravdepodobne to, ktoré sa s nimi zrazilo, lebo deformácia tomu zodpovedá. Bez evidenčného čísla. Bez papierov. Vodič sa zrejme zľakol a zdrhol. Aké jednoduché. Neverila som, že v mojom živote môže byť odrazu všetko v poriadku, a moje pochybnosti sa potvrdili. Všetko bolo až priveľmi idylické. Teraz čakám, kedy vyrazíme na ich pohreb. Bude tam kopa

ľudí, ktorých nepoznám, s posielaním úmrtných oznámení mi pomohla Milka. Stalo sa to pred tromi dňami a odvtedy mám zase čudný pocit, že snívam zlý sen. Ani som poriadne nevedela, čo robiť, sama som sa zmohla iba na to, že som zavolala pohrebnú službu. S ostatným mi pomohla Milka, napokon, poznala ich lepšie ako ja. Už sa mi stihol ozvať ich právnik, že som všetko zdedila. Ak sa neprihlási iný dedič, čo sa asi neprihlási, lebo žiaden nie je známy, celý ich majetok pripadne mne ako jedinej dedičke. Zbytočne sa utešujem, že aspoň to by ma mohlo uspokojiť. Čierne šaty, čierny plášť, všetko čierne. Ide aj Betka, moja svokra, aj keď na oslovenie svokra si zvykám ťažko. Pohreb sa začína o druhej, je načase vyraziť.

* * *

Scenária v pohrebnom ústave mi pripomenie otcov pohreb, až na to, že toto sú dva pohreby, a oveľa pompéznejšie. Všade samé kvety, len rámy veľkých fotografií pred dvoma truhlami ovenčenými kvetmi stáli balík. Keď mi Milka ukázala konečný účet, skoro sa mi zatočila hlava. Ale to je to najmenej, čo pre nich môžem urobiť. Už pre nich nemôžem urobiť vôbec nič. Uvedomím si, že som im vlastne ani nepovedala, aká som rada, že mi prišli do života. Myslím však, že to vedeli aj bez toho. Aspoň dúfam. Fárar odrecitoval všetko, nerečnil nik blízky ani známy. Do pohrebnej sály sme prišli prví, takže som len

spredú cez plece sledovala, ako sa plní, a striehla, či náhodou neuvidím niekoho známeho. Svojich známych som nevolala, veď ani nevedeli, že mám starých rodičov, ako som to donedávna nevedela ani ja. Rakvy za tónov Bachovej symfónie pomaly klesali pod podlahu, rovno do spaľovacej pece. Jakub bol celý čas pri mne, ale keď prišli na rad kondolencie, povedal, že ide s mamou von a počká ma v aute. Vyparil sa ako hmla. Nechal ma tam samu, v obklopení neznámych ľudí. Zdalo sa mi to dosť čudné, no nemala som čas presviedčať ho.

Celé je to akési divné, všetci sa vyparili, otec aj starí rodičia, Jakub s Betkou zmizli, všetko je relatívne, som obkolesená neznámymi ľuďmi a chytá ma panika a žiaľ. Plačem na celé kolo, neviem to zastaviť, všetci si myslia, že ma tak zronila strata starých rodičov, ale pravda je taká, že na mňa doľahla kopa vecí, vedomie, že všetko sa zase pokašlalo. Je mi trápne, že ma musia utešovať cudzí ľudia, som im vydaná napospas. Toto Jakubovi spočítam!

Konečne sa vymaním z davu, zakrývam si oči s roztečenými šminkami, hľadám auto na parkovisku, ktoré je odrazu plné na prasknutie. Jakub vystúpi z auta a kýva mi.

„Šibe ti?!“

„Čo?“

„Prečo si ma tam nechal samu?“

„Patrím do rodiny len krátko. Pripadalo mi divné, že mi cudzí ľudia majú želať úprimnú sústrasť.“

„Veď ja som ich tiež spoznala iba nedávno!“

„Ale si ich vnučka.“

„Nemal si odísť! Vieš, ako som sa cítila? Veď ja som tých ľudí vôbec nepoznala!“

„Hovorila som ti, Kubo, aby si zostal pri Rite,“ povie Betka.

„Prepáč, zdalo sa mi, že to nie je dobrý nápad. Teraz vidím, že to bola chyba. Veľmi sa hneváš?“

Nedokážem sa naňho dlho hnevať. „Podme už domov, prosím ťa,“ poviem a myslím tým už tretí dom, ktorý nazývam domovom.

* * *

„To akože si teraz bohatá?“ pýta sa Oľga s kuraťom v zuboch.

„Vyzerá to tak.“

„Ako bohatá?“

„Dost.“

„Rita, nesar ma, povedz mi, koľko si zdedila!“

Ukážem jej v telefóne fotku domu po starých rodičoch.

„Doriti! Ako je to možné?!“

„To som si hovorila aj ja.“

„To je teraz celé tvoje?“

„Mhm.“

„A čo s ním budeš robiť? Nechceš ho predať?“

„Ešte neviem. Je to síce rodinné dedičstvo, ale ja

k nemu žiadny vzťah nemám. Navyše, údržba stojí dosť veľa peňazí...“

„Keby si to predala, do konca života by si nemusela pracovať. Čo vlastne ešte robíš v našej mizernej práci?! Ja by som sa na to už dávno vykašlala.“

„Sila zvyku...“

„Kedy ma tam pozveš?“ nahodí rýchlo.

„Čo ja viem? Môžeme tam ísť na budúci týždeň.“

„Dohodnuté!“

„Vieš... stále sa tam cítim ako hosť. Ako cudzí človek, ktorý tam nemá čo robiť.“

„Ja by som si zvykla veľmi rýchlo!“

„Tomu verím!“ zasmejem sa. Občas by som chcela byť ako ona. Pragmatickejšia a rozhodnejšia.

„A s Jakubom čo? V pohode?“

„Ale hej, je to fajn. Ale občas ma prekvapí, až mám pocit, že ho tak dobre nepoznám.“

„Ako prekvapí?“

„To nerieš. Sú to blbosti.“

„Ako myslíš. Jakub vyzerá ako dobrý chalan.“

„To je.“

* * *

Do očí mi svieta jarné slnko, po zime odvyknutá od toľkého svetla žmúrim aj cez slnečné okuliare. Zastanem na parkovisku pred Jakubovou ordináciou. Teda, aspoň podľa navigácie. Chcem ho prekvapiť. Bola som na kontrole u zubárky a na zvyšok

dňa som si zobrala voľno. Viem, že v stredu o tretej už býva doma, okolo druhej by teda mal mať voľno. Rozmýšľam, či tam mám rovno ísť, alebo počkať, kým vyjde posledný pacient. Ako však budem vedieť, že je to jeho pacient? Budova je väčšia, nepracuje tu sám. Zapnem rádio, oznámi štrnásť hodín, a vtom vyjde z budovy osoba, ktorú by som tu nečakala. Som od nej asi desať metrov a hoci nemám dobrú pamäť na tváre, na túto tvár sa zabudnúť nedá. Orlí nos, vlasy stále tmavé, a aj keď si na oči ihneď založila okuliare, viem, že je to ona. Mamina kamarátka. Čo tu robí? Je to náhoda? Tak ma to zmiatlo, že sedím v aute, ani neviem ako dlho, až kým Jakub neschádza po schodoch z budovy. Zatrúbim naňho, obzrie sa, zasmeje a zamieri ku mne. Ani neviem prečo, ale o tej žene mu zatiaľ nepoviem ani slovo.

* * *

Z papierov predou mnou je mi zle. Vlastne je mi zle z celej banky. S peniazmi, ktoré som zdedila, môžem dať okamžitú výpoveď. Vlastne som sa už rozhodla, že to urobím. Nechce sa mi odpovedať na maily. Zvoní mi telefón. Kubova mama. V poslednom čase si voláme dosť často.

„Ahoj, Betka.“

„Ahoj. Počuj, Rita, zajtra by ste s Jakubkom mohli prísť na obed. Navarím niečo dobré.“

To mi pripomenulo, že zajtra je sobota. V posled-

nom čase sa mi zdá, že to všetko strašne letí. Ani som si neuvedomila, že je utorok, a odrazu je piatok, nedeľa... Zo zimy je zrazu jar, a z tej bude čochvíľa leto. Čoskoro budem mať tridsať a ani sa nenazdám, budem sláviť päťdesiatku. Neviem si to predstaviť. Takmer zabudnem odpovedať.

„Rita? Si tam?“

„Jasné, prepáč. Prídeme. Hádám Jakuba prehovorím.“

„Dobre teda, budem sa tešiť. Taká som rada, že ste spolu. Tvoj ocko by bol tiež šťastný.“

„Áno, ja viem.“

„Za posledný rok sa s Jakubom veľmi zblížili.“

Vtom akoby sa mi v mozgu rozblikal maják. „Čo? Zblížili?“

Nastane ticho.

„Betka, si tam?“

„Áno, prepáč, zabudla som. Kubko nechcel, aby som ti to hovorila. Vraj by ťa to mohlo rozrušiť.“

„Prečo by ma to malo rozrušiť? Prečo mi to sám nepovedal?“

„Neviem, moja. Keď sa nastáhoval späť ku mne, často sa stretávali. Veľmi ho mrzelo, že mu nakoniec nemohol prísť na pohreb!“

Hovoril predsa, že na pohrebe bol! Prečo by mi to chcel zatajiť? Čo je to za blbosť?

„Betka, teraz ťa poprosím o niečo ja. Nehovor mu, že si sa mi o tom zmienila.“

Zložím.

Ludská vrava, zvonenie telefónov, ťukanie klávesníc, blikotavé svetlo, čudné tajomstvá, rýchly spád udalostí... Posledná bodka: kolega šťukne perom a mne sa z toho zvuku zdvihne žalúdok. Utekám na záchod.

* * *

Je opäť streda, čakám v aute na parkovisku a cítim sa trápne. Chcem osloviť na ulici cudziu ženu a ešte neviem ako. Nevie, či vôbec vyjde z budovy. V práci som si zobrala kvôli tomu voľno, a keď to bude zbytočné, budem si pripadať ešte trápnejšie. Čo od nej vlastne chcem? O čo mi ide? Asi chcem len odstrániť zbytočné pochybnosti. O čom pochybujem? Nie som si istá. Sedím tam asi pol hodiny, keď zrazu vyjde von. Rýchlo vystúpim z auta a utekám za ňou ako nejaký úchylák. Musím ju totiž presvedčiť, aby nastúpila do môjho auta skôr, ako vyjde z budovy Jakub. Skočím jej do cesty, trochu ju mykne, vychrlím na ňu:

„Dobrý deň, som Rita Sokolová, myslím, že ste poznali moju mamu, Ester.“

Chvíľu ma mňa prekvapene pozerá, potom jej zapne. „Aha, áno. Rita?“

„Áno, prepáčte, že vás oslovujem takto na ulici, ale zdalo sa mi to najjednoduchšie. Máte pre mňa chvíľu čas?“

Stále prekvapene pozerá, dokonca si zložila okuliare a žmúri na mňa cez slnko. Zá sa, že nevie, čo

povedať, tak napokon súhlasí. Odvediem ju do svojho auta s ubezpečením, že po káve ju zaveziem späť. Ideme do neďalekej kaviarne, usadíme sa pri stole v rohu miestnosti, kde máme súkromie. Navrhne tykanie, čo ma posmelí spýtať sa jej, na čo chcem.

„Ešte raz prepáč, že som ťa tak prepadla na ulici.“

„To je v poriadku. Som rada, že ťa spoznávam. Vlastne, sama ťa už dávno chcem spoznať. Tvoju mamu som mala veľmi rada.“

„Ja viem. Našla som v jej izbe vašu spoločnú fotku.“

„Áno?“

„V dome starých rodičov.“

„Vyrastali sme spolu. Aj naši rodičia sa priatelili.“

„Aha.“

„Vieš... bola som na pohrebe tvojho ocka aj starých rodičov. Veľmi ma mrzí, že tak náhle zomreli.“

„Ďakujem.“ Odrazu mi dôjde, že preto mi bola povedomá.

„Veľmi sa podobáš na starú mamu.“

„Viem...“

Sfka latte, ja dvojité presso, vo vzduchu visí plno otáznikov, najväčší je však za otázkou, prečo som ju vlastne oslovila. Začnem: „Aj keď by som ťa rada spoznala aj bez dôvodu, dnes som ťa zastavila najmä preto, že sa chcem spýtať, či náhodou nechodíš k psychológovi Jakubovi Brezinovi.“

„Áno, chodím. Bude to viac ako rok. Možno rok a pol. Prečo?“

„Je to môj manžel.“

„Naozaj? To je náhoda!“

To práve neviem! „Áno. Videla som ťa minule vychádzať o takomto čase z budovy. Čakala som na manžela.“

„Ale hovorila si, že sa voláš Sokolová.“

„Áno, nechala som si dievčenské meno. Zdá sa mi zbytočné meniť ho.“

„Aha, ty si tá moderná generácia... Ale prečo si sa nespýtala jeho?“

„Chcem niečo zistiť bez jeho vedomia.“

„Áno? A čo?“

„Tamara, hovorila si mu niečo o mojej mame?“

„Myslím, že áno. Spomínala som ju ako kamarátku, rozprávala som mu, že sa vzdala majetku kvôli láske k mužovi, odišla na dedinu, ale po čase zomrela a zanechala jednu dcéru.“

V hlave mi začína tikať, kolieska sa rozkrútili, mechanizmus, ktorý doteraz ticho čakal, začal pracovať.

„Hovorila si mu, akí sú jej rodičia bohatí?“

„Áno, povedala som, že sa vzdala veľkého majetku. Vieš, chodím k nemu preto, lebo manžel ma už dlhšie podvádza a mám z toho trochu zmätok. Neviem, čo mám robiť. Či sa mám rozvieť, alebo to s ním skúsiť znova... Rozvodom by som prišla o životný štýl, na aký som zvyknutá, a neviem, či som ochotná vzdať sa ho. Na druhej strane, vedieť o manželovej nevere a znášať to... Chcela by som mať odvalu tvojej mamy. Preto som mu o nej rozprávala.“

„To s manželom ma mrzí.“

„A čo vy s Jakubom? Ako vám to klope?“

„To práve neviem.“

„Aha.“

„Chcem ťa o niečo poprosiť.“

„Pokojne hovor.“

„Nespomínaj Jakubovi, že sme sa stretli.“

„Samozrejme. Neviem síce, o čo ti ide, ale môžeš sa na mňa spoľahnúť. Nič mu nepoviem.“

„Ďakujem.“

Sedíme tam ešte dobrú hodinu, rozpráva mi o starých časoch s mamou, ako vyrastali, čo všetko vystrájali... Nevedela som, že mama bola taký blázon. Nakoniec si uložila moje číslo do mobilu s tým, že sa niekedy zase stretneme.

Bolo príjemné stretnúť človeka, ktorý bol mame blízky, ale zároveň to vo mne odštartovalo nepríjemné podozrenie a pomaly som začala Jakuba vidieť v inom svetle. Ocitla som sa pred nepríjemnou dilemou, či budem radšej žiť pekný sen, alebo krutú realitu. Aj keď vlastne už ani sama neviem, čo je pravda.

* * *

Zobudím sa na štekot susedovho psa. Darmo človek býva v miliónárskej štvrti, to nezabráni, aby ho nevyrušovali. Jakub spokojne odľukuje. Nechce sa mi veriť, že by bol niečoho takého schopný. To, čo k sebe cítime, je predsa skutočné. Alebo nie? Je to len z mojej strany? Stále som sa nerozhodla, či mám

naštrbiť vzájomnú dôveru otázkami. Možno som len príliš nedôverčivá. Ale je takmer nemožné, aby si nedal dve a dve dokopy! Keď mu Tamara povedala, z akých pomerov pochádzala moja mama, že mala jednu dcéru a kam sa presťahovala, muselo mu dôjsť, že tou dcérou som práve ja. Ale prečo by mi to tajil? Je predsa psychológ, a nie psychiater. Tiež tam platí istá etika, ale nie je to lekárske tajomstvo! Navyše sa tváril, že o bohatstve starých rodičov nevie nič. A to hral naozaj dobre. Ale je možné, že by predstieral aj city ku mne? Už si nie som istá ničím. Všetky istoty sa mi odrazu zrútili ako domček z kariet. Namiesto toho ma zožierajú pochybnosti ako kyselina. Prizerám sa, ako sa mu dvíha a klesá hrudník, a s každým pohybom rastie vo mne hnev.

* * *

Prešli ďalšie dva týždne a o ničom som sa mu nezmenila. Správa sa ku mne naozaj pekne, keby nebolo toľko nevysvetlených vecí, nemala by som najmenšie pochybnosti, že ma skutočne miluje. Teraz sedíme za stolom v rodinnom sídle po starých rodičoch, obed som navarila sama, Milke som dala výpoveď, pretože sme sa rozhodli dom predať. Starí rodičia jej v záвете odkázali slušnú sumu, takže nemám výčitky svedomia. Dom je zbytočne veľký, udržiavať by som ho nechcela a prerobiť ho na hotel by stálo závratne veľa. Predaj je teda racionálne riešenie.

Včera som Jakuba zaviedla do maminej izby a ukázala som mu fotku, na ktorej je s kamarátkami. Nepovedal ani mákké f. Dokonca sa na ňom ani nedalo spoznať, že dobre vie, kto je dievča na fotke. To ma ešte viac utvrdilo v presvedčení, že tu čosi nehrá. V jedle – francúzskych zemiakoch – sa len hrabem vidličkou, uhorka cez zemiak, zemiak cez vajce... nechutí mi. Pozriem naňho. Pokojne prežúva.

„Deje sa niečo?“ Musí to na mne vidieť.

„Jakub... viem, že mamina kamarátka je tvoja pacientka.“

Ťažko prehltol. Konečne na ňom vidím prekvapenie a váhanie. Stále dúfam, že je tým človekom, ktorým chcem, aby bol. Verím, že je taký a že mi teraz všetko vysvetlí.

„Áno, prepáč. Nemohol som o tom hovoriť.“

„Nie si predsa viazaný lekársnym tajomstvom. Prečo si mi o tom nepovedal?“

„Nebolo to podstatné.“

„Nebolo? Povedala ti, z akej rodiny mama pochádza, a keď som ti to povedala ja, hral si prekvapeného. Prečo?“

Nepovie nič. Nahodí kamenný výraz, aký nepoznám, a zdvihne sa zo stoličky. „Idem po víno,“ povie napokon sucho a rozhodne.

„Jakub! Rozprávam sa s tebou! Kam ideš?!“

Nič. Dostanem strach. Mám zvláštny pocit ohrozenia. Je to vôbec možné? Zdvihnem sa zo stoličky, jeho kroky už nepočuť. Prejdem ku schodom vedú-

cim dole do vínnej pivnice, keď vtom sa na mňa vyrúti zhora s čímsi v ruke. Utekám dolu po schodoch v nádeji, že tam kdesi sú otvorené dvere, alebo aspoň dvere, ktoré pred ním môžem zabuchnúť. Adrenalín mi stúpne na maximum, už je mi všetko jasné. Tá odporná ľudská bytosť, ku ktorej som len nedávno cítila čistú lásku, ma chce zabiť. Všetko to robil kvôli peniazom! Utekám dve poschodia dolu až do tmavej chodby v suteréne, vedúcej ktovie kam. Tu som predtým nebola. Náradie, ktorým by som sa mohla brániť, by som v tejto tme našla, len keby som sa oň potkla. Na konci chodby vidím slabé svetlo. Utekám tam najrýchlejšie ako vládzem, Jakub mi je za päťami. Človek by nepovedal, aký dlhý je tento dom, kým neuteká po celej jeho šírke. Už som takmer na konci, svetlo padá cez presklené dvere naľavo, napravo je akési schodisko. Mykám dverami, no sú zavreté. Doriti! Už je pri mne! V ruke sa mu blyсне nôž.

„Kubo, to nemyslíš vážne!“

„Otvor tie dvere!“ Ukáže na ďalšie dvere medzi schodmi a dverami von.

Otvorím ich, dnu je tma. Je tam však vypínač, Jakub ho stlačí. Na konci rozsiahlej miestnosti sa rozsvieti. Strčí ma do chrbta, aby som išla ďalej, príde-me až ku svetlu, ktoré dopadá z jedinej žiarovky na strope. Udríe ma do zátylku, čím ma trochu paralyzuje, padnem na zem. Počujem, ako sa hrabe v škatuliach na polici pri stene. Miestnosť vyzerá ako piv-

nica na uskladnenie náradia. Nebol pripravený na to, aby sa ma len tak zbavil, tak sa musí vynájsť. Po chvíli ku mne prisunie stoličku.

„Sadni si!“ zakričí.

Ťažko vstávam zo zeme, pomôže mi jednou rukou, v druhej má stále nôž. Je mi na zvracanie, no prekonám sa. Akýmsi povrazom mi zviaže ruky za chrbtom. Nohy tiež. Nemám silu brániť sa ani plakať.

„Prečo ma nezabiješ hneď?“

„Aby tu bola krv ako dôkaz?! Najprv ťa uspím, potom ponorím do vane s kyselinou, ktorá ťa premení na kašu. Tú vylejem do neďalekej šachty alebo postupne do potoka, ktorý tečie päť minút odtiaľto.“

„Hmm... a kde vezmeš toľko kyseliny?“

„O to sa už nestaraj!“

„Ako môžeš byť taký hajzel?! Je možné, že som to nevidela?!“

„Práveže si až príliš bystrá. Dúfal som, že na to prídeš neskôr. Vlastne som dúfal, že na to neprídeš nikdy. Mohli sme spokojne žiť až do smrti.“

„Ktorej? Mojej či tvojej?“

„Ironická ešte aj v takejto situácii? Navyše si aj odvážna. Ideálna žena pre mňa.“

„Ideálna žena pre teba by bola vraždiaca psychopatka.“

„Hmm... to si možno tiež. Len o tom nevieš.“

„Nehovor mi, kto som! Dobre viem, kto som a kto nie som. Nie som sviňa ako ty!“

„Kedy si vlastne začala o mne pochybovať?“

Rozmýšľam, či mu to mám vôbec hovoriť. No komu inému to mám povedať, ak nie jemu? Na tomto svete toho už aj tak veľa nenahovorím.

„Skutočne mi to začalo vrtať v hlave, až keď som uvidela tvoju pacientku. Maminu kamarátku. Vychádzala z budovy, keď som vtedy na teba čakala na parkovisku. Dovtedy som všetky nepresnosti v твоjich tvrdeniach pokladala za nepodstatné. Ale potom... to už bolo priveľa náhod naraz.“

„Ako... čo?“

„Povedal si mi, že si býval u mamy vyše dvoch rokov, a pritom to bol iba rok aj niečo – a presne odvtedy to išlo s mojím otcom z kopca.“

„S твоjím otcom to išlo z kopca už dávno predtým.“

„Dobre vieš, ako to myslím! Lial si doňho chľast, aby čím skôr skapal. S tým, že sa ho pokúsim vyliečiť, si asi nepočítal. Musel si sa náramne potešiť, keď zomrel, však?“

„Priznávam, že mi to uľahčilo situáciu.“

„Čo by si urobil, keby nezomrel? Ako by si ho odstránil? Ako by si sa so mnou stretol?“

„Možností zabiť človeka sú stovky. Rovnako ako niekoho stretnúť. Napríklad v bare.“

Vtom mi dôjde, že vtedy to nebolo len zdanie. Keď som sa rozišla s Peťom a bola s Oľgou v tom bare, zdalo sa mi, že ho vidím ísť na toalety. Nezdalo sa mi to! „Mala som vedieť, že sa mi to nezdá!“

„Videla si ma?“

„Myslela som si, že sa mi to iba zdá.“

„Vidíš, aká veľká je sila sebaklamu!“

„Prečo si ma sledoval?“

„Nemohol som predsa dopustiť, aby si si začala s niekým iným!“

„Čo by si robil? Odstránil by si aj jeho?“

„Možno... Ale to by nebolo potrebné. Jednoducho by som prišiel a zahral to na obrovskú náhodu, že ťa tam vidím. Pri mne by nik iný nemal šancu.“

„Ty si fakt veľmi dôveruješ!“

„Rita, zbalíť ťa bolo z toho všetkého najľahšie! Prestáň hovoriť sa na dedinu, odstrániť otca, byť ti oporou, vyvolať spomienky, pocit znovuobjavenej blízkosti a bezpečia... a potom to už išlo ako po masle,“ povie pokojne a dokončí priväzovanie.

„Ty si fakt sviňa!“ V zátylku pocítim tupú bolesť.

„A čo ďalej?“

„Čo... ďalej?“

„Ako si ma začala upodozrievať?“

„Tvoja mama mi povedala, že si sa posledný rok stýkal s mojím otcom, že si nebol na jeho pohrebe, aj keď si tvrdil, že si bol... A potom tá mamina kamarátka. Videla som ju na fotke v maminej izbe.“

„Tá sliedka prežíva manželskú krízu a rozvodom by prišla o luxus, v ktorom žije. Je príliš chamtivá, na rozdiel od tvojej mamy, ktorá sa vzdala bohatstva dobrovoľne. Porozprávala mi, že jej kamarátka zo strašne bohatej rodiny sa vraj všetkého vzdala, len aby mohla byť s tým, koho miluje. A potom zomrela

v mladom veku a zanechala po sebe dcéru a manžela, ktorý prepadol alkoholu. A čuduj sa svete – bolo to presne v tej istej dedine, kde sme sa narodili my. Potom už bolo ľahké dať si dve a dve dokopy. Navyše, tvoj otec mi to v jednom zo svojich alkoholických opojení potvrdil.“

„Na otcov pohreb si nešiel preto, lebo hrozilo, že tam príde tvoja pacientka a spozná ťa. Dozvedela by sa, že tam bývaš, a to si nechcel, však? A s pohrebom starých rodičov to bolo rovnako.“

„Presne tak. Ako hovorím – si bystrá.“

„Nie dosť, keď som si ťa vzala!“

„Vieš... zober to aj z inej strany – keby si sa v tom nehrabala, mohli sme mať naozaj pekný život. Keby som sa nepostaral o smrť tvojich ctených starých rodičov, ktovie, ako dlho by si ešte čakala na dedičstvo!“

„Čože?“ Doteraz mi nenapadlo, že má na svedomí aj ich smrť. Tá havária bola síce čudná, ale nie nemožná... Je to ešte väčšia sviňa, ako som si myslela.

„Ale no tak! Neurážaj svoju ani moju inteligenciu!“

Už som radšej ticho, baviť sa s psychopatmi nemá význam.

„No... vidím, že už z teba nič nedostanem.“

Vzápätí ucítim ranu do hlavy.

VI

PREBRALA SOM SA s pachuťou krvi v ústach a s tupou bolesťou v hlave. Sedím pripútaná o stoličku, ruky zviazané za chrbtom, nohy spútané. Chvíľu sa mi zdá, že je to len sen, že to nemôže byť pravda. Na okamih zase, že určite existuje banálne vysvetlenie so šťastným koncom. Rozhliadnem sa okolo seba a po chvíli si začínam spomínať. Veľká miestnosť s nízkym stropom, osvetlená slabým svetlom, napravo kopa náradia – lopaty, motyky, hrable... naľavo drevená polica so škatuľami, z nich vykúkajú drôty, káble a špagáty. Obzriem sa za seba a vidím dva fúriky a akési vrecia. Okno nikde. Chytila ma panika. A hnev. Zúrivosť. Naňho, na seba, na všetko. Ako som mohla byť taká hlúpa?! Ako sa toto všetko mohlo stať?! Zhlboka sa nadýchnem, no tentoraz pri výdychu uvoľnenie neprichádza. Okrem železitej chuti krvi z rozrazenej pery intenzívne cítim prach a zatuchnutú hlinu dlážky. Počujem len vlastný dych a tlkot srdca. Oboje zrejme čoskoro raz a navždy utíchne. Ktovie, ako dlho tu už takto som. Asi nie dlho, iste ma chce odstrániť čo najskôr. Odstrániť je

správne slovo, pretože ma chce nielen zabiť, ale aj nechať zmiznúť. Pomykám rukami, aj keď viem, že zbytočne. Som napevno zviazaná akýmsi lanom. Ani kúzelníkov tak pevno nezväzujú. Zostáva mi len čakať na najhoršie. Odrazu mám čudný pocit – zmierila som sa s tým, že toto je môj život. Život obete, obklopenej nepokojom, nespravodlivosťou, pádmi a sklamaniami. Ako som mohla uveriť, že môžem mať toľko šťastia odrazu?!

Vtom ucítim niečo vo vrecku. Tlačí ma tam. Pozriem sa na čierne nohavice, sú zaľúlané od piesku a zeme zo špinavej podlahy, spomeniem si, že som ich mala na sebe, keď som sa po prvý raz stretla so starými rodičmi.

Mamin rúž!

Rukami si zozadu čiahnem do vrecka a pokúšam sa ho vytiahnuť. Od zimy a nedostatočného prekrvenia mi však skrehli, tak si najprv rozcvičím prsty, aby sa trochu zahriali. Vytiahnem rúž, opatrne ho otvorím, odlomím červenú hmotu, ktorej konzistencia za tie roky akosi zmastnela, čo sa pre môj nečakaný plán hodí. Opatrne ho roztlačím v rukách, až vznikne teplá masťná kaša. Rýchlo si ho natieram okolo zápästí, triem a triem, až kým lano, zrejme z prírodného materiálu, nenasiakne masťou a trochu nepovolí, takže môžem z neho vyviecť klzké ruky. Najprv jednu, potom druhú, a je to. Potom si odrenými červenými rukami – už ani neviem, čo je rúž a čo krv – rýchlo rozviažem nohy. Postavím sa,

trochu ma pichne v zmeravených kolenách a razom ma rozbolia. Asi som si ich odrela pri páde. Bežím k dverám, čím som bližšie, tým je väčšia tma, jediná žiarovka je rovno nad stoličkou, kde ma priviazal. Potknem sa o nejaké vrecia, asi so zeminou na kvesty, pozbieram sa zo zeme a potichu prejdem k dverám, kde je už takmer úplná tma. Nahmatám kľučku, pootvorím ich, našťastie nevřzgajú, a nahliadnem do chodby, odkiaľ vedú schody hore a na opačnej strane dvere von. Teda, ak si dobre pamätám. Vojdem do chodby, cez sklo na dverách dopadajú na zem slnečné lúče. Chystám sa vyraziť dvere vedúce von, keď vtom začujem kroky. Doriti! Potichu utekám naspäť, zavriem dvere, bežím po motyku a naspäť k dverám. Kroky sa blížia, je to on. Veď kto iný? Pri každom ďalšom kroku mi srdce bije rýchlejšie, hučí mi v hlave, až mám pocit, že sa mi rozletí. Na poslednú chvíľu prevrátim motyku ostrím nadol. Predsa len nemám žalúdok na to, aby som mu zaťala do hlavy, napriek všetkému, čo mi urobil. Postačí, keď ho omráčim a zviažem. Ešte krok a otvorí dvere. Len čo prestrčí hlavu cez prah, ovalím ho po nej poriskom motyky najsilnejšie, ako vládzem. A vládzem teda dosť, lebo adrenalín robí svoje. S výkrikom sa zvalí na zem a zostane nehybne ležať. Už mu neverím ani tú nehybnosť! Kopnem ho do rebier, až zaskučí ako zviera. Jasně, že nebol v bezvedomí. Ovalím ho ešte raz a utekám po povraz. Zviažem ho rovno tam pri dverách, na ruky aj nohy použijem jedno lano, takže

vyzerá, akoby cvičil jogu. Asi naozaj stratil vedomie, lebo vôbec neprotestuje, no pulz má a určite dýcha. Malo by sa mi ulaviť, no úľava neprichádza. Utekám hore zavolať políciu, no na polceste mi napadne, že môže tvrdiť to isté – že to ja som ho chcela zabiť, že som zabila aj svojich starých rodičov, lebo som chcela dediť. Mohla by som ho hodiť do tej vane s kyselinou, zmizol by, ako to chcel urobiť on so mnou. Nie! To nespravím! Mám predsa v rukách viac kariet ako on. Moja verzia je pravdepodobnejšia. Polícii všetko opíšem presne tak, ako to bolo... Nájdem svoj telefón a vytočím číslo.

* * *

Prešli tri mesiace a je po všetkom. Môj čoskoro exmanžel sedí vo väzení, rozvodové papiere už podpísal. Dvojnásobná vražda a pokus o vraždu. Z väzenia sa už nedostane. S jeho mamou sa stále stýkam, nič jej nemám za zlé, pre ňu to bol rovnaký šok ako pre mňa. Niekedy jablko naozaj padne ďaleko od stromu.

Neviem, či budem ešte niekedy taká dôverčivá. Možno sa mi zase dostane pod kožu niekto, s kým budem chcieť stráviť zvyšok života, no teraz nemám ani odvahu predstaviť si to. Čudný nepokoj, ktorý cítim od detstva, sa mi opäť vrátil, ale nevnímam ho ako niečo zlé. Skôr ako výstražný prst ochrannej ruky nado mnou.

KNIHA NEPOKOJA

V práci som dala výpoveď. Rodinné sídlo som predala. Okrem bolestných spomienok ma s ním nič nespája. S peniazmi, čo mám na účte, nemusím do smrti pohnúť prstom. No neviem si predstaviť, že by som mala len tak vysedávať po kaviarňach alebo sa bezcieľne tárať po svete. Možno sa vrátim k výtvarnému umeniu... Možno o svojom živote napíšem knihu. Píšu predsa aj ľudia, ktorí toho zažili oveľa menej ako ja. Áno, asi to naozaj urobím. Už aj viem, ako sa bude volať. Do úvahy prichádza iba jeden názov –

Kniha nepokoja.

